

TRENER

broj 125-126
jun 2025.
godina **XXIX**

magazin udruženja košarkaških trenera

**SAŠA
OBRADOVIĆ**

**BRED
ANDERVUD**

**JANIS
SFEROPULOS**

BEOGRADSKA KOŠARKAŠKA KLINIKA

“DUŠAN IVKOVIĆ”

**Evropsko prvenstvo
za žene**

**Preteško
breme za
podmalađen tim**

**Željko Obradović
KK Partizan**

**Evroliga je
izuzetno
kvalitetna**

MUŠKARCI

SPIŠAK ZA PEHARE - DOMAĆA TAKMIČENJA

ŽENE

SPIŠAK ZA PEHARE - DOMAĆA TAKMIČENJA

NAGRAĐENI TRENERI

SEZONA 2024/2025

TRENER*Košarkaška klinika „Dušan Ivković”***Klinika – praznik košarke u Srbiji**

Uдруženje košarkaških trenera Srbije, dalo je svoj maksimum u pripremi 24-te Košarkaške klinike „DUŠAN IVKOVIĆ”. Odnosno, organizatori i kompletna ekipa, privedena prvim operativcem generajnim sekretarom Strahinom Vasiljevićem, a po prirodi stvari, posle predsenika UKTS Ivana Jeremića i najodgovornijim za nastavak očuvanja, odavno postignutog, najvišeg kvaliteta.

Dakle, samo je bilo potrebno ispoštovati već usvojene principe organizacije, a to: SAMO, zahteva, gotovo fanatizam, jer to SAMO nas obavezuje da svaka godina bude uspešnija od prethodne. Mi koji pratimo pripreme, možemo tvrditi, da su ispoštovani svi zahtevi i da nas očekuje još jedna Klinika na ponos UKTS pa i košarke u Srbiji.

Svakako jedna od izuzetno bitnih obaveza je da se, pored ostalog, obezbede vrhunski predavači. Ispoštovano je i, gotovo sveto trojstvo, da su, na svakoj klinici predavači iz Srbije, Evrope i SAD. To je dokazano pravilo koje, iz mnogo valjanih razloga, moramo i dalje zadržati.

Predavanja, s ciljem stručnog usavršavanja su, svakako, smisao i suština ovog događaja, obaveznog za sve članove našeg udruženja. Sve ostalo, čime se možemo pohvaliti, jeste značajan trud koji, objektivno, našu kliniku pretvara u pravi dvodnevni praznik košarke u Srbiji.

Pored naših trenera, jednom od hramova košarke – „Aleksandar Nikolić”, već tradicionalno očekujemo, pored trenere iz regiona i druge iz preko četrdesak zemalja sveta.

Uz usvajanja novog iskustva i znanja, što je najdragocenije, svakog učesnika-trenera, očekuje bogat trenerski paket. Mada pripreme za svaku narednu kliniku počinju, odmah po završetku trenutne, ostalo je još dosta posla koji je praktično nemoguće kvalitetno uraditi bez trenera volontera koji su svake godine i u sve većem broju odazivaju na poziv za učešće u organizaciji. Ništa manje ne očekujemo ni ove godine.

DOBRODOŠLI!*Basketball clinic „Dusan Ivkovic”***Clinic, a basketball holiday in Serbia**

Association of Basketball Coaches of Serbia (UKTS) gave its best in the preparation of the 24th Basketball Clinic „Dusan Ivkovic”, and by that we think of organizers and the entire team, led by the first operative, general secretary Strahinja Vasiljević, who is naturally, after the president of the UKTS, Ivan Jeremic, the most responsible person for the continuation of the preservation of the highest quality of the Clinic, achieved a long time ago.

Therefore, it was only necessary to respect the already adopted principles of the organization, but that word ONLY, requires almost fanatical approach, because that ONLY obliges us to make each year more successful than the previous one. We, who follow the preparations, can claim that all the requirements have been met and that we are expecting another Clinic that will make the UKTS and basketball world in Serbia proud.

Certainly, one of the extremely important obligations is to provide, among other things, excellent lecturers. The almost holy trinity of having lecturers from Serbia, Europe and the USA at each clinic was also respected. That rule has proved itself right, so because of many valid reasons, we must continue to uphold it.

Lectures who's goal is professional development, are certainly the point and essence of this event, which is mandatory for all members of our association. Everything else, which we can boast about, is a significant effort that, objectively, turns our Clinic into a real two-day basketball holiday in Serbia.

In addition to our coaches, in one of the temples of basketball - „Aleksandar Nikolić” Hall, we will traditionally welcome coaches from the region and others from over forty countries around the world.

Along with the acquisition of new experience and knowledge, which is the most valuable thing, every participant-coach will receive a rich coaching package. Although the preparations for each subsequent Clinic begin immediately after the end of the current one, there is still a lot of work left that is practically impossible to do without the volunteer coaches who respond in increasing numbers every year to the call to participate in the organization in increasing numbers every year. We expect nothing less this year.

WELCOME!**Preveo: F. Simić****Impresum**

ISSN 2812-7986

Osnivač i izdavač: Udruženje košarkaških trenera Srbije, Beograd, Sazonova 83 ■ **Za izdavača:** Ivan Jeremić ■ Glavni i odgovorni urednik: Mirko Polovina, mppolovina@gmail.com
Izdavački savet: dr Vladimir Koprivica (predsednik), Aleksandar Ostojić, Milan Mrda, Milan Tasić, Ljupče Žugić ■ **Design&Layout:** Studio Platinum ■ **Dijagrami:** Marko Mrđen
Prevod / Translation: Nina Vidosavljević i Filip Simić ■ **Lektura i korektura:** Branislava Cvetković ■ **Adresa redakcije:** Beograd, Sazonova, 83 ■ **e-mail:** ukts@ukts.rs
Telefon: +381 11 34 00 852 ■ **Fax:** +381 11 34 00 851 ■ **Štampa:** Birograf Comp, Zemun ■ **Tiraž:** 1.000 primeraka ■ **Časopis izlazi dvomesečno**
 ■ Rešenjem Ministarstva za informacije Republike Srbije br. 651-03-00323/1999-03, od 17. 1. 2000. god. „Trenner” je upisan u registar javnih glasila, pod rednim brojem 2928

Nema prečica do trofeja

- Ovo će biti novo iskustvo i veoma sam uzbuđen zbog toga. Reč je o sjajnoj prilici da izgradim odnose i da učim, te da budem kontinuirani učitelj i edukator u košarci. Predavati na klinici koja nosi ime jednog od najvećih srpskih trenera svih vremena poseban je osećaj. Dušan je svetski priznat po svojim uspesima i nasleđu koje je ostavio u podučavanju, velika je čast biti deo ove klinike.

Ovogodišnji predavač koji stiže sa druge strane Atlantika donosi sa sobom iskustvo i strast u radu s mladima. Gospodin Bred Andervud je trener u NCAA deцениjama. Redali su se koledži: Oklahoma Stejt, Stiven Ostin, Dodž Siti, Dejtona kao glavni trener, a pre toga je radio kao pomoćnik u Vestern Iliniosu, Kanzas Stejtu i Južnoj Karolini. Od 2017. glavni je trener koledža Illinois, gde je uspeo i da osvoji Big Ten konferenciju.

Ima i jednog igrača koji je poznat onima koji prate NBA malo bliže, bek Čikago Bulsa Ajo Dosunmu učio je košarku na koledžu od našeg ovogodišnjeg predavača. U žiži regionalne javnosti našao se gospodin Andervud kada se pojavila informacija da će na Illinoisu igrati petorica momaka iz bivše Jugoslavije, što je svojevrsni presek u NCAA. Gospodin Andervud prihvatio je da je da razgovara za naš magazin i nagovesti deo razmišljanja koje će podeliti na Beogradskoj košarkaškoj klinici „Dušan Duda Ivković“.

➤ *Kako ste se osećali kad ste dobili poziv budete predavač na Beogradskoj košarkaškoj klinici „Dušan Duda Ivković“?*

– Ovo će biti novo iskustvo i veoma sam uzbuđen zbog toga. Reč je o sjajnoj prilici da izgradim odnose i da učim, te da budem kontinuirani učitelj i edukator u košarci. Predavati na klinici koja nosi ime jednog od najvećih srpskih trenera svih vremena poseban je osećaj. Dušan je svetski priznat po svojim uspesima i nasleđu koje je ostavio u podučavanju, velika je čast biti deo ove klinike.

➤ *Da li ste imali uzore kad ste započinjali karijeru i da li je neki srpski trener uticao na vas?*

– Bio sam veoma angažovan u smislu razumevanja i praćenja srpske i evropske košar-

ke. Pre mnogo godina, kada sam bio trener na koledžu u Dejtona Biču, na Floridi, imao sam mladog čoveka iz Litvanije u svom timu i on mi je pomogao da u potpunosti shvatim i cenim kakav lep stil košarke igraju u tom delu sveta. Ne postoji jedan poseban trener, to je bilo sveukupno uvažavanje načina na koji podučavaju i igraju košarku.

➤ *Ove godine Illinois je postao vest u Srbiji jer je kompletirao petorku igrača s prostora bivše Jugoslavije: Mihaila Petrovića, braću Ivišić – Tomislava i Zvonimira, Davida Mirkovića i na kraju Andreja Stojakovića. Kako ste došli do odluke da potpišete sa ovolikim brojem igrača iz regiona i da li to znači da su mladi neamerički igrači sada bolji u osnovama košarke od američkih vršnjaka?*

– Oduvek sam voleo da treniram evropske igrače, kao druge i inostrane košarkaše. Mislim da odlično razumeju igru. Veoma cenim njihovu ljubav prema igri i njihovu strast da rade na njoj. Takođe, izuzetno poštujem način treniranja kroz koji su prošli i osnove igre koje imaju. Igraju igru onako kako ja volim da se igra i kako treniram svoje ekipe. Dakle, to se odlično uklapa u naš program. Krenuli smo da tražimo adekvatnu građu igrača po poziciji, šutu, tehnici i IQ-u. Na taj način smo postavili tim predvođen mnogim igračima s Balkana koji odgovaraju načinu na

koji želimo da igramo. U napadu mislim da se svi igrači dopunjuju. Uzbuđen sam što ću ove delove mozaika uklopiti u naš sistem ove sezone.

No shortcuts to championships

This year's lecturer, who arrives from the other side of the Atlantic, brings with him experience and passion in working with young people. Mr. Brad Underwood has been coaching in the NCAA for decades.

Colleges Oklahoma State, Stephen Austin, Dodge City, Daytona as a head coach, and before that he worked as an assistant at Western Illinois, Kansas State and South Carolina. Since 2017, he has been the head coach of Illinois, where he also managed to win the Big Ten Conference.

There is also one player who is familiar to those who follow the NBA a little closer, Chicago Bulls guard Ayo Dosunmu studied basketball at college under our guest lecturer. Mr. Underwood came to the spotlight of the regional public when the information appeared that five guys from the former Yugoslavia will play at Illinois, which is a kind of precedent in the NCAA. Mr. Underwood agreed to speak for our magazine and hint at some of the thoughts he will share at the „Dušan - Duda Ivković“ Belgrade basketball clinic.

► *How did you feel when you accepted the invitation to be a lecturer at the clinic named after our legendary coach Dusan Duda Ivkovic in Belgrade and Serbia?*

- This will be a new experience and one that I'm very excited about. It's a great opportunity to build relationships and to learn, and to be a continued teacher and educator in the game of basketball. To speak at a clinic named after one of Serbia's all-time legendary coaches is special. Dusan is world renowned for his successes and his teaching, it is quite an honor to be part of this clinic.

► *Have any Serbian coaches influenced you when you first started as a coach and who were your influences at the beginning of the career in general?*

- I've been very proactive in terms of understanding and watching Serbian basketball, European basketball. Back many years ago when I was a junior college coach in Daytona Beach, Florida, I had a young man on my staff from Lithuania, and he helped me to fully grasp and appreciate what a beautiful style of basketball they play in that part of the world. There isn't one coach in particular; it's been an overall appreciation for the way they teach and play the game.

► *This year, Illinois College made the news in Serbia by having five players from the regions of former Yugoslavia on the roster at the same time: Mihailo Petrovic, Ivisic brothers - Tomislav and Zvonimir, David Mirkovic and finally Andrej Stojakovic. How did you come to decision to sign this many players from the region and does it mean that young non-American players are better at fundamentals now than their American peers?*

- I've always liked coaching European players, and international players. I think they've got great under-

standing of the game. I have great appreciation for their love of the game and their passion to want to work at it. And I have great respect for the coaching they've received, and the fundamental base that they have. They play the game the way that I like to play and coach the game. So it's a great fit with our program. We set out to look for positional size, shooting, skill, and IQ. In doing that, we've put together a roster led by many players from the Balkans that fit the way we want to play. Offensively, I think that each player complements each other. I'm excited to put these pieces of the puzzle together in our system this season.

► *Do you think that the trend of signing European talents in the NCAA will continue?*

- Yes, I think we'll see that very heavily. With name, image, likeness (NIL) deals now in play at the University level, it's a great opportunity for European players to come over and gain exposure in a different way. We saw that firsthand with Kasparas Jakucionis this past year. His impact on the college game was very high. The level of competition and coaching that they receive growing up in Europe is exceptional, and that makes for a very easy transition for those players to come to college in the United States and have success.

- This will be a new experience and one that I'm very excited about. It's a great opportunity to build relationships and to learn, and to be a continued teacher and educator in the game of basketball. To speak at a clinic named after one of Serbia's all-time legendary coaches is special. Dusan is world renowned for his successes and his teaching, it is quite an honor to be part of this clinic.

- Jedna od stvari koju želim da uradim jeste da govorim o prelasku evropskih igrača na koledže. Kako pokušavamo da im pomognemo u prelasku na košarku u Sjedinjenim Državama i kako to sprovodimo. Pomažemo im da se prilagode nekim od osobina naše igre, koje su češće u Sjedinjenim Državama: tempo igre, fizičke sposobnosti. Mnogo ćemo pričati o napadu, stilu, strategiji...

➤ *Da li mislite da će se u NCAA nastaviti trend potpisivanja ugovora s neameričkim talentima?*

- Da, mislim da ćemo to vidati veoma često. S dogovorima o imenu, imidžu i slici (skraćeno NIL - pravo koledž igrača da zarađuju od korišćenja svojeg imena, imidža i slike, što im omogućuje npr. zaradu od ugovora s kompanijama, a što je ranije bilo zabranjeno, prim. aut.), koji su sada na snazi na univerzitetskom nivou, pojavila se odlična prilika za evropske igrače da dođu i dobiju priliku na velikoj sceni. To smo videli iz prve ruke s Kasparasom Jakučionisom prošle godine. Njegov uticaj na koledž košarku bio je veoma visok. Nivo kompetitivnosti i treninga koji dobijaju odrastajući u Evropi je izuzetan, a time se igračima olakšava prelazak na koledž u Sjedinjenim Državama, kao i postizanje uspeha.

➤ *Šta ćete iz svog bogatog iskustva podeliti sa svojim kolegama iz Srbije i sveta koji će se ove godine opet okupiti na klinici „Dušan Duda Ivković“?*

- Jedna od stvari koju želim da uradim jeste da govorim o prelasku evropskih igrača na koledže. Kako pokušavamo da im pomognemo u prelasku na košarku u Sjedinjenim Državama i kako to sprovodimo. Pomažemo im da se prilagode nekim od osobina naše igre, koje su češće u Sjedinjenim Državama: tempo igre, fizičke sposobnosti. Mnogo ćemo pričati o napadu, stilu, strategiji. Veliki broj stvari koje radimo biće veoma poznat trenerima u Srbiji, ali imamo neke jedinstvena iznenađenja koji su veoma specifična za NCAA i NBA, koje ćemo predstaviti.

➤ *Kako je u današnje vreme najbolje izgraditi odnos sa igračima?*

- Uvek pokušavamo da naglasimo da je za pobeđu potreban timski rad. Ne radi se samo o pojedinačnom igraču. Suština je u povezanosti sa igrača i razumevanju, bez obzira na to gde se nalazimo u svetu, da tim mora da se ujedini zbog zajedničkog cilja koji je pobeđa. To zahteva razumevanje uloga, stalno otvorene odlične linije ko-

munikacije, razumevanje da igramo za titulu. Neće svaki dan biti zabavan i lak, imaće igrači i svoje izazove, a ta iskustva su ono što na kraju postaje nagrada.

➤ *Košarka se stalno menja, da li se s njom menjaju i prioriteti trenera?*

- Promena je nešto čega se ne treba plašiti. Uživam u tome, radujem se sklapanju delova i odnosima sa igračima koji vas teraju da nastavite da se razvijate. Svaki igrač uči drugačije, svaki igrač pokazuje takmičarski duh na drugačiji način. Izazov za nas trenere je da pronađemo način da se povežemo sa svima njima uprkos tim razlikama. Mislim da je sa stilske tačke gledišta promena veoma dobra. Uvek će postojati osnovna uverenja i standardi od kojih nikada ne odustajemo, u smislu koliko naporno moramo da radimo. Naša kultura se zasniva na tome, da vredno radimo i igramo jedni za druge. Na kraju krajeva, proces će nas voditi i nema prečica u procesu rada koji vodi do trofeja.

➤ *Kuda će ići košarka u godinama koje dolaze, na šta treba da budu spremni mladi treneri?*

- Voleo bih da imam kristalnu kuglu za to. Jedna stvar koju smo videli jeste velika promena u NCAA: ugovori o imenu, imidžu, liku i predstojeća podela prihoda. To će dovesti do kontinuirane evolucije našeg sporta. Očekujem produžene sezone kako angažovanje navijača i gledanost nastave da se povećavaju. Koledž košarka će biti fenomenalna ove godine, a mnogi igrači biraju koledž umesto da pokušaju da igraju u NBA. Takođe, mislim da će nastaviti da raste popularnost NBA. Kada pogledate NBA, mnogi najbolji igrači su Evropljani. Ko bi to pomislio pre 10-15 godina? Sada ligom dominiraju evropski igrači i mislim da će se taj trend samo nastaviti jer je naša igra sada zaista svetska.

➤ *Čini se da prisustvujemo povratku jakih odbrana u NBA, da li mislite da je to nešto što će trajati ili ćemo uskoro dobiti nekog novog Karija?*

- Uvek će postojati faktor nečeg novog. Uvek će se pojaviti neko ko će promeniti igru. Trenutno smo u trendu preuzimanja svih pet igrača; vidimo timove koji šutiraju mnogo trojki, poput Seltiksa. Analitika dodatno doprinosi košarki, a šeme se uvek menjaju. U nekom trenutku ćemo videti novi trend. Možda ćemo videti dominantne centre kako se vraćaju. Trenutno vidimo timove koji zaista igraju odličnu odbranu, Oklahoma Siti, koji je u finalu, izvanredan je u tom delu igre. Oba tima u finalu imaju veliku dubinu; nemaju samo zvezde već imaju i odlične timske igrače tako da nije iznenađujuće što su pobeđivali na najvišem nivou.

➤ *Na kraju, koju biste poruku poslali mladim trenerima koji će doći da vas slušaju na klinici?*

- Lepota kod trenerskih klinika jeste to što se svi pojavljuju iz istog razloga, a to je da nastave da uče. Ovo će biti moja 39. sezona kao trenera i nikada nisam prestao da želim da učim. Strastveno želim da nastavim da učim i podučavam kroz košarku. Postoje brojne životne lekcije koje proizilaze iz igranja timskog sporta kao što je košarka. Svi kojima je stalo do igre žele da nastave da prenose to znanje dalje. I to se dešava bez obzira na godine. Svakodnevno me izazivaju momci iz mog štaba, koji su veoma mladi, ali su veoma pametni i uključeni u analitiku i pomažu mi da se stalno razvijam. Taj način razmišljanja usmeren ka rastu važan je za sve u trenerskoj profesiji. Moramo da nastavimo da budemo otvoreni za promene. ●

Filip Simić

➤ *What will you share from your rich experience with the coaches of Serbia, but also with our guests-coaches that will arrive from all around the world?*

- One of the things that I want to be able to do is talk about the transition for European players to college. How we try to help with the transition to basketball in the United States and how we go about it. Some of the traits of our game that are more common in the United States, pace of play, athleticism, helping them adjust from that side of things. And we'll talk a lot about offense, style, strategy. Much of what we do will be very familiar to the coaches in Serbia, but we have some unique twists that are very specific to college and the NBA that we'll introduce.

➤ *What is the best way to build a relationship with players in this day and age?*

- We always try to emphasize that it takes a team to win. It's not just about one individual player. It's connectivity to each other, and understanding no matter where we're at in the world, that a team must come together for the commonality of winning. That requires understanding roles, having great lines of communication open all the time, understanding that we're playing for a championship. Not every day is going to be fun and easy, it's also going to have its challenges, and those experiences are what becomes very rewarding at the end of the day.

➤ *Basketball is constantly changing; do the priorities of coaches related to working with players also change?*

- Change is something you can't be afraid of. I relish that, I look forward to putting the pieces together, and the relationships that it forces you to continue to grow and develop with players. Every player learns differently, every player shows competitive fire in a different way. It's our challenge as coaches to find a way to connect with all of them despite those differences. I think from a stylistic point of view, that change is very good. There will always be core fundamental beliefs and standards that we never waver from, in terms of how hard we must work. Our culture is based on that, that we work hard and play for each other. Ultimately the process will lead us, and there is no shortcutting the process of work that leads to a championship.

➤ *Where is basketball going in the next decade, what is the future that young coaches should prepare for?*

- I wish I had the crystal ball for that. One thing we've seen that is a big transition in the NCAA is with name, image, likeness deals, and with upcoming revenue sharing. That will lead to the continued evolution of our sport. I expect expanded seasons, as fan involvement and viewership continues to increase. College basketball will be phenomenal this year with many players choosing college over trying for the NBA. And I think the NBA will continue to grow in popularity. You look at that level and so many of the best players in the NBA are European players. Who would have ever thought that 10-15 years ago? But now the league is dominated by European players, and I think that trend will only continue as our game truly is worldwide now.

➤ *We seem to be witnessing the return of the tough defenses in the NBA, players being able to guard almost every position, is that the going to last or will we soon be amazed by some new Curry?*

- There's always going to be a factor of something

new. Someone will always come along that changes the game. We're currently in the trend of 5-way switching; We're seeing the teams shooting a lot of threes, like the Celtics. Analytics are contributing more to the game of basketball. Schemes always change. At some point, we'll see a new trend. Maybe we'll see a dominant center come back in the game. Right now, we're seeing teams that really guard, Oklahoma City, who is in the finals, is tremendous defensively. Both teams in the finals have great depth; they have not just stars, but they have great role players as well, so it's not a surprise they've won at the highest level.

➤ *What message do you have for the coaches participating in our clinic, which has a high rating in the world of basketball, and what are your expectations from this event?*

- The beautiful thing about coaching clinics is everybody shows up for the same reason, and that is to continue to grow. This will be my 39th season coaching basketball, and I've never stopped wanting to learn. I am passionate about continuing to learn and teach through the game of basketball. There are so many life lessons that come from playing a team sport like basketball. Everybody who cares about the game wants to continue to pass that knowledge to other coaches. And that happens regardless of age. I'm challenged every day by guys on my staff who are very young, but they're very smart and involved in analytics, and they're helping me continually evolve. That growth mindset is important for everyone in the coaching profession. We have to continue to be open to change. ●

Filip Simić

- One of the things that I want to be able to do is talk about the transition for European players to college. How we try to help with the transition to basketball in the United States and how we go about it. Some of the traits of our game that are more common in the United States, pace of play, athleticism, helping them adjust from that side of things. And we'll talk a lot about offense, style, strategy.

- Kada sam dobio poziv da učestvujem kao predavač na klinici „Dušan Duda Ivković“ u Srbiji, bio sam počastvovan. Mnogo mi znači to što sam predavač na tako poznatom događaju, koji nosi ime ogromnog trenera kakav je Dušan Ivković. Osećao sam se i uzbuđeno, jer ću imati priliku da govorim pred zahtevnom publikom, znajući da je nivo znanja srpskih trenera uvek veoma visok.

Janis Sferopoulos je već neko vreme i Beograđanin. Zato i ne čudi što je pozvan da bude predavač na našoj klinici, naročito ako imamo u vidu dva finala Evrolige do kojih je doveo Olimpijakos i brojne trofeje u domaćoj konkurenciji u Grčkoj i Izraelu, na koje je prošle godine kao trener Crvene zvezde dodao i naslove prvaka ABA lige, KLS-a i Kup Srbije, koji je ponovo osvojio pre samo nekoliko meseci. Gospodin Sferopoulos bio je veoma ljubazan da odgovori na pitanja za Trener, a pred ovogodišnju kliniku „Dušan Duda Ivković“.

➤ Kako ste se osećali kad ste dobili poziv da budete predavač na Beogradskoj košarkaškoj klinici „Dušan Duda Ivković“? Da li je osećaj bio poseban uzevši u obzir da živite i radite u Beogradu već dve godine?

- Kada sam dobio poziv da učestvujem kao predavač na klinici „Dušan Duda Ivković“ u Srbiji, bio sam počastvovan. Mnogo mi znači to što sam predavač na tako poznatom događaju, koji nosi ime ogromnog trenera kakav je Dušan Ivković. Osećao sam se i uzbuđeno, jer ću imati priliku da govorim pred zahtevnom publikom, znajući da je nivo znanja srpskih trenera uvek veoma visok. Dodatno, meni kao treneru Crvene zvezde mnogo znači ovaj poziv jer mi daje dodatnu odgovornost, da napravim dva sjajna predavanja.

Stvarajmo igrače s veštinama

Let us create players with skills

Ioannis Sferopoulos has been a Belgrader for some time. That is why it is not surprising that he was invited to be a lecturer at our clinic, especially considering the two Euroleague finals that he led Olympiacos to, numerous trophies in the domestic competition in Greece and Israel, to which he added last year the ABA league, KLS, and the Serbian Cup, the latter he won again just a few months ago. Mr Sferopoulos was very kind to answer questions for the „Trener“ and before this year's „Dusan - Duda Ivković“ Basketball clinic.

➤ *How did you feel when you accepted the invitation to be a lecturer at the clinic named after our legendary coach Dusan Duda Ivkovic in Belgrade and Serbia, was it more special for you now that you have been living and working in Belgrade for two years?*

– When they reached out to me, to participate as a lecturer to the Annual Dusan Duda Ivkovic Clinic in Serbia, I felt honored. It says a lot to me to be a lecturer to such a famous event, under the name of a „huge“ coach as Dusan Ivkovic is. I felt also excited, because I will have the chance, to talk in front of a demanding audience, knowing that the level of the Serbian Coaches is always very high. Additionally, it means a lot to me, as the coach of Crvena Zvezda. Gives me extra responsibility, to make two great lectures.

➤ *Have any Serbian coaches influenced you when you first started as a coach?*

– As a young Greek coach, I had the experience to play against the best Serbian Coaches and „read and study“ the way that their teams were playing. It was during the 90's and 2000, when many of them came to coach in Greece. Dusan Ivkovic, Bozidar Maljkovic, Dragan Sakota, Vlado Djurovic, Zoran Slavnic, and later Zeljko Obradovic, Muta Nikolic (I apologize if I forgot someone), are some of the names, that coached in Greece and influenced positively Greek Basketball. Always in my career I tried to learn from other coaches. Actually, I am still doing it. So, I tried to get any information I could, about the way of practicing, playing, about tactics, or handling situations, from all these coaches.

➤ *What will you share from your rich experience with the coaches of Serbia, but also with our guests-coaches that will arrive from all around the world?*

– First of all, giving lectures in a lot of clinics all these years, I learned that I have to be very transparent to exchange ideas and to discuss with all the coaches, about our sport, Basketball. Specifically, I will try to give to the coaches, some ideas about „Special situations on offense“ and also about how we can „Trap the Low Post“ on defense. But for sure, I would like to have the chance to answer to all the questions that the participants might have.

➤ *What are the most important messages that you have for your players when you try to teach them how to play modern basketball?*

– Be focused, make it simple, follow the plan. Don't try to do something out of our organization. That will make the things more complicated. I want from my players to show their personalities on the court, offensively and defensively. But because we must function as a unit, we should all follow the directions.

➤ *Basketball is constantly changing, do the priorities of coaches related to working with players also change?*

– I think that now days, it's more than ever important, to have better communication with your players. Communication is priority. They must understand what they have to do and why. With this way it will be easier for them to learn and execute.

➤ *What is the best way to build a relationship with players, and management as well, in this day and age?*

– Most important for all of us, the coaches, is to be ourselves and not to try to be someone else. With this way, our decisions will represent our values, criteria or our way and knowledge.

And this is the way to build strong and stable relationships with everyone in the team, players, management, staff.

➤ *Where is basketball going in the next decade, what is the future that young coaches should prepare for?*

– Unfortunately, basketball goes more to the athleticism, the endurance and the speed of the players. To identify, why I said „unfortunately“, is because all these

– When they reached out to me, to participate as a lecturer to the Annual Dusan Duda Ivkovic Clinic in Serbia, I felt honored. It says a lot to me to be a lecturer to such a famous event, under the name of a „huge“ coach as Dusan Ivkovic is. I felt also excited, because I will have the chance, to talk in front of a demanding audience, knowing that the level of the Serbian Coaches is always very high. ➔

- Pre svega, držeći predavanja na mnogim klinikama svih ovih godina naučio sam da moram da budem veoma transparentan u razmenjivanju ideja i da razgovaram sa svim trenerima o našem sportu, košarci. Konkretno, pokušaću da dam trenerima neke ideje o posebnim situacijama u napadu i o tome kako možemo postavljati zamke na niskom postu u odbrani.

➤ *Da li ste imali trenerske uzore iz naše zemlje kad ste započinjali?*

- Kao mladi grčki trener, imao sam iskustvo da igram protiv najboljih srpskih trenera i da čitam i proučavam način na koji njihove ekipe igraju. Bilo je to tokom devedesetih i u prvoj deceniji 21. veka, kada su mnogi od njih došli da rade u Grčkoj. Dušan Ivković, Božidar Maljković, Dragan Šakota, Vlade Đurović, Zoran Slavnić, a kasnije Željko Obradović, Muta Nikolić (izvinjavam se ako sam nekoga zaboravio), neka su od imena koja su trenirala u Grčkoj i pozitivno uticala na grčku košarku. Uvek sam u svojoj karijeri pokušavao da učim od drugih trenera. U stvari, još uvek to radim. Od svih ovih trenera pokušao sam da dobijem informacije koje sam mogao o načinu vođenja treninga, igri, taktici ili rukovanju situacijama.

➤ *Šta ćete iz svog bogatog iskustva podeliti sa svojim kolegama iz Srbije i sveta koji će se ove godine opet okupiti na Klinici „Dušan Duda Ivković“?*

- Pre svega, držeći predavanja na mnogim klinikama svih ovih godina naučio sam da moram da budem veoma transparentan u razmenjivanju ideja i da razgovaram sa svim trenerima o našem sportu, košarci. Konkretno, pokušaću da dam trenerima neke ideje o posebnim situacijama u napadu i o tome kako možemo postavljati zamke na niskom postu u odbrani. Ali svakako voleo bih da imam priliku da odgovorim na sva pitanja koja bi učesnici mogli imati.

➤ *Koje su najvažnije poruke koje pokušavate da prenesete svojim igračima, a za koje mislite da su primer kako se treba igrati moderna košarka?*

- Poruke su sledeće: koncentrišite se, igrajte jednostavno, pratite plan. Ne pokušavajte da uradite nešto van naše strategije. To će samo zakomplikovati stvari. Od svojih igrača želim da pokažu svoje ličnosti na terenu, u napadu i u odbrani, ali pošto moramo da funkcionišemo kao četa, svi treba da sledimo uputstva.

➤ *Košarka se stalno menja, da li se s njom menjaju i prioriteti trenera?*

- Mislim da je danas važnije nego ikad bolje komunicirati sa igračima. Komunikacija je prioritet. Igrači moraju razumeti šta moraju da urade i zašto. Tako će im biti lakše da nauče i izvršavaju zadatke.

➤ *Kako je u današnje vreme najbolje izgraditi odnos s igračima, a kako s upravom?*

- Za sve nas trenere najvažnije je da budemo verni sebi i da ne pokušavamo da budemo neko drugi. Tako će naše odluke predstavljati naše vrednosti, kriterijume ili naš način rada i naše znanje.

Tako gradimo jake i stabilne odnose sa svima u timu, kako s igračima tako i s upravom i osobljem.

➤ *Kuda će ići košarka u godinama koje dolaze, na šta treba da budu spremni mladi treneri?*

- Nažalost, košarka se više orijentiše na atletske sposobnosti, izdržljivost i brzinu igrača. Da pojasnim, rekao sam nažalost zato što svi ovi delovi igre stoje nasuprot tehnici i veština igrača. Da biste izgradili tehniku igrača, potrebno vam je vreme za rad, strpljenje i upornost. U današnje vreme želimo rezultate odmah. Vežbanje u teretani i poboljšavanje sposobnosti tela predstavljaju lakši i brži način rada. S druge strane, za poboljšanje sposobnosti dodavanja, driblinga, šuta ili odbrambene individualne tehnike potrebno je više vremena i strpljenja.

Mi treneri moramo da insistiramo na poboljšanju kvaliteta igrača. Moramo insistirati da rade više na osnovama pokušavajući da stvorimo igrače s veštinama koje će ih osposobiti da igraju ovu igru na pravi način.

➤ *Čini se da prisustvujemo povratku jakih odbrana u NBA, da li mislite da je to nešto što će trajati ili ćemo uskoro dobiti nekog novog Karija?*

- Individualni talenat igrača je sigurno podignut. Postoje talentovani igrači koje mogu da šutiraju kao Kari, a biće ih još više. I u prošlosti je bilo dosta talentovanih igrača. Ali koliko vidim, NBA timovi igraju čvršće odbrane uglavnom tokom plej-ofa. Naravno, ima i timova koji su defanzivno bolji od drugih, kao u svakom takmičenju, ali u principu verujem da ćemo vidati i jedno i drugo: talentovane igrače i čvrste odbrane koje će pokušavati da ih zaustave.

➤ *Na kraju, koju biste poruku poslali mladim trenerima koji će doći da vas slušaju na klinici?*

- Moja očekivanja su zaista velika. Želim da vidim mnogo učesnika, jer je usavršavanje uvek neophodno trenerima. Ovo naročito jer je reč o klinici koja je tradicionalno jedna od najboljih u Evropi i ne samo u Evropi.

Moram da kažem trenerima učesnicima da dođu i prisustvuju ovoj klinici jer će biti deo velikog događaja. Bez obzira na to što ste ranijih godina bili na klinici, uvek je korisno čuti nešto novo i pratiti razvoj sporta – poručio je na kraju Janis Sferopoulos.

Bolji poziv teško da se može poslati. ●

Filip Simić

parts are against the technic and the skills of the players. To build the technic of a player you need time to work, patience and insistency. These days, we want the immediate results. Working out and fixing your body, is easier and a faster procedure. From the other side, improving your passing ability, your dribbling, your shooting or your defensive individual technics, needs more time and patience.

We as coaches must insist to improve the quality of our players. To work more on fundamentals trying to create players that they will have the skills to know how to play the game.

› *We seem to be witnessing the return of the tough defenses in the NBA, players being able to guard almost every position, is that the going to last or will we soon be amazed by some new Curry?*

– The individual talent of the players for sure is raised up. There are talented players that they can shoot as Curry is. And they will be more. As we used to have a lot of talented players in the past. But, as far as I see, in the NBA the teams are using tougher defenses mainly during the play offs. Of course, there are some better defensive teams, than others, like in any competition. But in general, I believe that we will witness both situations: talented players and tough defenses, trying to stop them.

› *What message do you have for the coaches participating in our clinic, which has a high rating in the world of basketball, and what are your expectations from this event?*

– My expectations are really high. I want to see a lot of participants, because improving your knowledge is always a must for a coach. Especially when this clinic is

traditionally one of the best in Europe and not only in Europe.

I have to say to the participant coaches to come and attend this clinic, because you will be part of a great event. And even though, you had attended in the past years the clinic, it's always helpful to listen something new and to follow the developments of the sport – said Mr Sferopoulos at the end.

One does not get a better invitation then that. ●

Filip Simić

- My expectations are really high. I want to see a lot of participants, because improving your knowledge is always a must for a coach. Especially when this clinic is traditionally one of the best in Europe and not only in Europe.

Trener mora da se prilagođava i stalno uči

Nekada vrhunski plejmejker, reprezentativac, danas je jedan od iskusnijih srpskih trenera. Njegova biografija, obeležena je medaljama i trofejima. Saša Obradović, čovek čije se ime sa poštovanjem izgovara u košarkaškim krugovima, i ove godine će biti jedan od predavača na trenerskoj klinici „Dušan Ivković“, koje okuplja najvažnija trenerska imena regiona, Evrope i sveta.

U razgovoru za magazin „Trener“, Obradović je govorio o značaju same klinike, Udruženju trenera, potrebi razmene iskustava i znanja, ali i o savremenim košarkaškim trendovima, taktičkim prilagođavanjima u Evroligi, iskustvima iz sopstvene karijere, kao i izazovima koje trenerski posao danas nosi. Otvoreno i bez kalkulacija, podelio je svoje viđenje igre.

- Kao trener moraš da ostaneš u formi. Iako nisam bio stalno na terenu, ja sam radio, doduše više kroz olovku i papir. I osećam već da mi malo fali taj ritam - počinje Obradović priču iz ličnog ugla.

Neposredno pre Klinike u Beogradu, iskusni stručnjak je pratio Fajnal for Evrolige u Abu Dabiju, a našao se i u ulozi predavača.

● Značaj košarkaške klinike „Dušan Duda Ivković“

Kada je reč o značaju trenerske klinike koja nosi ime legendarnog stručnjaka Dušana Duda Ivkovića, Saša Obradović ističe da ovaj skup prevazilazi klasična edukativna predavanja.

- Duda Ivković je bio moj trener. Vezuju me naravno lepi momenti za njega, možda najlepši u životu, pogotovo kroz osvajanje te titule '95. godine. Velika čast mi je da budem, deo klinike koja nosi naziv „Duda Ivković“ i da mogu da podelim neko znanje sa drugim trenerima.

Obradović otkriva i temu kojom će se baviti tokom predavanja.

- Tema je preuzimanje u pik-en-rolu, odnosno 'switching' i njegovo kažnjavanje. Zašto je to zanimljivo? Zato što i danas, pa i tokom ovogodišnjeg Fajnal fora, ekipe koje imaju igrače sposobne za preuzimanje u pik-en-rolu, prave ozbiljne probleme protivnicima. Mislim da je to dobra tema, jer iz mog ugla, posle ovog perioda analize i posmatranja, mogu da podelim nešto korisno. Naravno, ne mogu da pokrijem sve - primera ima mnogo - ali ako bilo koji trener, na bilo kom nivou, prepozna i usvoji makar deo te filozofije, za mene je to uspeh.

Kao i svake godine, i ovoga puta će na klinici biti mnogo mladih trenera. Saša je mišljenja da usavršavanje, kao i predavanja ovog tipa, mogu u velikoj meri da utiču na košarkaški razvoj svakog od njih.

- Edukacija trenera je jako bitna. Svakom mladom treneru preporučio bih da ide gde god može - takva mesta su dragocena. Važno je čak i za igrače koji razmišljaju o trenerskoj karijeri da se interesuju, jer ih to može daleko odvesti. I sam sam, nekoliko godina pre nego što

- Duda Ivković je bio moj trener. Vezuju me naravno lepi momenti za njega, možda najlepši u životu, pogotovo kroz osvajanje te titule '95. godine. Velika čast mi je da budem, deo klinike koja nosi naziv „Duda Ivković“ i da mogu da podelim neko znanje sa drugim trenerima.

A coach today must adapt and never stop learning

Once a top-tier point guard and national team player, Saša Obradović is now among the most experienced Serbian coaches. His résumé includes medals, trophies.

A respected name in basketball circles, Obradović will once again be one of the speakers at this year's Dušan Ivković Coaching Clinic. The clinic gathers some of the most prominent coaching names from the region, Europe, and beyond.

In an interview for *Trener* magazine, Obradović spoke about the importance of the clinic itself, the role of the Coaches Association, the need for sharing knowledge and experience, as well as modern basketball trends, tactical adjustments in the EuroLeague, insights from his own career, and the challenges coaches face today.

Speaking openly and without reservation, he shared his perspective on the game.

- As a coach, you have to stay in shape. Even though I haven't been on the court regularly, I've been working - mostly with pen and paper. But I can already feel that I miss the rhythm a bit - Obradović begins from a personal angle:

Just before the clinic in Belgrade, the experienced coach attended the EuroLeague Final Four in Abu Dhabi, where he also served as a speaker.

● The Significance of the „Dušan Duda Ivković” Coaching Clinic

When it comes to the importance of the coaching clinic named after the legendary Dušan „Duda” Ivković, Saša Obradović emphasizes that this gathering goes far beyond traditional coaching lectures.

- Duda Ivković was my coach. I have many fond memories of him—some of the most meaningful in my life—especially winning that championship in 1995. It's a great honor for me to be part of the clinic that bears his name and to have the opportunity to share knowledge with fellow coaches.

Obradović also revealed the topic of his upcoming lecture.

- My topic will be switching in pick-and-roll situations and how to exploit it. Why is that interesting? Because even today—especially at this year's EuroLeague Final Four—teams that have players capable of switching in the pick-and-roll create serious problems for their opponents. I think it's a valuable topic, and from my perspective, after this recent period of analysis and observation, I feel I can offer something useful. Of course, I can't cover everything—there are countless examples—but if any coach, at any level, recognizes and adopts even a piece of this philosophy, then I consider it a success.

As in previous years, this year's clinic will also attract many young coaches. Saša believes that professional

development, and lectures of this kind, can greatly influence the basketball growth of every participant.

- Coach education is extremely important. I would recommend every young coach to go wherever they can—these events are invaluable. It's even beneficial for players considering a coaching career to show interest in these things, because it can take them far. A few years before I became a coach, I already thought seriously about it. Although I didn't attend clinics at that time, today I believe that every clinic is a chance to gain knowledge and, just as importantly, to build relationships. It's all part of the process of learning, maturing, and forming your own coaching identity.

- Coaching depends on many factors. Basketball is just one part of it, and often, the game itself is the smallest challenge. What matters more is how you present yourself, how you build your image, how you communicate with players and those who hire you. You need to have a strong personality to be seen as a leader of a program. Former players who become coaches might have an easier start because of their name, but you still have to prove yourself every single day. In this profession, we are often seen as expendable—you can be replaced quickly. One bad season can affect everything, regardless of the real circumstances or your actual quality. Today's coach has to be ready for anything but

- Duda Ivković was my coach. I have many fond memories of him—some of the most meaningful in my life—especially winning that championship in 1995. It's a great honor for me to be part of the clinic that bears his name and to have the opportunity to share knowledge with fellow coaches.

Uspomene na Dudu Ivkovića

Dušan Duda Ivković za Sašu nije bio samo trener, već i veliki učitelj i inspiracija koja je oblikovala njegov pogled na košarku i trenerski poziv.

- Duda, kao i svi veliki treneri koji su me vodili, imali su tu sposobnost da izvuku maksimum iz tebe. Ja sam, srećom, kroz karijeru došao do pozicije da radim i s najboljim igračima i s najboljim trenerima. I to mi je omogućilo da slušam kako razmišljaju najveći. To mi je bilo najvrednije. Sve što sam zapisivao, učio, kao igrač, kao trener... sve to ima vrednost, ali na kraju – najbitniji su međuljudski odnosi koji se grade. Duda je u svakoj situaciji razmišljao inteligentno. Znao je kada treba da reaguje emotivno, čvrsto, „old school“, ali i kada treba da pride igraču, da porazgovara, pruži podršku, da mu samopouzdanje – čak i kad je to delovalo teško.

- Meni lično je upečatljiv momenat iz 1995. godine. Imao sam ozbiljnu povredu kolena tokom sezone, a na pripreme sam došao s velikim problemima. Trudio sam se, pokušavao da treniram... Ekipa je bila sjajna, vrhunski igrači oko mene. Duda je imao jasnu viziju da bih ja bio potreban sa svojim fizikalijama i načinom igre. Pokušavao sam da sebe osposobim da budem deo tog tima. Jako bi mi bilo žao da nisam bio deo te ekipe.

- I tada je Duda rekao: „Trebaš mi, jako mi trebaš. Čekaću te do poslednjeg momenta.“ Ta rečenica mi je dala snagu. Nastavio sam da treniram, i kad niko drugi nije, trčao sam sam – sve da bih dobio šansu. Ispostavilo se da je bio u pravu. Finale i cela ta godina pokazali su koliko je važno bilo to poverenje koje je imao u mene.

- Imao sam svoj status. Te godine smo sa klubom osvojili Korać kup. Bio sam deo evropske All-Star selekcije. Ali, bilo je tu i igrača sa još većim statusom. Ali Duda je imao jasnu viziju da sam ja igrač profila koji treba toj ekipi. I meni nikada nije bio problem da radim ono što je trebalo – da čuvam najbolje, da se borim, da budem deo tima.

sam postao trener, ozbiljno razmišljao o tome. Iako tada nisam išao na trenerske klinike, danas mislim da je svaka klinika prilika da stekneš znanje. Sve je to deo procesa učenja, sazrevanja i formiranja trenerskog identiteta.

- Trenerski posao zavisi od mnogo faktora. Košarka je deo te priče i često najmanji problem bude sama igra. Mnogo je važnije kako se predstaviš, kako gradiš svoj imidž, kako komuniciraš sa igračima i ljudima koji te angažuju. Moraš da imaš snažnu ličnost da bi te neko prepoznao kao vođu programa. Bivšim igračima, koji postaju treneri, je možda malo lakše jer imaju ime, ali i dalje moraš svakodnevno da se dokazuješ. Mi smo „potrošna roba“. Jedna lošija sezona može da utiče na sve – bez obzira na stvarne okolnosti i tvoj kvalitet. Danas trener mora da bude spreman na sve, ali tvoja sposobnost adaptacije – na nove izazove, ekipe, ljude – možda je i ključ uspeha.

● UKTS i svetska imena

Iz godine u godinu, UKTS okuplja velika imena, koji su predavači na klinici. Sve to je od velikog značaja, kako za usavršavanje stručnog kadra, tako i za razvoj košarke.

- Sve to znači mnogo. Zato i kažem da mi je velika čast što sam deo toga, jer su tu bila i biće ozbiljna trenerska imena. Radi se na visokom nivou, u skladu s najboljim evropskim standardima. Predavači koji dolaze imaju šta da ponude, a treneri znaju šta mogu da očekuju. Posebno je dragoceno što imamo miks evropskih i američkih iskustava – ta raznolikost obogaćuje način razmišljanja i pogled na košarku.

Kao trener sa bogatim iskustvom i kao predavač koji uvek nastoji da prenese primenljivo znanje, Saša Obradović objašnjava na koji način bira teme svojih predavanja, kako spaja teoriju i praksu i zašto je važno da ono što se prezentuje može da se prenese direktno na teren.

- Priprema za kliniku zahteva koncentraciju – da paziš šta govoriš, da budeš zanimljiv i relevantan. Potom, dosta zavisi od demonstratora, odnosno onih koji treba da pokažu to što si ti zamislio. Ali kada treba sve to isto da preneseš nekome ko te vidi prvi put, to nije lako. Možda ću imati samo jedan trening s tom grupom dečaka. Moraš da znaš tačno koliko možeš da pružiš, da sve ima smisla i dinamiku, a da ne upadneš u zamku predugačkih i teških objašnjenja. To mi je izuzetno važno u pripremi.

- Sve se menja. Pogotovo sa društvenim mrežama i drugačijim mentalitetom koji danas postoji. Potpuno je drugačije vreme. Ljudi moraju da shvate da ne mogu da žive u prošlosti. Rekao bih – ne čak ni pet godina unazad. Promene su toliko brze i intenzivne, naročito poslednjih par godina. Ko to ne prepozna, može ozbiljno da zaostane.

- Mladi treneri dolaze i oni to bolje razumeju. Čak i neki od najvećih trenera imaju problema sa adaptacijom. Mogu to da razumem jer sam i sam bio i igrač i trener. Učio sam na oba nivoa. I u tih 20 godina shvatio sam da moraš da se menjaš – ako želiš da traješ.

- Stvari koje su nekad važile kao garancija uspeha – kao što su kontinuitet, empatija među igračima, jačina treninga – danas više nisu jedini faktori. Ranije si možda imao i veći izbor igrača. Danas, trener mora da se prilagođava – često nemaš taj vrhunski kvalitet.

● Trenerski izazovi

- Danas nemaš vremena kao ranije. Nekada si mogao stvari da koriguješ kvalitetnim treningom, dobrom

your ability to adapt to new challenges, new teams, and new people may be the key to success.

● UKTS and Global Coaching Figures

Each year, the Serbian Basketball Coaches Association (UKTS) brings in major names as speakers at the clinic. This is hugely important, both for the advancement of professional staff and for the development of the game itself.

- All of this means a lot. That's why I say it's a great honor for me to be a part of it, because many serious coaching figures have been—and will continue to be—involved. The work is done at a high level, in line with the best European standards. The lecturers who attend always have something meaningful to offer, and the coaches who attend know what they're coming for. It is especially valuable that we have a mix of European and American experiences – this diversity enriches our way of thinking and our perspective on basketball.

As a coach with extensive experience and as a lecturer who always strives to deliver applicable knowledge, Saša Obradović explains how he chooses the topics of his lectures, how he combines theory and practice, and why it is crucial that what is presented can be directly translated onto the court.

- Preparing for a clinic requires concentration – you need to be mindful of what you're saying, to be engaging and relevant. A lot also depends on the demonstrators, the ones who are supposed to show what you envisioned. But when you have to pass on the same concepts to someone who is seeing you for the first time, that's not easy. I might only have one practice with that group of kids. You need to know exactly how much you can deliver, to keep things meaningful and dynamic, without falling into the trap of overly long or complicated explanations. That's extremely important to me in preparation.

- Everything is changing. Especially with social media and the different mentality that exists today. It's a completely different time. People need to understand that they can't live in the past. I would even say – not even five years in the past. The changes are so fast and intense, especially over the last few years. If you don't recognize that, you could seriously fall behind.

- Young coaches are coming up, and they understand this better. Even some of the greatest coaches struggle with adaptation. I can understand that because I was both a player and a coach. I learned on both levels. And over those 20 years, I realized – you have to change if you want to last.

- The things that used to be considered a guarantee of success – such as continuity, empathy among players, and the intensity of practices – are no longer the only factors. In the past, you may have had a wider selection of players. Today, coaches must adapt – often you don't have that top-level quality.

● Coaching Challenges

- You simply don't have the time like you used to. Back in the day, you could fix things with quality practices and good methodology – that's no longer the case. Especially when we're talking about the EuroLeague. It's not just about patience – you need support and belief in the process to reach where you need to be.

In today's world, which often emphasizes individualism, preserving the collective spirit of the game presents a true challenge. Despite the increasing focus on personal talent, it's important to remind ourselves of the value of unity and teamwork – principles that Duda Ivković constantly emphasized and which remain the foundation of successful basketball, as well as Saša's coaching approach.

- Basketball is still a team sport. Teams that manage to play together, even in unplanned situations, have better chances of success. It all starts on defense. There's no room for individualism there. Five players need to function together with top-level communication for anything to make sense. No matter how good we were offensively – under Duda, Željko, Pešić, Boža, and the others – they all emphasized the importance of de-

„I'll try to make my philosophy a combination of the European style I grew up with – what I was taught and what gave me confidence – and modern concepts

„Memories of Duda Ivković”

For Saša, Dušan Duda Ivković wasn't just a coach, but a great teacher and an inspiration who shaped his view of basketball and the coaching profession.

- Duda, like all great coaches I worked with, had the ability to get the maximum out of you. Luckily, I reached a position in my career where I worked with the best players and the best coaches. And that allowed me to listen to how the greatest minds think. That was the most valuable part for me. Everything I wrote down and learned – as a player, as a coach – all of it has value, but in the end, the most important thing is the human relationships that are built. Duda was intelligent in every situation. He knew when to react emotionally, firmly, „old school,” but also when to approach a player, to talk, to offer support, to give confidence – even when it seemed difficult.

- A particularly memorable moment for me was in 1995. I had a serious knee injury during the season and came to training camp with major issues. I was trying, doing my best to train... The team was amazing, top players were around me. Duda had a clear vision that I would be needed with my physicality and playing style. I tried to make myself ready to be part of that team. It would've been very painful not to be part of that group.”

- And that's when Duda said: „I need you, I really need you. I'll wait for you until the last moment.” That sentence gave me strength. I kept training, even when no one else was – I ran alone, did everything to get a chance. It turned out he was right. The final and that entire year showed how important that trust he had in me was.

- I had my status. That year we won the Korać Cup with the club. I was part of the European All-Star selection. But there were also players with even bigger status. But Duda had a clear vision that I was the type of player that team needed. And I never had a problem doing what was necessary – guarding the best, fighting, being part of the team.

BIOGRAFIJA

Saša Obradović rođen je 1969. u Beogradu i igrao je na pozicijama plejmejкера i šutera. Karijeru je započeo u Crvenoj zvezdi 1987. godine, a igrao je i za klubove poput Limoža, Albe, Virtus Rome, Budućnosti, Kelna. Osvojio je značajne trofeje kao što su FIBA Korać kup, jugoslovenski šampionat i nemačka Bundesliga. Bio je i uspešan reprezentativac, s tri zlata na evropskim prvenstvima, zlatom sa SP 1998. i srebrom sa Olimpijskih igara 1996. Poznat je po borbenosti i vođstvu na terenu. Nakon završetka igračke karijere 2005. Obradović je počeo trenerski rad u Kelnu, gde je osvojio nemačku ligu. Vodio je klubove u Ukrajini, Poljskoj, Nemačkoj, Rusiji, Francuskoj, kao i Srbiji, gde je vodio Crvenu zvezdu. Osvojio je mnoge trofeje, uključujući ukrajinsku Superligu, kao i ligu Nemačke 2006. godine, ruski kup i dva šampionata Francuske. Bio je proglašen za trenera godine u Nemačkoj 2015. godine, kao i trenera godine u Evrokupu 2018. Poznat je kao taktički sposoban i zahtevan trener koji je doveo Monako do finalnog turnira Evrolige 2023.

- Košarka je i dalje kolektivni sport. Ekipe koje uspeju da igraju zajedno, čak i u neplaniranim situacijama, imaju više šansi za uspeh. Sve kreće od odbrane. Tu nema mesta za individualizam. Pet igrača mora da funkcioniše zajedno, uz najbolju komunikaciju, da bi bilo šta imalo smisla.

metodikom – danas to više nije slučaj. Pogotovo kada pričamo o Evroligi. Nije to samo pitanje strpljenja, potrebna je podrška i vera u proces, da bi se stiglo tamo gde treba.

Danas, u vremenu koje naglašava individualizam, očuvati kolektivni duh igre predstavlja pravi izazov. Uprkos sve većem fokusu na lične kvalitete, važno je podsećati se na značaj zajedništva i timskog rada – vrednosti na kojima je Duda neprestano insistirao, a koje su i danas temelj uspešne košarke i Sašinog trenerskog pristupa.

- Košarka je i dalje kolektivni sport. Ekipe koje uspeju da igraju zajedno, čak i u neplaniranim situacijama, imaju više šansi za uspeh. Sve kreće od odbrane. Tu nema mesta za individualizam. Pet igrača mora da funkcioniše zajedno, uz najbolju komunikaciju, da bi bilo šta imalo smisla. Koliko god da smo napadački bili dobri – kroz Dudu, Željka, Pešića, Božu i ostale – svi su uvek isticali značaj odbrane. To je pravilo razliku, čak i kada smo imali fantastične napadačke mogućnosti.

- Najgore je što znaš da imaš takvog igrača, naviknutog da igra na taj način, i to se teško menja tokom jedne sezone – da ne kažem nemoguće. Onda i ti kao trener moraš da se prilagodiš tom nekom egomanijaku koji ti možda pravi razliku. To su velike zvezde i individualci, ali te ipak vode negde. I ti si sa njima takvima, dobar trener. Ako bih ih pokušao da strpam u neki sistem ili kalup, verovatno bih bio manje uspešan.

● Trenerska filozofija

Saša svoj trenerski stil opisuje kao agresivan i fizički jak, sa naglaskom na čvrstu odbranu i brz, dinamičan napad:

- Voleo bih da se prilagodim tako da ekipa igra agresivno, brzo, da odbrambeno bude vrlo solidna i jaka, a u napadu sa određenom slobodom. U ovom periodu kada sam imao pauzu, malo sam resetovao stvari, preispitao se i shvatio da bih neke stvari možda radio drugačije. Kroz taj proces sam dobio i neke odgovore. Kao što sam već rekao, voleo bih da moja ekipa igra vrlo agresivno, naročito u odbrani. To je kod mene uvek bilo prisutno – nikad nije bilo drugačije. U celoj mojoj trenerskoj karijeri, to je bio jedan od mojih zaštitnih znakova – da ekipa igra agresivno, da bude jaka na skoku.

- U napadu, prema kvalitetima igrača, normalno – uvek moraš da adaptiraš igru. Ne možeš da očekuješ od sporijeg centra da igra u neviđeno brzom ritmu. Prilagođavaš se onome što imaš. Današnji treneri često nemaju mogućnost da biraju igrače koje bi želeli. Voleo bih da imam mogućnost da biram. Bitna mi je određena sloboda u igri – da se zna kada se ide u brzi ritam, a kada treba da se uspori. To su stvari koje bih voleo da me definišu u nastavku karijere.

- Gledaću da moja filozofija bude kombinacija evropskog stila koji sam naučio i sa kojim sam odrastao – onoga što su me učili i što mi je davalo samopouzdanje – sa savremenim stvarima.

● Evroliga i neprestane promene

- Obično kada pričamo o tome, gledamo Fajnal-for, načine na koje ekipe igraju tamo i kako je neko osvojio takmičenje. To je deo moje teme. Fenerbahçe je, recimo, napravio razliku u preuzimanjima u pik-en-rol situacijama. Da li je to sada nova tendencija ili ne, to ćemo tek videti – ističe Obradović i otkriva ko ga je najviše iznenađio kada je reč o igračima i klubovima.

- Ne moraš biti previše pametan da bi rekao – Pariz. Nisam stvarno očekivao da Pariz može da ima tako dobru sezonu u Evroligi. Da izbacе Real, na primer. Dobro je i što se kod njih taktika i igra nije značajno menjala. To je rezultat dobrog prepoznavanja od strane trenera Tijaga Splitera – da ne menja nešto samo zato što bi želeo da unese novine. Ovde je ispratio ono što se dešavalo – i to mu je donelo uspeh. Ekipa se sjajno sažvela sa tim uspehom i hemijom. Šta god da su radili na terenu, činilo ti se da će nešto dobro da se desi – i desilo se. I kao tim, ali i kroz individualna dostignuća. Igrači će dobiti unosne ugovore – i Ti Džej Šorts, i Vard, i Jantunen. Svi oni su već deo, ili će biti deo velikih ekipa.

Za kraj, Saša će biti deo kongresa Evrolige u Atini početkom jula – koliko je važno takvo okupljanje trenera i šta se od njega očekuje?

- To je veoma važno. Tamo su praktično svi treneri iz Evrolige. Čak i ako si samo učesnik, dobiješ priliku da čuješ mnogo toga korisnog. Taj broj ljudi i taj kvalitet iskustava – sigurno ti otvara nova saznanja i daje ideje.

Za sam kraj, iz ličnog ugla je govorio o planovima u karijeri.

- U ovom poslu naučiš da moraš biti strpljiv. Najvažnije je da ne izgubiš to strpljenje i da uvek znaš šta je najbolje za tebe i tvoj razvoj. Neko je lepo rekao – ne treba da ostaneš u klubu više od četiri godine, ali ni manje od dve. I ja sam negde na tom prelazu bio. Možda je sada trenutak za nešto potpuno novo. Postoje neke indicije za angažman, videćemo. ●

Saša Grujović

fense. That's what made the difference, even when we had incredible offensive talent."

"The hardest part is when you know you have a player used to playing that way, and it's hard – if not impossible – to change that within one season. So, you as a coach also have to adapt to that egomaniac who might be making the difference for you. They're big stars, strong individuals – but they're still leading you somewhere. And with them, you're a good coach. If I tried to force them into a system or a mold, I'd probably be less successful.

● Coaching Philosophy

Saša describes his coaching style as aggressive and physically tough, with an emphasis on strong defense and a fast, dynamic offense.

– I'd like to adapt in a way where the team plays aggressively and quickly, with a very solid and strong defense, and an offense that includes a certain amount of freedom. During this break I had, I reset a few things, re-evaluated myself, and realized there are some things I might do differently now. That process gave me some answers. As I've said before – I want my team to play aggressively, especially on defense. That's always been part of my identity – never different. Throughout my coaching career, that's been one of my trademarks – an aggressive team, strong on the boards.

"Offensively, depending on the players' skillsets – you always have to adapt the game. You can't expect a slower big man to play at a lightning-fast pace. You adjust to what you have. Coaches today often don't have the chance to choose the players they want. I'd love to have the option to choose. I care about a certain freedom in the game – to know when to push the pace and when to slow things down. Those are the elements I'd like to define me going forward in my career."

"I'll try to make my philosophy a combination of the European style I grew up with – what I was taught and what gave me confidence – and modern concepts.

● EuroLeague and Constant Change

– Usually when we talk about it, we look at the Final Four, how teams play there, and how someone won the competition. That's part of my focus. Fenerbahçe, for example, made a big difference with their switching in pick-and-roll situations. Whether that becomes a new trend or not – we'll see," says Obradović, and reveals which team and players surprised him the most.

– You don't have to be a genius to say – Paris. I honestly didn't expect Paris to have such a great EuroLeague season. To eliminate Real, for instance. What's good is that their tactics and playing style didn't change much. That's the result of coach Tiago Splitter recognizing what was working and not changing just for the sake of novelty. Here, he followed the flow – and it worked. The team fully embraced their success and chemistry. Whatever they did on the court, you just felt something good was about to happen – and it did. Both as a team and individually. The players will now get lucrative contracts – TJ Shorts, Ward, Jantunen. All of them are already part of big teams or will be soon.

Finally, Saša will be part of the EuroLeague congress in Athens at the beginning of July – how important is such a gathering of coaches and what is expected from it?

– It's very important. Practically all the EuroLeague coaches are there. Even if you're just a participant, you get the opportunity to hear many useful things. That number of people and the quality of their experiences – it definitely opens up new insights and gives you ideas.

To close, he spoke from a personal perspective about his future career plans.

– In this job, you learn that you have to be patient. The most important thing is not to lose that patience and to always know what's best for you and your development. Someone once said it well – you shouldn't stay in a club for more than four years, but not less than two either. I was somewhere at that turning point. Maybe now is the time for something completely new. There are some indications of an engagement, we'll see. ●

Saša Grujović

- Basketball is still a team sport. Teams that manage to play together, even in unplanned situations, have better chances of success. It all starts on defense. There's no room for individualism there. Five players need to function together with top-level communication for anything to make sense.

BIOGRAPHY

Saša Obradović was born in 1969 in Belgrade and played as a point guard and shooting guard. He began his career with Crvena zvezda in 1987 and also played for clubs such as Limoges, Alba Berlin, Virtus Roma, Budućnost, and Köln. He won significant trophies such as the FIBA Korać Cup, the Yugoslav championship, and the German Bundesliga. He was also a successful national team member, winning three gold medals at European Championships, gold at the 1998 World Cup, and silver at the 1996 Olympic Games. He was known for his fighting spirit and leadership on the court. After ending his playing career in 2005, Obradović began coaching in Cologne, where he won the German league. He coached clubs in Ukraine, Poland, Germany, Russia, France, and in Serbia where he led Crvena zvezda. He won numerous trophies, including the Ukrainian Super League, the German league in 2006, the Russian Cup, and two French championships. He was named Coach of the Year in Germany in 2015, as well as EuroCup Coach of the Year in 2018. He is known as a tactically skilled and demanding coach who led Monaco to the EuroLeague Final Four in 2023.

Seminar i predavači za ponos

UKTS je s ponosom potvrdio da su i ovogodišnji predavači velika trenerska imena. To su: Saša Obradović, legenda naše košarke, zatim ekskluzivni gost Bred Andervud, čuveni američki univerzitetski trener, i Janis Sferopulos, strateg Crvene zvezde.

Jedan od najprestižnijih trenerskih seminara u svetu, Beogradska košarkaška klinika „Dušan Ivković”, u 24. izdanju, održava se 28. i 29. juna u dvorani „Aleksandar Nikolić”. Udruženje košarkaških trenera Srbije tradicionalno nastavlja s posvećenim radom na edukaciji, unapređenju trenerske struke i prenošenju vrhunskog znanja novim generacijama.

UKTS je s ponosom potvrdio da su i ovogodišnji predavači velika trenerska imena. To su: Saša Obradović, legenda naše košarke, zatim ekskluzivni gost Bred Andervud, čuveni američki univerzitetski trener, i Janis Sferopulos, strateg Crvene zvezde.

– Saša Obradović iza sebe ima bogatu igračku i trenersku karijeru, a u evropskoj košarci trenerskim radom u Monaku, berlinskoj Albi i Crvenoj zvezdi ostavio je dubok trag. Kao igrač bio je lider i nosilac igre velikih timova i nezamenljiv član reprezentacije naše zemlje, s kojom je osvajao medalje na najvećim takmičenjima. Kao trener, izgradio je prepoznatljiv stil rada, a njegovo ogromno iskustvo i međunarodni kredibilitet čine ga jednim od najrespektabilnijih stručnjaka današnjice. Posebno nam je zadovolj-

mislav i Zvonimir Ivišić i David Mirković, koji su nosili dres SC Derbija, kao i Andrej Stojaković, sin Predraga Stojakovića. Taj njegov potez mediji su nazvali balkanskom pektorkom u srcu američke koledž košarke. Ovakva struktura tima nikada nije viđena u NCAA ligi, čime je Andervud jasno pokazao koliko veruje u evropsku i balkansku školu košarke, njene temelje u timskoj igri, taktičkoj pismenosti i mentalitetu pobednika. Iz tog razloga verujem da će njegovo predavanje biti veoma interesantno svim našim trenerima.

Beogradska košarkaška klinika „Dušan Ivković” predstavlja najznačajniji trenerski edukativni događaj u Evropi. Svake godine okuplja najveća imena svetske košarke.

– Naš seminar je otvoren za sve košarkaške stručnjake iz Evrope i sveta. Beograd godinama okuplja trenere iz najjačih košarkaških zemalja kao što su Španija, Francuska, Italija, Grčka, Turska, SAD, Argentina, Brazil, Rusija... Klinika u Beogradu je odavno prevazišla okvire lokalnog događaja i postala međunarodna platforma za razmenu znanja, iskustava i ideja među elitom svetske košarke. I ove godine očekujemo veliki broj trenera sa svih strana sveta, a posebno s Dalekog Istoka, iz Kine, Japana, Južne Koreje, ali i iz Severne i Južne Amerike.

Vasiljević ne krije ponos što prestižan događaj u organizaciji UKTS nosi ime našeg čuvenog stručnjaka Dušana Ivkovića, jednog od najvećih trenerskih vizionara u istoriji evropske košarke, koji je bio veoma posvećen edukaciji i razvoju trenerske struke.

– Legat Dušana Ivkovića kroz naš trenerski seminar i dalje živi. Klinika predstavlja mesto gde se znanje deli, a srpski treneri imaju priliku da uče od najboljih i naša trenerska škola se potvrđuje kao jedna od vodećih u svetu. Udruženje košarkaških trenera Srbije decenijama radi na unapređenju trenerske profesije, pružajući platformu za kontinuirano usavršavanje na seminarima, klinikama i predavanjima najeminentnijih stručnjaka. Zato se slobodno može reći da Beogradska košarkaška klinika nije samo seminar, ona je simbol posvećenosti, znanja i vrhunskog rada u trenerskoj edukaciji – poručuje Vasiljević. ●

V. Spasojević

PREDAVAČI – SVETSKA ELITA

Protekle 24 godine na Beogradskoj košarkaškoj klinici predavali su svi domaći legendarni stručnjaci, ali i zavidan broj stranih stratega.

Među njima su bili treneri NBA lige: Don Nelson, Greg Popović, Leri Braun, Majk Dantoni, Berni Bikerstaf, Sten van Gandi, Del Haris, zatim iz NCAA lige Roj Vilijams, Džon Kalipari, Oliver Parnel, kao i neki od najuglednijih evropskih trenera kao što su Ettore Messina, Havijer Imbroda, Garsija Aito, Aco Petrović, Pepe Hernandez, Oktaj Mahmuti, Andrea Trinkijeri, Čus Vidoreta, Jevgenij Pašutin, Doan Plaza, Izrael Gonzales...

stvo što je prihvatio učešće na klinici, jer će njegova predavanja pružiti jedinstven uvid u savremene trenerske metode, strateško vođenje tima i razvoj igrača na najvišem nivou – ističe Strahinja Vasiljević, generalni sekretar UKTS.

Jedan od najuspešnijih i najcenjenijih trenera američke NCAA košarke Bred Andervud je šef stručnog štaba Univerziteta Ilinios, ima preko 300 pobeda u NCAA i brojna učešća na završnim turnirima NCAA lige, kao i bogato iskustvo u radu s budućim NBA asovima.

– Pod vođstvom trenera Andervuda koledž program Univerziteta Ilinios iz čuvene Big Ten konferencije doživeo je renesansu, kako rezultatima, tako i filozofijom razvoja igrača. Redovno lansira vrhunske talente, a njegovi timovi poznati su po agresivnoj odbrani, tranzicionoj igri i vrhunskoj disciplini – dodaje Vasiljević. Prvi operativac u organizaciji renomiranog trenerskog seminara dalje navodi:

– Andervud je privukao veliku pažnju svetske javnosti odlukom da okosnicu tima za sledeću sezonu čine igrači s naših prostora. To su Mihailo Petrović iz Mege, braća To-

Seminar and lecturers to be proud of

The 24th edition of one of the most prestigious coaching seminars in the world, the Belgrade Basketball Clinic - „Dušan Ivković”, will be held on 28 and 29 June in the „Aleksandar Nikolić” hall. The Association of Basketball Coaches of Serbia traditionally continues its dedicated work on education, improving of the coaching profession and passing on world class knowledge to new generations.

UKTS proudly confirmed that this year's lecturers are also big coaching names. Saša Obradović, legend of Serbian basketball, then exclusive guest Brad Underwood, the famous American university coach and Yannis Sferopoulos, the strategist of Red Star.

- Saša Obradović has a rich playing and coaching career behind him. He left a deep mark in European basketball with his coaching work in Monaco, Alba Berlin and Crvena zvezda. As a player, he was a leader and go-to player on big teams and an irreplaceable member of our country's national team, with which he won medals at the biggest competitions. As a coach, he has built a distinctive style of work, and his vast experience and international credibility make him one of the most respected coaches today. We are especially pleased that he accepted to participate in the Clinic, because his lectures will provide a unique insight into modern coaching methods, strategic team management and player development at the highest level - says Strahinja Vasiljević, secretary general of UKTS.

One of the most successful and respected coaches in NCAA, Brad Underwood is the head of the coaching staff of the University of Illinois. He has over 300 victories in the NCAA and numerous participations in the final tournaments of the NCAA league, as well as rich experience in working with future NBA stars.

- Under the leadership of coach Underwood, the University of Illinois college program from the famous BIG TEN Conference experienced a renaissance, both in results and in the philosophy of player development. He regularly launches top talents, and his teams are known for their aggressive defense, transition game and top discipline - adds Vasiljević. The head of operations in the organization of the renowned training seminar further states:

- Underwood attracted a lot of attention from the world public when he decided that the heart of the team for the next season is to be constructed from players from our area. They are Mihailo Petrović from Mega, brothers Tomislav and Zvonimir Ivišić and David Mirković, who wore the jersey of SC Derby, as well as Andrej Stojaković, son of Predrag Stojaković. His move was called by the media the Balkan Five in the heart of American college basketball. This type of team structure has never been seen in the NCAA. Underwood clearly demonstrated by this how much he believes in the European and Balkan school of basketball and its foundations in team play, tactical literacy and a winning

mentality. For this reason, I believe that his lecture will be very interesting to all our coaches.

The Belgrade basketball clinic „Dušan Ivković” is the most significant coaching educational event in Europe. Every year, it gathers the biggest names in world basketball.

- Our seminar is open to all basketball experts from Europe and the world. For years, coaches from the strongest basketball countries such as Spain, France, Italy, Greece, Turkey, USA, Argentina, Brazil, Russia... have been gathering in Belgrade. The clinic in Belgrade has outgrown the scope of a local event a long time ago. It has become an international platform for the exchange of knowledge, experiences and ideas among the elite of world basketball. This year too, we expect a large number of coaches from all over the world, especially from

UKTS proudly confirmed that this year's lecturers are also big coaching names. Saša Obradović, legend of Serbian basketball, then exclusive guest Brad Underwood, the famous American university coach and Yannis Sferopoulos, the strategist of Red Star.

the Far East, from China, Japan, South Korea, but also from North and South America.

Vasiljević does not hide his pride that the prestigious event organized by UKTS bears the name of the world famous expert Dušan Ivković, one of the greatest coaching visionaries in the history of European basketball, who was very dedicated to the education and development of the coaching profession.

- The legacy of Dušan Ivković lives on through our coaching seminar. The Clinic is a place where knowledge is shared. Serbian coaches have the opportunity to learn from the best, and our coaching school confirms itself as one of the leaders in the world. The Association of Basketball Coaches of Serbia has been working for decades to improve the coaching profession, providing a platform for continuous improvement through seminars, clinics and lectures by the most eminent experts. That is why it is safe to say that the Belgrade Basketball Clinic is not just a seminar, it is a symbol of commitment, knowledge and top-notch work in coaching education - says Vasiljević. ●

Preveo: F. Simić

LECTURERS – WORLD ELITE

For the past 24 years, all local legendary experts, as well as an enviable number of foreign strategists, have given lectures at the Belgrade Basketball Clinic. Among them were NBA coaches: Don Nelson, Gregg Popovich, Larry Brown, Mike D'Antoni, Bernie Bickerstaff, Stan Van Gundy, Del Harris. From the NCAA League Roy Williams, John Calipari, Oliver Parnell, as well as some of the most respected European coaches such as Ettore Messina, Javier Imbroda, García Aito, Aco Petrović, Pepe Hernandez, Oktaj Mahmuti, Andrea Trinchieri, Chus Vidoretti, Evgeniy Pashutin, Joan Plaza, Israel Gonzalez...

Priča o znanju, posvećenosti i nasleđu

Ove godine više od 800 trenera iz svih delova regiona došlo je sa istim ciljem - da nauče, da se preispitaju, da napreduju. I to su učinili rame uz rame, u duhu zajedništva koje nadilazi klupske boje, godine iskustva i granice.

Dok su se u Hali sportova „Ranko Žeravica” gasila svetla i skupljale lopte s parketa, ostao je osećaj da je još jedno poglavlje trenerske misije ispisano - ono koje govori o učenju, strasti i predanosti košarci. Trenerski dani „Borivoje Cenić” nisu samo seminar, oni su živa priča o tome koliko je važno znanje prenositi, usvajati i obnavljati.

Ove godine više od 800 trenera iz svih delova regiona došlo je sa istim ciljem - da nauče, da se preispitaju, da napreduju. I to su učinili rame uz rame, u duhu zajedništva koje nadilazi klupske boje, godine iskustva i granice.

Otvoravanje seminara pripalo je predsedniku Košarkaškog saveza Srbije Nebojši Čoviću, čije reči nisu bile samo pozdravne - bile su podsetnik da bez obrazovanog trenera nema ni obrazovanog igrača. Poruka o značaju edukacije kao temelja napretka bila je jasna i snažna:

- Treneri mladih kategorija u Srbiji zaslužuju puno poštovanje i zato vas molim da neprekidno budete orijentisani ka učenju. Prvo, znanja nikad dosta, drugo, košarka se vrlo brzo menja, a treće, u našoj zemlji ima mnogo ljudi od kojih može dosta toga da se nauči. Probajte da utičete na svoj klubove koji imaju mlađe kategorije da za njih naprave razvojne programe, jer razvoj igrača ne može da se sprovede bez razvoja trenera - istakao je Čović.

Prvi čovek KSS je tom prilikom rekao da se dogovorio s generalnim sekretarom Udruženja košarkaških trenera Srbije Strahinom Vasiljevićem kako da se u svim regionima dodatno unaprede aktivnosti koje se sprovode u određenim ciklusima i dodao:

- Želim vam uspešan rad i saradnju, a mi iz KSS ćemo se maksimalno potruditi da potpomognemo sve vaše akcije i da zajednički dalje unapređujemo našu košarku kao jedan od, budite sigurni, najjačih brendova koje

ova zemlja ima. Treba časno da radimo i da decu usmeravamo ka reprezentativnim selekcijama, da ih učimo patriotizmu, a ne sebičnosti. U tom delu imaćete otvorena vrata saveza i maksimalnu podršku i pomoć.

A zatim – znanje je krenulo da se deli. Selektor seniorske reprezentacije Rusije Zoran Lukić govorio je o napadu u mlađim kategorijama, ali je iza svake njegove rečenice stajala poruka: razvijajte kreativnost, učite decu da razumeju igru. Njegov pristup napadu bez blokova podsetio je prisutne koliko je važno da se igra ne svede samo na automatizme već da mladi igrači dobiju prostor da razmišljaju, odlučuju i greše.

Šampion Srbije s juniorima Slobodan Klipa otvorio je četiri važna prozora u svet rada sa decom: „Shell“ odbrana, mentalne veštine, tranzicija i čitanje igre. Nije govorio iz teorije, govorio je iz svakodnevnog iskustva. Prisutni su mogli da osele svu kompleksnost rada sa decom, ali i da shvate koliko su ovi aspekti presudni u razvoju igrača.

Demonstracije na terenu, koje su izveli treneri i igrači KK Dinamik, dodatno su oživele sadržaj seminara – ono što se čulo u sali odmah je moglo da se vidi u praksi. A to je ono što treneri najviše cene – konkretne, primenljive stvari.

Jedan od najsvetlijih trenutaka bio je edukativni paket koji je pripremljen za sve učesnike. U njemu nije bilo samo znanje već i filozofija. Knjiga „Tranzicioni napad u košarci“ autora Igora Kovačevića, sa analizama iz Evrolige i NBA, nije samo priručnik – to je vodič.

Takođe, trenerska majica s porukom Svetislava Pešića nosi duh misije („Trener nije tu da ti se sviđa, već da te napravi boljim“), a planer za sezonu 2025/26. pruža alat koji svaki trener treba da ima: organizaciju, jasnu viziju i strukturu.

Poseban dodatak bio je program za rad sa decom do 16 godina, koji je obuhvatio sve ono što je najvažnije u tom uzrastu, od mentalne pripreme do taktičkog razumevanja igre.

Važno je istaći da je kompletan događaj bio posvećen jednom čoveku – Borivoju Ceniću. Njegovo ime ne stoji u nazivu seminara samo kao znak poštovanja već i kao trajna inspiracija. Cenić je bio pionir obrazovanja trenera u Srbiji i duh tog rada živi u svakom novom predavanju, podeljenoj belešci, postavljenom pitanju iz publike.

Zato Trenerski dani „Borivoje Cenić“ nisu samo jednodnevni seminar. Oni su godišnji susret vrednosti. Podsetnik da su znanje, razmena iskustava i stalna želja za napretkom ono što gradi istinskog trenera. I da se veličina ne meri titulama, već spremnošću da svakog dana naučiš nešto novo.

UKTS je zahvalio svima koji su bili deo ove lepe priče. Učimo, rastimo i ostanimo verni onome što nas je sve dovelo do ove igre – ljubavi prema košarci. ●

Valentina Spasojević

Da odemo na EP zdravi i maksimalno spremni

Reprezentacija Srbije će početi 28. jula pripreme za Evropsko prvenstvo, a generalnu probu imaće 21. avgusta u Beogradskoj areni na prijateljskom meču sa selekcijom Slovenije. Baza „orlova“ će ponovo biti sportski centar Fudbalskog saveza Srbije u Staroj Pazovi. Prve dve pripremne utakmice biće zatvorene za javnost, a protivnici će biti nacionalni timovi Bosne i Hercegovine i Poljske u Beogradskoj areni.

Zahuktalo se košarkaško proleće, klubovi privode takmičenja kraju i fokus se polako i sigurno prebacuje na predstojeće vrelo reprezentativno leto. Muška seniorska reprezentacija je u protekla dva meseca saznala imena rivala na Evrobasketu 2025. u Letoniji i u kvalifikacijama za SP 2027. u Kataru.

Dakle, pune ruke posla za selektora Svetislava Pešića, koji ne odstupa od svog nadaleko poznatog sistema rada. Sistema zasnovanog na postulatima: posvećenost, marljivost i zajedništvo. Uz sve to ide i nepisano pravilo da se na najvažnijim nadmetanjima ide korak po korak, pa nema sumnje da su misli i očekivanja trenutno usmereni na EP, prvi veliki izazov.

Kao što je poznato, EP će se održati od 27. avgusta do 14. septembra u Letoniji, Finskoj, Poljskoj i na Kipru. Srbija je u grupi A sa selekcijama Portugala, Estonije, Letonije, Turske i Češke, u Rigi, gde će se igrati i finalna runda šampionata.

Iza „orlova“ je uspešna reprezentativna sezona, pre svega u 2024. godini je osvojena bronza na Ol u Francuskoj i pre roka overena viza za EP 2025, a zatim je naš nacionalni tim u februaru kvalifikacionom prozoru zaokružio ciklus na zaista moćan način. Selektor Pešić je u punoj meri iskoristio preostale susrete sa selekcijama Finske i Gruzije, izvučena je maksimalna korist, rezultatska i igračka, u smislu da je pružena šansa i najmlađim snagama sa šireg spiska. Tim Srbije je završio kvalifikacije za EP na superioran način, bez poraza u grupi G, što je pošlo za rukom samo Letoniji u grupi C i Francuskoj u grupi E.

Do starta Evrobasketa ostalo je nešto manje od tri meseca, u toku su opsežne „pripreme za pripreme“... Svakako, i dalje je rano i nezahvalno baviti se prognozama, pa ćemo se samo prisetiti Pešićeve reakcije na sastav grupe A:

– Ni na jednom EP nije bilo toliko kandidata za medalje i ovo je zapravo Svetsko prvenstvo u malom. Na poslednjem SP su u finalu igrala dva evropska predstavnika, Nemačka i Srbija, a na Olimpijskim igrama su od četiri najbolje ekipe, tri bile iz Evrope – Francuska, Srbija i Nemačka. Pored tih timova, imamo još najmanje šest kandidata za odličje na ovogodišnjem prvenstvu. To će biti za nas ogroman izazov i konkurencija.

Proslavljeni strateg je izrazio zadovoljstvo što će naša reprezentacija tokom EP sve vreme boraviti u Rigi, ali i oprez u vezi s drugom fazom takmičenja.

– Dobro je što nećemo morati da putujemo s jedne na drugu stranu kontinenta. Ukrštamo se s najjačom grupom. U našoj grupi su i Letonija i Estonija, koje će biti potpomognute domaćim navijačima. Letonija je, naravno, favorit u grupi. Turska ima izvanrednu reprezentaciju i ona je među kandidatima za medalje. Za nas će biti izazovno to što se ukrštamo s vrlo jakom grupom, u ko-

joj su Litvanija i Nemačka. Sigurno ćemo se kvalifikovati u osminu finala, ali je važno s kog mesta u grupi i s kim ćemo se ukrstiti.

Reprezentacija Srbije će početi 28. jula pripreme za Evropsko prvenstvo, a generalnu probu imaće 21. avgusta u Beogradskoj areni na prijateljskom meču sa selekcijom Slovenije. Baza „orlova“ će ponovo biti sportski centar Fudbalskog saveza Srbije u Staroj Pazovi. Prve dve pripremne utakmice biće zatvorene za javnost, a protivnici će biti nacionalni timovi Bosne i Hercegovine i Poljske u Beogradskoj areni.

Izabranike selektora Pešića potom očekuju i dva kontrolna turnira na Kipru i u Nemačkoj. Osim našeg i tima domaćina, u Limasolu će učestvovati i Grčka i Izrael. Učesnici turnira Superkup u Minhenu su Srbija, Nemačka, Češka i Turska.

Dakle, urađeno je ono što je selektor najavio, napravljen je dobar plan priprema i izabrani odgovarajući protivnici za kontrolne mečeve.

– Nikada se ne bavim predviđanjima, znam samo da ćemo maksimalno da treniramo kako bismo otišli na prvenstvo sto odsto pripremljeni. Naravno, zdravlje igrača biće na prvom mestu, sve ostalo ne zavisi samo od nas – dodao je Pešić.

Prema tome, uskoro počinje „operacija Riga“, očekujemo s pravom da naši reprezentativci i selektor Pešić zablistaju punim sjajem, ako se imaju u vidu rezultati i zajedništvo koje su izgradili proteklih godina.

KLJUČ SU POSVEĆENOST I ZAJEDNIŠTVO

Strateg srpskog tima je neumoran, stiže da održi i brojna predavanja na raznim manifestacijama. Tako je na Kopaonik biznis forumu izneo suštinske stvari u trenerskom poslu i poslu uopšte.

– Nema velike razlike u tome da li si igrač ili trener, već koliko si posvećen poslu. Najlepše trenutke sam doživeo kao aktivan igrač, verujte, nikad ne sanjam sadašnje utakmice, nego kako igram. Balans između skromnosti i samopouzdanja mora da postoji. Biti samouveren bez argumenata je samo hvalisanje. Meni najveći uspeh nije broj osvojenih medalja, već to što nisam izgubio strast i posvećenost prema poslu. Nema univerzalnog plana za pobjedu i uspeh, sve zavisi od ljudi. Nije isto biti trener sada i pre 30 godina. Danas igrači traže od vas rešenje, a mi smo nekad bili kreativni. Trener ne sme sebe da stavi ispred tima, ali igrači moraju da znaju ko je glavni i da ga prate. Mi smo uspeali da nađemo taj balans. Treniramo košarku, ali i međuljudske odnose. Radim to svaki dan. Bez toga nema rezultata – poručio je Pešić.

NA STARTU – ESTONIJA

Srpska reprezentacija će na Evrobasketu u prvoj fazi igrati u grupi A u Rigi sa selekcijama Portugala, Estonije, Letonije, Turske i Češke. U grupi B su: Nemačka, Finska, Velika Britanija, Litvanija, Švedska i Crna Gora. Grupu C čine: Kipar, Italija, Gruzija, Španija, Grčka i Bosna i Hercegovina. U grupi D se nalaze: Island, Francuska, Slovenija, Poljska, Belgija i Izrael. „Orlovi“ će pohod na medalju početi duelom sa Estonijom 27. avgusta od 20.15 časova. Meč s Portugalom je na programu 29. avgusta u istom terminu, s Letonijom 30. avgusta od 17, sa Češkom 1. septembra od 20.15 i s Turskom 3. septembra takođe od 20.15 časova.

JOKIĆ DA SE ODMORI

Selektor reprezentacije Srbije je nedavno izjavio da još ne zna da li će Nikola Jokić igrati za nacionalni tim na EP. Na tu temu je razgovarao i s kapitenom nacionalnog tima Bogdanom Bogdanovićem tokom fajnal-fora Evrolige u Abu Dabiju.

– Bogdan je predstavnik igrača, razgovara sa svima. Dobro smo povezani. Nema potrebe za većim promenama, možda osvežimo ekipu sa dva-tri igrača. Jokić, pre svega, mora da se odmori. Ostali nastavljaju da igraju, imaju još mnogo posla u klubovima. Biće još razgovora na tu temu. Lako je s Jokićem, ali potrebno je još njih 11 uklopiti. Ne biram uvek najbolje, već one koji se najbolje slažu između sebe, koji mogu da se povežu u vrlo kratkom vremenu. Razgovarati s Jokićem je vrlo izazovan posao, čak i za mene, i to me i dalje motiviše. Mene motivišu igrači. Vrhunski igrači kao što je Jokić igraju da pobeđu. Mnogo je lakše raditi sa igračima koji imaju unutrašnju motivaciju. Jokić je upravo takav – objasnio je Pešić tokom gostovanja na Jahorina ekonomskom forumu.

Dok čekamo najvažnije ovogodišnje takmičenje, u međuvremenu je obavljeno izvlačenje kvalifikacionih grupa za Svetsko prvenstvo 2027. u Kataru. Srpska selekcija je voljom žreba smeštena u grupu C s timovima Turske, Bosne i Hercegovine i drugoplasiranim u pretkvalifikacijama iz A grupe (Slovačka, Švajcarska ili Ukrajina). Tri najbolja tima iz grupe prolaze u narednu fazu takmičenja, gde će se formirati nove četiri grupe sa po šest timova, a rezultati iz prve runde se prenose. Po tri najbolja tima iz te četiri grupe igraće na SP u Kataru. Grupa u kojoj je Srbija ukršće se sa grupom D, u kojoj su Velika Britanija, Italija, Island i Litvanija.

KARIJEV USPEH NIJE ILUZIJA

Kad god je u prilici, prvi stručnjak reprezentacije Srbije propagira prave vrednosti i rado se odaziva pozivima da održi predavanja i motivacione govore. Tako je bilo i u Muzeju iluzija u Beogradu, gde se u okviru Svetske nedelje knjige razgovaralo o Pešićevoj knjizi „Moja igra – moj put“, u kojoj kroz više od 40 godina trenerskog iskustva otkriva kako se gradi uspeh – na terenu i van njega.

Karijeve priče su odvele čitaoc knjige i posetioce Muzeja iluzija iza kulisa velikih utakmica, medalja i izazova, otkrivajući univerzalne principe sporta koje inspirišu i van sportskih okvira. U inspirativnom razgovoru s publikom osvrnuo se na put ka vrhu – kroz prepreke, samopouzdanje, disciplinu i motivaciju. Otkrio je kako sport postaje škola života i odgovarao na brojna pitanja.

Naglasio je važnost konstantnog rada na sebi, snage istrajnosti i ključnu ulogu trenera u razvoju talenata. I istakao da smo kao nacija izuzetno talentovani za košarku, ali da talenat bez truda vrlo brzo može da se izgubi.

– Dobili smo dosta jake protivnike. Ni ovde ne gledamo samo prvu kvalifikacionu grupu, već i s kim ukršćamo, a ukršćamo se s Litvanijom, Italijom i verovatno Velikom Britanijom. U našoj grupi su favoriti Bosna i Hercegovina, Turska i mi. Onda će se formirati nova grupa od šest timova i tri tima idu dalje, tako da će to biti dosta zabavno, jer su to sve jake ekipe, i Turska, i Italija, i Bosna i Hercegovina, a pogotovo Litvanija. Dobili smo grupu koja je puna favorita i biće isto kao u prethodnim kvalifikacijama za SP u Manili. U kojim će sastavima ekipe igrati, u kojem ćemo sastavu mi igrati, to je sve neizvesno s obzirom na to da FIBA i Evroliga još nisu pronašle način da usaglase kalendare – prokomentarisao je Pešić.

Bez sumnje, težak posao očekuje „orlove“ u novembarskom i februarskom prozoru.

– Za favorite je uvek mnogo važno čime raspolažu jer najbolji igrači ne mogu da igraju u prozorima. Za one koji se bore da postanu favoriti, oni nemaju igrače koji igraju u NBA i Evroligi, tako da su timski jaki, što se videlo u prethodnim kvalifikacijama kada smo se kvalifikovali za Manilu. Vrlo često sam ponavljao kako je naš najveći uspeh bio što smo se uopšte kvalifikovali za SP 2023. godine, onda su se neki tome smejali, ali to nije uopšte smešno, nego ozbiljno. Još je rano praviti prognoze, ali je očigledno da smo dobili jake protivnike – dodao je Svetislav Pešić. ●

V. Spasojević

Novo u takmičenju 3x3

U hotelu „Kraun Plaza“ u Beogradu održana je svečana promocija novog formata 3x3 nacionalnog prvenstva Srbije pod sloganom „No limits – Idemo bez ograničenja u novu basket budućnost!“.

Događaju su prisustvovali predsednik Košarkaškog saveza Srbije dr Nebojša Čović, čelnici KSS-a, selektori 3x3 reprezentacija Marko Ždero i Snežana Čolić, kao i istaknuti reprezentativci Strahinja Stojčić, Dejan Majstorović, Marko Branković, Nenad Nerandžić i Nemanja Barać. Promociji su prisustvovali i brojni predstavnici sponzora, medija i ugledni gosti.

Tokom događaja predstavljeni su novi sistem takmičenja, reorganizacija lige i kalendar za predstojeću sezonu. Uvodnu reč imao je dr Nebojša Čović, koji je istakao da je razvoj basket 3x3 jedan od ključnih pravaca KSS-a u narednim godinama.

– Prvi put smo uspeali da napravimo jedinstveno 3x3 nacionalno prvenstvo Srbije. Težimo ka tome da budemo najbolji. Kao što smo u 3x3 najbolji i najtrofejniji na reprezentativnom nivou u Evropi i u svetu, tako želimo da budemo broj jedan u Evropi i u organizaciji takmičenja, Bili su otvoreni za saradnju i razumeli su

važnost stvaranja jakog nacionalnog prvenstva, odnosno da takmičenja budu pod savezom. Dosad je savez imao samo muško seniorsko 3x3 prvenstvo Srbije, a od ove godine ćemo imati mušku i žensku seniorsku nacionalnu ligu i U23 muškarce – poručio je predsednik Čović.

Menadžer KSS-a za 3x3 Dejan Đokić otkrio je tehničke detalje, kao i basketaške spektakle koje možemo da očekujemo širom Srbije narednih meseci.

– Hvala rukovodstvu KSS. Očekuje nas izazovna sezona s mnogo posla i rada, ali verujem da ćemo napraviti odličan rezultat. Basket 3x3 važi za jedan od najatraktivnijih sportova na svetu, a koliko je napredovao poslednjih godina, i to na globalnom nivou u svim aspektima, objasnio je potpredsednik KSS za finansije i marketing i direktor muške reprezentacije Filip Suntutlić.

– Ovo je veliki dan ne samo za srpski 3x3 i sistem koji je funkcionisao uspešno i dosad nego i za srpsku košarku i srpski sport u celini. Potrudimo se da razvijamo sve selekcije i podignemo 3x3 sport u Srbiji na još viši nivo. Važno je da imamo najbolje igrače u svetu i potrudimo se da im u budućnosti obezbedimo najbolje uslove da oni, ne samo na reprezentativnom nivou nego i kroz sistem takmičenja, dobiju kvalitetne mečeve koje zaslužuju i na taj način podižu svoj kvalitet. Hteo bih da zahvalim na velikom razumevanju organizatorima 3x3 liga u Srbiji, koji su desetak godina pionirski radili na razvoju 3x3 sporta na ovim prostorima. Prihvatili su našu želju da ih sve ujedinito pod istim krovom KSS-a, jer da njih nije bilo ovde, ne bi bilo ni 3x3 sporta, ne bi bilo ni ovoliko uspeha nacionalnih selekcija i klubova.

– Velika zahvalnost njima, programskom direktoru Zoranu Panjkoviću, kao i generalnom direktoru Nebojši Žugiću, što razumeju koliko je bitan razvoj ovog sporta ne samo na elitnom nivou nego i za decu koja ispred zgrade igraju basket. Vrlo je važno da mi kroz basket i uličnu košarku promoviramo fundament košarke i da na kraju imamo ne samo 3x3 reprezentativce nego i košarkaške reprezentativce, jer je to ranije i gradilo taj karakter među košarkašima. Potrudimo se da vam damo sve što vam je potrebno da i dalje razvijate ovaj sport, koji je velika budućnost srpske košarke i našeg sporta u celini. Hvala i svim našim sponzorima, koji nam godinama pružaju veliku podršku i stoje iza nas. ●

S. Grujović

SELEKTOR ŽDERO: POZITIVNE STVARI DOLAZE IZ KSS

Događaju su prisustvovali i selektor Srbije u basketu 3x3 Marko Ždero, kao i naš proslavljeni basketaš Strahinja Stojčić. Selektor ističe da se ovime umnogome svima olakšava posao.

– Još jedan u nizu gestova KSS-a otkako je počeo novi olimpijski ciklus. Ujedinjenje tri lige koje će nastupati zajedno u ovoj sezoni. Prvo nama kao trenerima i ljudima koji se bave obukom mladih selekcije U23, U21 to olakšava posao i nemamo više tu nedoumicu šta smemo kao reprezentativci da igramo ili ne. Sad smemo sve i možemo da napravimo plan i programa rada. Prvi put otkako FIBA organizuje nacionalnu ligu do 21 godine, savez je pristupio toj ligi. Ti momci će moći da se izbore za mesto u reprezentaciji. Plan je da u novom olimpijskom ciklusu, za tri godine, iznedrimo još nekog za Los Angeles. Pozitivne stvari dolaze iz KSS-a, nadam se da će to ostati, nadam se da ćemo unapređivati takmičenje.

Srbija se ovime izdvaja kao zemlja koja ima među najviše basket turnira na celom svetu.

– Mislim da se izdvajamo brojem turnira. Ušli smo, koliko sam video, s dosta turnira. To je nešto što nas izdvaja, da dođemo do toga da kvalitet takmičenja bude bolji, treba da radimo na tome. Druga stvar koja je jako bitna je da ti momci imaju mogućnost da se takmiče na svakom turniru i da s njih mogu da izađu na međunarodnu scenu, gde se skuplja najveći broj poena za federaciju i igrača.

Sada ne mora da se ide dalje od prethodnog Evropskog prvenstva. I činjenice da u odnosu na tim koji je takmičenje u Ljubljani završio na petom mestu, izbio plasman na olimpijske kvalifikacije, sada nije bilo čak šest devojaka. Tačno pola tima. I to ona „jača polovina“. Jer - to su sve devojke koje su nosile reprezentaciju. Imale jako važne uloge u svim tim uspesima.

Preteško breme za podmlađen tim

Zamislite da u muškom timu nedostaju šestorica standardnih reprezentativaca, rekla je Marina Maljković, selektorka ženske reprezentacije Srbije, pred put u Bolonju na Evropsko prvenstvo. Ne, nije tražila nikakav izgovor, pravila unapred neki alibi. To nije njen manir. Samo je iznela činjenicu.

I dok je neko možda i pokušao da zamisli kako bi to izgledalo, Maljkovićeva i njen stručni štab ništa nisu morali da „zamišljaju“. To je bila njihova stvarnost. Ne, ovde više nije reč o tome koga nema iz one trofejne generacije. Ta priča je odavno ispričana. Uostalom, u sadašnjem timu nema baš nijedna igračica koja je pre tačno deset godina u onom spektakularnom finalu u Budimpešti, donela Srbiji prvo zlato na velikim takmičenjima u istoriji naše ženske košarke. A što je bio samo početak trofejnog puta. Puta koji je Srbiju još nekoliko puta vodio do pobjedničkog postolja.

Sada ne mora da se ide dalje od prethodnog Evropskog prvenstva. I činjenice da u odnosu na tim koji je takmičenje u Ljubljani završio na petom mestu, izbio plasman na olimpijske kvalifikacije, sada nije bilo čak šest

devojaka. Tačno pola tima. I to ona „jača polovina“. Jer - to su sve devojke koje su nosile reprezentaciju. Imale jako važne uloge u svim tim uspesima.

Konkretno...

Između Ljubljane i Bolonje - Tina Krajišnik, Nevena Jovanović, Aleksandra Crvendakić i Saša Čađo su se oprostile od košarke. Dragana Stanković i Kristina Topuzović su bile povređene. I tu nije kraj - od mlađih, koje su u godinama iza nas počele da preuzimaju važnije uloge, da uskaču u patike prethodnih lidera, nije bilo ni Nadije Smalbegović. Nažalost - i ona je povređena. Na Olimpijskim igrama u Lili smo videli koliko važna može da bude za naš tim.

To je dalje značilo da će neke nove devojke morati da ponesu teret čiju težinu do sada u celosti nisu osećale. Teret koji je sada postao pravo breme. Očigledno - preteško.

Epilog...

Srbija nije uspela da se plasira u četvrtfinale Evropskog prvenstva. Iz Bolonje nije otišla u Atinu, već se vratila kući. Da će tako biti bilo je poznato već posle dva kola i poraza od Italije i Litvanije, potvrđeno zatim pobjedom

domaćina nad Slovenijom. U najtežoj ili ako je možda preciznije, najujednačenijoj grupi ovog Evropskog prvenstva, izabranice Marine Maljković nisu uspele da budu među dve najbolje ekipe koje će dalje nastaviti pohod ka medaljama. Našle su se u situaciji u kojoj ženska reprezentacija Srbije nije bila više od decenije - kući su se vratile već posle prvog kruga takmičenja.

Važan - verovatno i bolniji - podatak... To što ih nije bilo u četvrtfinalu, ne znači samo da su ostale bez borbi za medalje. Već znači i prekid kontinuiteta učešća na velikim takmičenjima. Ako je potrebno podsećati - ovo Evropsko prvenstvo je bilo kvalifikaciono za Svetsko prvenstvo, dogodne u Nemačkoj. Šampion Evrobasketa, kao i ostali kontinentalni prvaci - izboriće direktan plasman na Mundobasket, dok će na kvalifikacione turnire koji će se igrati u martu sledeće godine, ići pet najboljih ekipa iz Pireja. Gde - nije bilo Srbije.

I to je prvi put od 2018. da će naš ženski državni tim preskočiti neko veliko takmičenje. Tada naših dama nije bilo na Svetskom prvenstvu u Španiji, pošto su Evrobasket u Pragu završile porazom od Letonije u osmini finala.

To je bolna stvarnost koju ne moramo - kako je rekla selektorka - da zamišljamo. Živimo je.

Ali - i ove utakmice, bez obzira na rezultate, pokazale su imamo svako pravo da „zamišljamo“ svetliju budućnost. Da Srbija opet ima talenat o kome se priča. To Jovana Popović, sa nepunih 18 godina svakako jeste. Minute je delila sa bezmalo duplo starijom Ivon Anderson i pokazala zašto su oči svetske košarkaške javnosti već neko vreme uprte u nju.

Sve i da nije bilo ovog „zamišljanja“ sa početka ove priče, mladi plejmejker Mege je zaslužila da se nađe u seniorskom timu. Da uđe u sistem, oseti atmosferu. Da vidi kao to izgleda igrati sa najboljima u Evropi. Jer - nema nikakve dileme. Uskoro će ključevi ovog tima biti u njenim rukama. Prirodno je.

Osim toga, u generacijama koje dolaze, ima još talenta koji mora da se „gaji“.

Treba dodati i da je tu negde „između“ sadašnjosti i budućnosti, i generacija devojka koja je nepravедno ostala „obeležena“ ispadanjem u B diviziju na Evropskom prvenstvu igračica do 20 godina, prošlog leta. U njoj takođe ima „materijala“ i za seniorski tim.

I zato - neka Bolonja bude taj „prazni“ deo puta koji jednostavno mora da se prođe. Bogatiji za to iskustvo, naš tim sada treba da se okrene novim izazovima. Kvalifikacijama za naredni Evrobasket. ● **Biljana Kostreš**

TIM IZ BOLONJE

Marina Maljković, selektorka ženske reprezentacije Srbije, na Evropsko prvenstvo pvela je tim u sastavu:

Ivana Raca, Nevena Rosić, Ivon Anderson, Marta Mitrović, Jovana Nogić, Teodora Turudić, Maša Janković, Jovana Boričić, Jovana Popović, Angela Dugalić, Ivana Katanić i Mina Đorđević, kapiten tima. Sa ekipom u Bolonji bile su i Marta Jovanović i Imana Čosović, koje nisu prošle poslednji filter. Uz selektorku Maljković, u stručnom štabu bili su njeni asistenti Ljubica Drljača, Jašar Džan Nazil, Saša Čađo, kao i kondicioni trener Viržini Nikes, osteopata Fabris Nosera, fizioterapeuti Ivan Stojanović i Marija Radulj, lekar tima dr Suzana Milutinović i Nenad Zdujić, i tim menadžer Ilija Kovačić. U pripremama su učestvovala Dajana Butulija i Denijel Pejdz, ali nisu putovale na Evropsko prvenstvo.

Iz naše grupe u četvrtfinale su se plasirale Italija i Litvanija, dok su Srbija i Slovenija završile takmičenje posle prve runde.

Evroliga je izuzetno kvalitetna

Najcenjeniji evropski stručnjak, koji je svoje ekipe devet puta peo na vrh pobjedničkog postolja ovog takmičenja, za magazin Trener sumira utiske nedavno završene Evrolige i govori o brojnim važnim temama: novim tendencijama u takmičenju, ulozi trenera, edukaciji, ali i značaju UKTS, okupljanja trenera u Evroligi, predstojećem kongresu u Atini, planovima i ličnim ambicijama.

Mi koji pripremamo ovaj magazin i UKTS u celini imamo privilegiju da o najkvalitetnijem evropskom takmičenju razgovaramo sa članom našeg udruženja – Željkom Obradovićem.

Kada znamo da je reč o najboljem evropskom treneru, onda s ponosom ističemo da je reč o izuzetno kompetentnom sagovorniku.

Ovoga puta tema je: Evroliga. Najcenjeniji evropski stručnjak, koji je svoje ekipe devet puta peo na vrh pobjedničkog postolja ovog takmičenja, za magazin Trener sumira utiske nedavno završene Evrolige i govori o brojnim važnim temama: novim tendencijama u takmičenju, ulozi trenera, edukaciji, ali i značaju UKTS, okupljanja trenera u Evroligi, predstojećem kongresu u Atini, planovima i ličnim ambicijama.

Ono što je jasno poručio bez zadrške – njegov dom je Partizan. Zato i počinjemo razgovor s crno-belima i sezonom u Evroligi.

– Naša ambicija u Evroligi je bila da s timom koji smo napravili odemo što dalje u Evroligi. Nažalost, nismo uspjeli da ostvarimo cilj koji smo postavili pred sebe. Da bih igračima dodatno ulio samopouzdanje, ukazivao sam na to da smo pobedili sve četiri ekipe s fajnal-fora. Imamo skor 1-1 čak s dva tima koji su finalisti, odnosno, s Fenerom, koji je osvojio Evroligu, i s Monakom. I protiv njih imamo učinak 1-1. Šta to govori? To sam preneo igračima. Možemo da igramo sa svima i možemo svakoga da pobedimo. I to je ono što treba da nam bude u glavi.

Jedan od prvih intervjua po povratku u Partizan Željko Obradović dao je upravo za magazin Trener. Od tada do danas su prošle gotovo četiri godine. Pitali smo ga šta je kao

trener doživio i naučio u tom periodu, kao i koliko je ovo iskustvo bilo drugačije od svega što je do sada prošao.

– Vratio sam se kada je Partizan igrao Evrokup. Sve što sam to uradio. Bila je moja želja da se vratim i da Partizan, zajedno sa svim ostalim ljudima iz kluba, vratimo u Evroligu. I uspjeli smo u tome. Sada smo u trenutku kada se odlučuje da li ćemo dobiti vajld kard i na koliko godina. S te strane ostvarili smo ono što je bio glavni cilj.

– Šta sam ja naučio? Ovo je bilo ogromno iskustvo za mene, pre svega zbog posvećenosti navijača Partizana timu i klubu, koja je neverovatna. Opšte je poznato da je Partizan tim s najviše navijača ne samo u Evropi već i više nego mnogi NBA timovi. To je nešto što mi je možda i najvažnije od svega. Utakmice našeg kluba su postale nešto što je prepoznato u celoj Evropi i svetu. Ljudi dolaze iz inostranstva. Podatak je da imamo preko hiljadu i po ljudi iz Evrope i sveta koji dolaze na svaku utakmicu Partizana, a iz regiona oko pet hiljada. Izračunajte koliko je to dobro za grad u kojem živimo i koliko to sve pokreće. To su najvažniji utisci.

– Što se tiče trenerskog dela, krenuli smo s timom u Evrokupu koji je bio takav kakav je bio. Shvatili smo da je za Evroligu potrebno nešto drugo. Te godine smo napravili izvanredan tim koji je bio na pragu fajnal-fora. Nismo uspjeli. A onda smo naredne godine imali dosta problema. I na kraju se desilo da prošle godine promenimo praktično celu ekipu. Što, naravno, nije bio plan. Ali eto – desilo se. Ove sezone mislim da su razni razlozi uticali na to da ne ostvarimo zacrtani cilj. Ali, s druge strane, kad pogledate ko su timovi u top osam – to su klasici. Real Madrid, Barcelona, Panatinaikos, Olimpijakos, Fenerbahçe, Efes, plus Monaco, koji ima ogroman budžet. Treba imati u vidu i u

kakvoj je situaciji bio Makabi, Milano, koji takođe ima veći budžet od nas. Tako da – da, mi smo sebi postavili ogroman cilj da budemo među top osam. Ne zaboravimo ni ostale timove – Žalgiris, Crvenu zvezdu, Virtus, Bajern... Sve su to timovi s velikim kvalitetom. Biti među top osam je veoma teško. A pogotovo – kao što je rekao moj prijatelj Šarunas Jasikevičius – osvojiti Evroligu je zaista nešto što je veoma, veoma teško. Treba da budemo realni. Ambicija je ono što nas sve pokreće. Bez toga nema uspeha.

● Evroliga u sezoni 2024/2025.

Razgovor smo potom dodatno usmerili ka glavnoj temi – Evroligi. Obradović nesebično deli svoje viđenje ovogodišnjeg izdanja elitnog evropskog takmičenja, upoređuje ga s prethodnim sezonama, osvrće se na sistem, sve veću ulogu trenera, činjenicu da se više igra nego trenira, kao i na perspektivu koju Evroliga ima u budućnosti.

– Najznačajnija promena Evrolige u poslednjih 25 godina je promena sistema takmičenja – da igra svako sa svakim. To je sigurno najbitnije i pokazuje snagu takmičenja. Mislim da je ove godine Evroliga bila strašno izjednačena. Nikada izjednačenija. I to je pravi put. Evroliga treba da bude takmičenje u kom svi igraju protiv svih. Priča se o mogućem proširenju na 20 timova. Po mom mišljenju, sistem takmičenja treba da ostane isti, bar kada je u pitanju ligaški deo. Plej-of je izvanredan, plej-in takođe, to su dobre inovacije.

– Sada vidim, počele su da se pojavljuju polemike u vezi s formatom fajnal-fora, pre svega zbog utakmice za treće mesto. To je veoma teško za igrače, kao i za bilo kakvu pripremu. Činjenica jeste da bi možda o tome trebalo razmisлити. Postoje raznorazni predlozi i to je nešto o čemu treba diskutovati. Da li da se, radi veće prodaje karata, utakmice polufinala igraju u razmaku od dva dana ili nešto drugo. Sve su to pitanja koja stoje pred Evroligom. Ali Evroliga je sigurno najbolje takmičenje posle NBA lige i sve te priče koje kruže, kao i interesovanje NBA da se uključi u neku saradnju, postavljaju pitanje – zašto sada odjednom takav interes. Ako su videli kvalitet, ako su iz Evrope u poslednjih ne znam koliko godina otišla tri najbolja igrača u NBA, onda to dovoljno govori šta je Evroliga i koliko je ona značajna u ovom trenutku. Ljudi govore o tome da je to takmičenje u kojem je svaka utakmica važna i to je ono što daje draž tom nadmetanju.

Željka potom podsećamo na izjavu u kojoj je istakao da je „Evroliga takmičenje u kojem je svaki sekund svake utakmice važan“.

– Jeste, upravo tako. I to je ono što privlači publiku. Ako imate podatke da je gledanost Evrolige na svim nivoima porasla, da smo čak pre dve godine prvi put imali priliku da se utakmice prenose direktno i u Americi – to je ogroman pokazatelj. Ima dosta stvari koje mogu da se poboljšaju, ali Evroliga ide uzlaznom linijom i naravno da treba da se setimo i ko je osnovao tu Evroligu i ko je bio na njenom čelu tolike godine. Đorđi Bertomeu i svi ljudi koji su na početku to uradili. Sada imamo novi menadžment koji treba da podržimo i koji treba da daje smernice i ideje kuda Evroliga treba da ide.

● Svi klubovi moraju da imaju ista prava

Obradović smatra da trenutni format ima svoje prednosti, a da je ključno pronaći ravnotežu između kvaliteta, fer uslova za sve ekipe i očuvanja fizičkog zdravlja igrača tokom duge sezone.

– Lično mislim da je najbolji sistem svako sa svakim. Ako bude i 20 timova u nekom trenutku, a priča se da bi moglo biti i više u budućnosti, svi klubovi moraju da imaju ista prava. U ovom trenutku imamo situaciju da 13 klubova ima A licencu i to nisu ravnopravni uslovi. To bi svi trebalo da shvate. Naravno, svako ko želi da uđe, mora nešto da plati, ali treba pronaći model kako bi to funkcionisalo. Kada vam to pričam, isto to važi i za ABA ligu. Ako tražimo od Evrolige da bude tako, onda moramo da poštujemo i klubove koji dolaze u ABA ligu. Ovde imate osnivače ABA lige koji imaju određena prava, a neki ih nemaju, i mislim da to nije pošteno. Ako vratite film unazad, NBA, koja je najbolja liga na svetu, nekada nije imala 30 timova, nego 20, pa su svi ulazili. Zamislite da tamo postoji takav raskorak da je neko vlasnik i da ima prava, a neko drugi ne. Naravno da svi mi želimo da igramo Evroligu, tu nema dileme. Sada ulazim u nešto što je stvar klupske odluke.

– Zamislite da moramo da uđemo u Evroligu i da plaćamo, a da druga strana nema nikakva prava – ni učešće, ni odlučivanje, ništa. Sem što su bogatiji od nas i što imaju veći budžet, oni u tom smislu imaju i određenu prednost. To nije pošteno. Imali ste izjavu predsednika Monaka koji želi da njegov tim postane deo tog zatvorenog sistema. Naravno, ulaže ogromne pare. Ja se sećam da se pre desetak godina pričalo o tome da svi klubovi moraju da generišu novac, a ne samo da ga troše.

– Partizan je pravi primer toga. Većinu prihoda ostvarujemo prodajom karata, marketingom i zahvaljujući sposobnim ljudima koji znaju da vode klub i istinski vole Partizan. Naravno, pomažu nam i grad i država, tu nema dileme, ali taj nivo pomoći je danas neuporedivo manji nego ranije. Ne znam tačne procenete, niti želim da ulazim u to, ali mislim da bi trebalo da radimo sve kako bismo obezbedili sopstvene izvore prihoda. Uveren sam da kada bismo postali stalni članovi Evrolige sa svim pravima i obavezama, ne bi bilo, najverovatnije, ni potrebe za bilo kakvom pomoći.

● Zvezda i Partizan u Evroligi

Da i Partizan u Zvezdi jeste mesto u Evroligi, potvrđuje trofejni stručnjak.

– Znam da su ljudi iz Evrolige jasno poručili da vide Zvezdu i Partizan kao strateške partnere za budućnost. To je odlično i mislim da oba kluba to zaslužuju bez ikakve dileme.

Fenerbahçe je savladao Monako u finalu i osvojio Evroligu. Pošto poznaje trenera Šarunasa Jasikevičiusa izbliza, Obradović je istakao da njegov uspeh nije rezultat nekih drastičnih promena, već dubokog razumevanja košarke i iskustva koje su pokazali i drugi treneri s kojima je sarađivao.

– Iskreno, ne verujem da je uradio nešto drastično drugačije. Šarunas je neko ko razume košarku. Sad su igrali finale, tamo su bila i dva moja bivša igrača, koji su još dok su igrali pokazivali da imaju kapacitet da jednog dana postanu treneri. Oni razumeju košarku. Uvek sam govorio da to nije slučajno. Nije slučajno da imate njih dvojicu u finalu, kao i bivšeg pleja Sašu Obradovića, koji je takođe postao sjajan trener, ili Sašu Đorđevića.

– Svi ti igrači koji su tokom karijere bili lideri na parketu i imali ambiciju da jednog dana budu treneri – oni su to i postali. I ne samo to, postali su jako dobri treneri.

OBRADOVIĆ: NE MOGU DA ZAMISLIM SEBE NIGDE OSIM U PARTIZANU

Kada je reč o trenerskoj budućnosti, Željko Obradović nema dilemu. – Ne mogu da zamislim sebe nigde osim u Partizanu. Imam još godinu dana ugovora s klubom i biću ovde dok god me budu trpeli. Možda u životu treba ponoviti da je posao trenera nepredvidiv i da se nikada ništa ne zna. Ali nemam nikakve druge ambicije u ovom trenutku osim da budem trener Partizana. Imam svoju reč, koja je važnija od bilo kakvog slova na papiru. Uživam radeći u klubu koji volim, a ljubav koju dobijam od navijača Partizana je nešto neverovatno. To je možda trebalo da bude moj prvi odgovor, ali ne volim mnogo da govorim o sebi. Nisam mogao da zamislim da će sve ovako izgledati kada sam se vraćao. Tu je i poruka za sve navijače: – Naši navijači su uvek bili uz nas – i kad je teško i kad igramo dobro. Po tome je Partizan jedinstven klub u svetu. Moja molba navijačima je da nastave tako. Ako su naše utakmice postale događaj koji žele da posete ljudi iz celog sveta, to je pre svega zahvaljujući njima. Oni to prave, oni su najbolji navijači na svetu. Naravno, neko će reći da sam pristrasan, ali imam pravo to da kažem, jer to iskreno osećam. I nisam jedini koji to govori – to kažu i ljudi iz Evrolige, i mnogi igrači, i svi koji dolaze na utakmice Partizana.

– Voleo bih da tako i ostane i da jednog dana postanemo punopravni članovi Evrolige, deo te velike porodice. Voleo bih i da atmosfera na tribinama ostane ovakva kakva jeste, uz što manje problema koji se ponekad pojave – bacanje papira, novčića... To nam ne treba. I, naravno, poštovanje svakog protivnika.

- Uživam da gledam Nikolu Jokića. Osim što je igrač koji misli, koji predviđa, njegov kapacitet na terenu je neverovatan. Te šuteve koje uzima u poslednjim sekundama - iz koraka ili ono što zovu Sombor shuffle - to su nevratni potezi. Ali to pokazuje da on to radi na treninzima i ponavlja. To ne može biti slučajno. Nije to ono „ajde da probamo sad to u utakmici pa šta bude“. Ne ide to tako.

- Šaras je već bio vrhunski trener u Žalgirisu, kada je prvi put stigao na fajnal-for. Sam je tada rekao da je osećao breme odgovornosti na ramenima - da mora. A kada moraš, to nikad nije lako. Kasnije je tri puta zaredom vodio Barcelonu do fajnal-fora, ali to Barceloni nije bilo dovoljno. Dve godine zaredom Fenerbahçe je bio ispred njih, a sada je osvojio Evroligu iz šestog pokušaja. Ne mislim da je on sada promenio mnogo u načinu rada ili razmišljanja. Više se desilo da su se stvari jednostavno poklopile u pravom trenutku.

● Igrač - trener - Nikola Jokić

Kad smo pomenuli igrače koji postaju treneri, jedan od aktuelnih primera je Nikola Jokić, koji ume da, bilo u reprezentaciji Srbije ili u Denveru, uzme tablu i nacrtaj akciju.

- Uživam da gledam Nikolu Jokića. Osim što je igrač koji misli, koji predviđa, njegov kapacitet na terenu je neverovatan. Te šuteve koje uzima u poslednjim sekundama - iz koraka ili ono što zovu Sombor shuffle - to su nevratni potezi. Ali to pokazuje da on to radi na treninzima i ponavlja. To ne može biti slučajno. Nije to ono „ajde da probamo sad to u utakmici pa šta bude“. Ne ide to tako.

- U svakom smislu Jokić je primer. Bio je MVP više puta, a ove godine, iako ima tripl-dabl, nije izabran za MVP-ja. Ne znam više šta čovek treba da uradi...

A kada uzme tablu i crta akcije?

- To je fantastično. Često se to viđa. Još od vremena kada sam bio u Partizanu i kada je pokojni profesor Nikolić radio sa mnom, govorio je: „Žele, gledaj i slušaj igrača.“ To sam zapamtio zauvek. Nema ničeg boljeg nego kada ti igrač pride i predloži nešto. Naravno da oni treba da rade ono što se vežba na treningu, ali takve situacije su uvek dobrodošle. Nikad nisam imao problem da moj igrač predloži nešto. Isto važi i za mog pomoćnika. To je sastavni deo ovog posla. Ili, što bi Amerikanci rekli - „very welcome“, dobrodošlo.

Na jednoj od panel-diskusija Evrolige u Abu Dabiju popularni Žoc je s ponosom istakao da je ponosan što je trenirao igrače poput Dejana Bodiroge, kojima je mogao da kaže: „Izađi na teren i uradi to.“ Pitanje je da li se takvi igrači rađaju ili ih treneri stvaraju.

- I jedno i drugo. Treneri pomažu igračima, ali i igrači pomažu trenerima. To je neraskidiva veza. Najvažnije je da u timu imaš lidera. Ako imaš lidera koji zna šta želiš od njega i spreman je da u najtežem trenutku uzme loptu, ostane hladan i odigra - to je neprocenjivo.

- Imao sam sreće da tokom karijere radim s mnogo takvih igrača. Naravno da sam zahvalan na tome, ali verujem da su i oni zahvalni meni. Igrači zaboravljaju kakvi su bili, a prođe nekoliko godina i igrač pomisli: „Ma ja sam to sve znao.“ Ne, nisi znao. Naučen si.

● Značaj Udruženje trenera Evrolige

Trener crno-belih jedan je od osnivača i nekadašnjih predsednika Udruženja trenera Evrolige. Iz prve ruke objašnjava koliki je značaj ovog tela za celokupno takmičenje.

- Da bi ekosistem Evrolige bio potpun, bilo je važno da postoje udruženja - igrača, koji su najvažniji, sudija, ali i trenera. Primarni cilj osnivanja našeg udruženja bio je zaštita trenera. Imali smo mnogo slučajeva gde su treneri lako otpušteni. Kada potpišeš ugovor, želeli smo da osiguramo da i klub i trener ispoštuju sve obaveze - to je bila jedna od glavnih ideja. Takođe, važna nam je bila i edukacija mladih trenera, humanitarni aspekt i sve ono što može pomoći kolegama u teškim trenucima. Glavni cilj je bio da se u okviru Evrolige uvede kolektivni ugovor koji će štiti trenere, kao što postoje za igrače i sudije. Ono što još nije sprovedeno jeste da svaki trener i svaki igrač, po slovu zakona, mora biti član svog udruženja. Nažalost, to još nije rešeno, ali verujem da će se to uskoro promeniti.

Kongres trenera početkom jula predstavlja jedinstvenu priliku za stručnjake svih nivoa da u legendarnoj Oaki u Atini uče od najpoznatijih trenera Evrolige i Evrokupa na masterklasovima, panelima i radionicama, uz mogućnost da događaj iskoriste i kao porodično putovanje.

- Imali smo ideju da glavni govornici na našim trenerkim klinikama budu treneri koji su igrali na fajnal-foru. To su, u tom trenutku, ljudi koji su najinteresantniji. Nažalost, prethodnih godina nismo uvek uspeali da sprovedemo te ideje do kraja iz različitih razloga. Nadam se da će to u budućnosti biti drugačije. Ipak, svi koji su dolazili kod nas iz celog sveta uvek su bili oduševljeni onim što su videli. Prošle godine klinika je bila u Atini. Dimitris, kao predsednik udruženja, zajedno s našim direktorom Goranom Šašićem, organizovao je sve na zaista vrhunskom nivou. Ponovo ćemo biti u Atini i nadam se da će i ovaj put sve biti podjednako kvalitetno. Ljudi su prošli put bili veoma zadovoljni i postavljamo sebi visoke ciljeve kao udruženje. U ostvarivanju tih ciljeva glavni su svakako Dimitris, kao predsednik, i Goran Šašić, koji je izvanredan organizator.

● Tendencije Evrolige

Kada je reč o novim tendencijama, kao i pravcu u kojem takmičenje ide, Obradović je mišljenja da sve mora da se podredi zdravlju igrača.

- Zdravlje igrača je prioritet, a o tome se, nažalost, gotovo uopšte ne vodi računa. Ako se sezone završavaju tek u junu, a pripreme moraju da počnu već krajem avgusta, to ostavlja vrlo malo vremena igračima. Udruženje igrača (ELPA) propisuje da pripreme ne traju duže od 30 dana. To dodatno smanjuje njihov prostor za oporavak. Veoma malo. Ranije je leto bilo ključno za individualni rad i oporavak igrača. Pogledajte NBA - sezona im traje nešto više od šest meseci, ali igrači i dalje rade

tokom leta. Niko to ne doživljava kao slobodno vreme. Usavršavaju se, treniraju.

– Darko Rajaković mi je lepo objasnio – vodi svoj tim po Evropi, menjaju mesta i stalno treniraju. Naravno, oni su na nivou da mogu sa sobom da povedu porodicu – devojke, žene, decu – i da istovremeno rade. Mi o tome možemo samo da maštamo. Ranije su pripreme trajale minimum šest nedelja, a često i duže. Danas je sve skraćeno. Više nema prostora za temeljne pripreme – ulazi se u taktiku, postavljaju se osnovne stvari, pa se kroz sezonu nadograđuje. Filozofija igre mora unapred da bude određena, jer nema vremena za mnogo eksperimentisanja. To je realnost.

● Prilagođavanje i stalno usavršavanje

Na napredovanje je neophodna i promena, kao i stalno usavršavanje. Govoreći o tome koliko se treneri moraju prilagođavati savremenoj košarci, Željko Obradović je istakao da se promena i učenje podrazumevaju, naglašavajući da protok informacija danas omogućava trenerima da svakodnevno usvajaju nova znanja i unapređuju rad.

– Svaki pametan čovek se menja tokom života i prilagođava se okolnostima. Nije isto imati 18 godina, 30 ili moje godine i iskustvo. Sve to pomaže da sagledaš stvari drugačije. Nekada si imao manje utakmica, sada ih je mnogo više – moraš sebe da naterаш da se prilagodiš, da vidiš šta je najbolje za tvoj tim. Učenje je jedini ispravan i normalan put. Svakog dana treba da naučiš nešto novo. Pametni ljudi uče svakog dana. Danas, uz samo jedan klik, možeš da pogledaš sve što se dešava u košarci bilo gde na svetu. Protok informacija je potpuno drugačiji – sve ti je dostupno. I lako možeš da primeniš nešto korisno na svoj tim. Suština je da nikada ne budeš zadovoljan sobom, već da uvek razmišljaš kako da budeš bolji. Da analiziraš sebe – gde si pogrešio, jer greške uvek postoje i uvek postoji način da ih ispraviš.

Posao trenera nije lak i pun je izazova.

– Naš posao je delikatan, to je tačno. Svaki trener ima ispred sebe, uslovno rečeno, mnogo protivnika: imaš protivničkog trenera, logično. Imaš protivničke igrače, navijače. U velikom broju slučajeva imaš i ljude iz kluba koji ti ponekad ne veruju. Imaš i problem sa sopstvenim igračima, sopstvenim navijačima. Sve to pokazuje koliko je posao trenera kompleksan. Treba da budeš smiren, da veruješ u sebe i da radiš posao onako kako misliš da treba da se radi.

● Trener i mediji u Evroligi

Odnos jednog trenera s medijima treba da bude ispunjen obostranim poštovanjem. Problem nastaje kada je drugačije.

– Danas mnogo ljudi misli da mogu da budu treneri. Imamo ovakvo vreme, ima puno emisija o košarci, podkasta, bivših igrača, trenera, ljudi koji su želeli da igraju a nisu uspeali – svi sada imaju mišljenje. Jedan kaže: „Zašto nije igrao ovaj više?“, drugi: „Ovaj je trebalo da igra.“ Jedan kaže: „Zašto niste igrali udvajanje?“, drugi: „Trebalo je da igrate čovek na čoveka, da ne budete toliko agresivni.“ Sve različito. Onda se zapitam – što vi ne dođete i sednete na klupu? Da vas vidim.

– I, najružnije od svega, tajm-auti trenera. Snimaju nas, pa se ljudi iščuđavaju ako se čuje neka pogrdna reč. A ja pitam – da li neko dolazi kod vas u kancelariju da vas snima dok radite? Da li neko dođe kod vas kući dok se

dite s porodicom da vas snima? U NBA je to regulisano – snima se, ali se u etar pusti samo ono što je dozvoljeno. A kod nas, kad trener radi sa ekipom kako je navikao – odmah kažu: „Evo ga, divlja, viče, galami.“ Vi imate tako pravo da komentarišete kao veliki poznavaoči.

– Ako je tako, da li ja imam pravo i da li ja treba na konferenciji, kada mi neko postavi pitanje, da kažem novinaru: „Nemojte da divljate“, da vidimo kako bi to izgledalo nekom novinaru. Da li bi to bilo u redu? A meni se često čini da neka pitanja nisu primerena, ali imam poštovanja prema profesiji.

– Najvažnija stvar je – poštovanje. Svaka profesija treba da se poštuje. Ja sam uvek poštovao novinare. Nikad nisam imao problema. Bilo je i nezgodnih pitanja, možda su se nekima činila kao nekorektna, ali ja uvek dajem odgovor na svako pitanje. Naravno, ne mogu da dajem odgovore onako kako neko želi da ih čuje – odgovaram onako kako ja mislim.

– Suština je – poštovanje prema svima. Prema protivniku, navijačima, protivničkim trenerima, novinarima, sudijama. To je od prvog dana moj stav. To su stresne situacije, nije lako, ali trudim se da budem korektan.

● Košarkaška klinika „Dušan Duda Ivković“

Ovaj broj magazina posvećen je košarkaškoj klinici koji UKTS organizuje i koja s ponosom nosi ime Dušana Duda Ivkovića. Obradović, nekada i sam predsednik

Udruženja trenera, ističe značaj usavršavanja mladih, kao i sam značaj Udruženja košarkaških trenera Srbije.

– Klinika u Beogradu, koja nosi ime velikog trenera Duda Ivkovića, poznata je kao jedna od najboljih u Evropi i svetu. Opravdala je sve što je bilo planirano – dolaze najbolji predavači, posećena je, svako ko dođe ima priliku da razmeni iskustva, čuje nešto pametno i iskoristi ono što je dobro.

– Klinike su mesto da se uvek uči najbolje. Kad postoji interesovanje, ja rado držim predavanja svake godine, kad god mogu. Putem Udruženja trenera pokušavamo da animiramo ljude da nas slušaju, gledaju, učestvuju. To je najvažnije. Da ne dođeš samo da sediš, nego da pitaš – i javno i privatno. I to je najlepši deo svega. Zato smatram da je beogradska klinika među najboljima na svetu i ono što se do sada postiglo je za svaku pohvalu. Čestitke svim ljudima koji su uključeni u organizaciju klinike koja se zove po Dudi Ivkoviću. ● **Saša Grujović**

UTISCI S FAJNAL-FORA EVROLIGE

Ekipa Fenerbahčea aktuelni je šampion Evrope, pošto je savladao ekipu Monaka u velikom finalu na fajnal-foru u Abu Dabiju. Dan pre prvih mečeva u Ujedinjenim Arapskim Emiratima je bio i strateg crno-belih, koji za Trener prenosi utiske.

– Iskreno, bio sam tamo samo jedan dan pre početka fajnal-fora, jer sam dobio poziv za panel i odmah nakon toga sam se vratio. Otišao sam u sredu uveče, bio tamo u četvrtak, a već u petak ujutru sam bio na treningu sa svojom ekipom. Tako da sam praktično video samo uvodni deo fajnal-fora. Video sam zaista mnogo ljudi – panel za panelom, pa je onda usledila zvanična konferencija. Otvaranje fajnal-fora, gde su bili treneri, igrači, svi timovi... Vidiš ljude, pričaš s njima, razmeniš iskustva – to je to.

Važnije od medalja - doći do seniorske reprezentacije

Selekciju do 20 godina, koja će na Evropskom prvenstvu u Miškolcu od 2. do 10. avgusta učiniti sve kako bi se vratila u A diviziju, predvodiće Miloš Pavlović. Tim do 18 godina koga od 5. do 13. jula očekuje Evropsko prvenstvo na Tenerifima, poveren je Miljani Bojović, dok će najmlađu selekciju na Evropskom prvenstvu u Piteštiju, Rumunija (15-23. avgust), voditi Nemanja Planojević.

Nešto kasnije nego što je inače bila praksa imenovani su selektori mlađih ženskih reprezentativnih selekcija Srbije. Ali - kako je potvrdila i Ana Joković, potpredsednica KSS za žensku košarku - izbor je bio najbolji mogući.

Selekciju do 20 godina, koja će na Evropskom prvenstvu u Miškolcu od 2. do 10. avgusta učiniti sve kako bi se vratila u A diviziju, predvodiće Miloš Pavlović. Tim do 18 godina koga od 5. do 13. jula očekuje Evropsko prvenstvo na Tenerifima, poveren je Miljani Bojović, dok će najmlađu selekciju na Evropskom prvenstvu u Piteštiju, Rumunija (15-23. avgust), voditi Nemanja Planojević.

Pre priče izboru selektora, ali i očekivanjima od predstojećih šampionata, Ana Joković je podsetila:

- Poslednjih pet godina imali smo istog selektora u juniorskom timu. Kada su kadetkinje u pitanju, kada je Biljana Stanković otišla u Kinu, nastavila je njen asistent Vesna Džuver. Tako da nismo birali svake godine. Takođe, poslednja tri leta, tim do 20 godina bio je po patronatom seniorske reprezentacije.

Ove godine...

- Mislim da smo kasno izabrali trenere, ali iz objektivnih razloga, da ih sada ne navodim. I pored toga smatram da su, u datom trenutku, najbolji mogući kandidati izabrani.

Redom - selekcija do 20 godina...

- Vraća se Miloš Pavlović koji je bio ovde u sistemu 10 godina. Poslednje četiri godine je veoma uspešno radio u Mađarskoj. Biće tu zajedno sa Jelenom Bruks. Cilj

POSVEĆENOST DO MAKSIMUMA

Miljana Bojović je kao igračica prošla sve reprezentativne selekcije. Bila je jedan od lidera generacije koja je osvojila kadetsko i juniorsko evropsko zlato, srebro na Evrobasketu do 20 godina, prethodno i srebro na Svetskom prvenstvu do 19 godina. Već kao tinejdžerka debitovala i za prvi tim Srbije.

Ali, pre bilo kakve priče, nekada sjajni plejmejker, poslednje dve sezone trener Partizana, želela je da naglasi:

- Počastovana sam što su me imenovali za selektorku juniorske reprezentacije - rekla je.

Znači mi to igračko iskustvo u razumevanju devojaka.

Ali, brzo sam uvidela da su to dve totalno različite uloge. Tek sada vidim koliko je trenerska uloga teška i komplikovana, da zahteva mnogo više koncentracije, posvećenosti, razmišljanja. Da traje ceo dan. Za razliku od igrača, gde dođeš na trening i već imaš pripremljeno sve ono što treba da uradiš.

je da se ta selekcija vrati u A diviziju, što neće biti lako. Da ne kažem baš da je mnogo lako ispasti, ali mnogo je teško vratiti se iz B divizije. To znam na primeru juniorki, koliko smo se grčili posle Korone i svega toga, dok se nismo vratili u A diviziju.

Tu je potpredsednica KSS napravila malu digresiju.

- Sistem takmičenja je takav, nekako nerazumljiv. Gde ta četvrta utakmica na prvenstvu odlučuje da li ideš gore ili dole. Jedan loš dan na takmičenju može da vam odredi pravac svega.

Želela je da naglasi i...

- Uostalom, da li je A ili B divizija, mene to nešto mnogo ne zanima, osim što javnost to diže. Najbitnije je ko dođe do seniorske reprezentacije. To ponavljam kao papagaj već 10 godina. Naravno da svako voli da osvoji medalju i da bude u najjačoj diviziji. Ali, s obzirom da sistem takmičenja nije fer i pošten, nije to sad ni nešto mnogo bitno. Naravno da Srbija uvek mora da ide na najviši plasman i najbolje rezultate.

Dalje - juniorke...

- Miljana je naša bivša reprezentativka, radiće zajedno sa Andrijanom Knežević, koja je takođe igrala za sve selekcije Srbije, kao i trenerom Mege odakle je pet devojčica u tom timu. Napravljen je zaista dobar stručni štab, u kome će biti i naša legendarna Jelena Popović, kao tim menadžer. Ona je tu celu poslednju deceniju u toj ulozi, u različitim selekcijama.

U tom delu priče, Jokovićeva nije imala problem da prizna...

- Tu ćemo imati jako veliki problem. Tačnije, već ga imamo. Dve najbolje igračice su na pripremama seniorske reprezentacije. Četiri najbolje devojčice iz 2008. godišta su se povredile u svojim klubovima zbog prevelikog broja utakmica. Tu nas čeka grčevita borba za opstanak, da nikako ne dođemo u situaciju da odemo u B diviziju. Jedva smo skupili 15 igračica. Ponašam, četiri su povredene, a dve najbolje su na pripremama seniorki. Nemamo čarobni štapić.

Podvukla je...

- Naravno da je seniorska reprezentacija prioritet. I ja sam sa 18 godina otišla u A tim. Ali, nadam se da će jedna od njih, ako ne obe, igrati i na juniorskom Evropskom prvenstvu.

Kadetkinje...

- To je generacija, koju smo kroz postojeći sistem Sa-veza i bazu, gajili. To je to 2009. godišće. Od kako ja radim ovaj posao sigurno, a mislim da ni pre toga, nismo imali tako talentovanu i dobru kadetsku selekciju. Iskreno, očekujem dobar rezultat od njih. U tom uzrastu imamo dve izuzetne igračice, to su Mia Avramović i Nada Maksimović, kao i dva sjajna plejmejкера, Anastasiju Jovanov i Elenu Erić. Volela bih da vidim gde smo mi u svemu tome, ne računajući, naravno, Španiju i Francusku. Njih uvek stavljam sa strane. Ceo stručni štab je iz Crvene zvezde, koja je dominantno osvojila titulu, 27 utakmica bez poraza. Dobar je rezultat napravila i u Evrokupu.

Za razliku od Pavlovića koji je bio 10 godina u sistemu KSS i na poznatom je terenu, Miljana Bojović i Nemanja Planojević su debitanti na pozicijama trenera neke selekcije. To - smatra Jokovićeva - nije problem. Na-vela je primer...

- I Milan Vidosavljević kada je počeo pre pet godina, bio je debitant. Krenuo je od čelendžera, završio sa medaljom na Evropskom prvenstvu. U košarci nekako nema ta srednje generacije trenera. Imaju oni izuzetno iskusni, već u godinama i mladi. Nemamo tu srednju generaciju, osim naše selektorka Marine Maljković. Imamo dosta trenera u Kini. Ne svi oni, ali neki od njih su zvani. I - ne mogu. Mada bi možda već trebalo i polako da se vraćaju, da znaju odakle su krenuli.

Zaključak ovog dela priče bio bi...

- Uz te objektivne probleme koje smo imali, zaista mislim da smo najkvalitetnije i najbolje izvukli što se tiče mladih selekcija. Ponašam, konačni cilj je seniorska reprezentacija. I sada je svaka igračica iz postojećeg sistema, reprezentativka postala iz mladih selekcija, a dosta njih i iz naše lige.

Iza nas su i vrlo kvalitetni završni turniri takmičenja mladih kategorija na nivou Srbije. Gde je posebno bio zanimljiv turnir najmlađih - pionirki - u čijem finalu nije bila nijedna ekipa iz Beograda. To se godinama je unazad nije desilo. Peهار je podigla ekipa Sevojna koja je u finalu pobedila NSŽKA. Za neke iznenađenje, ne i za potpredsednicu Joković.

- Kada sam ja pominjala Sevojno, niko nije znao ni da postoji, niti da postoji taj dečko Nebojša Cvijović koga sam jedinog i pomenula u svom poslednjem intervjuu. Jer znam kako je počeo i sve ostalo...

Svakako je dobar signal što se pojavljuju ekipe van Beograda koje dobro rade sa mladim selekcijama.

- To jeste dobar signal. Recimo, sada je Nova Varoš zahvaljujući Natiši Bučevac ušla u Drugu ligu. Tamo smo uvek imali visoku i talentovanu decu. Dali smo im neki stimulans i vetar u leđa, ali moraju i sami klubovi da se potrudu. Svi se žale kako im deca odlaze. Ali, kako bi rekao Zoran Tir, potrudite se da ne ode dete. Kako Sevojnu nije otišla nijedna devojčica. Da, nije dobro da bude šest klubova iz Beograda u Prvoj ligi, da se pravi ta centralizacija. Ali, nismo mi tome krivi. Neka klubovi naprave da ne bude tako. Recimo, kada ne bismo kadetsku ligu pravili po ključu, igralo bi osam klubova iz Beograda. Tu dalje dolazimo do pitanja - šta je cilj. Da budu utakmice od 100 razlike, da bismo ispunili kvotu i ključ ili da se takmiče najkvalitetnije ekipe i deca, koja će sutra ići u reprezentaciju. Na tome se radi, videćemo već.

Najvažnije joj je da ženska košarka uvek ide uzlaznom putanjom. Kaže i da poslednjih sedam meseci to jeste tako...

- Zahvaljujući državi Srbiji, KSS i novom rukovodstvu, prvenstveno predsedniku Nebojši Čoviću, svi klubovi Prve lige su dobili po sto hiljada evra, a klubovi Druge lige po 50 hiljada evra. Zvezda će igrati i međunarodno takmičenje, nadamo se da će proći i kvalifikacije za Evroligu. Predsednik KSS i ja smo održali sastanak sa svima njima, davali savete kako da se utroši ovaj novac. Da se uloži u mlađe kategorije, ali i da se struka plati. Tako im omogućite jer trener da mora biti 24 sata posvećen.

Kako je povukla...

- Uvek sam govorila da ženska košarka ima bazu i ima sistem, samo je trebalo da se stvori prilika da se ide još više. A ovo jeste bio poslednji treunatak. Jer, reprezentativke dolaze iz klubova. Da, mi pratimo i dijasporu. Tu su primeri Ivane Race i Jovane Nogić. Pratimo decu još od pionirskog uzrasta, da li je to Evropa, Australija, Amerika, Kanada... Sada ćemo imati dve devojčice iz Fenerbaheča za RTC, kao i devojčice iz Kanade, Švedske... ●

Biljana Kostreš

U REPREZENTACIJI KAO KOD KUĆE

Miloš Pavlović se posle četiri godine vraća „pod zastavu“. Sa generacijom 1998-99. osvojio je dve srebrne medalje.

Važnija od tih medalja svakako je činjenica da je ta generacija dala i nekoliko seniorskih reprezentativki. Poslednju akciju Pavlović je imao, takođe sa selekcijom do 20 godina, na FIBA čelendžeru 2021.

- Reprezentacija je za mene uvek bila bliska srcu. Toliko dugo sam bio tu, prošao sve pozicije, različitih selekcija. Ovdje se zaista osećam kao kod kuće. Sa te strane se ništa mnogo nije promenilo - pričao je mladi trener. Zahvalan na prilici Nemanja Planojević, prvi trener selekcije do 16 godina, debitant

je u toj ulozi. Pod zastavu dolazi u dobrom raspoloženju, pošto je u prvoj sezoni na mestu prvog trenera sa košarkašicama Crvene zvezde osvojio duplu krunu u Srbiji.

- Imamo generaciju sačinjenu od talentovanih devojaka za koje se nadam da su budućnost srpske košarke, ono na čemu ćemo insistirati sve vreme priprema je izgradnja karaktera koji je neophodan za vrhunske rezultate. Dakle talenat + karakter = rezultat.

Problemi takmičarske sezone u Evroligi

Postoje dva najvažnija pristupa u organizaciji jedna takmičarske sezone u vrhunskom sportu, a koji se razlikuju po tome koliko poštuju osnovne postulate teorije sportskog treninga. Prvi pristup se oslanja na periodizaciju sportskog treninga u kojoj se harmonično i pravilno ređaju pripremni, takmičarski i prelazni period. Drugi pristup polazi od takmičenja kao najvažnijeg dela i kome sve ostalo mora biti podređeno, pa i pripreme za takmičenje i periodi odmora igrača.

Kada se organizuje jedna takmičarska sezona u vrhunskom sportu, pa samim tim i u košarci najvišeg nivoa, to zavisi od brojnih faktora koji na tu organizaciju utiču. U suštini, postoje dva najvažnija pristupa koji se razlikuju po tome koliko poštuju osnovne postulate teorije sportskog treninga. U svakom od njih treba rešiti dva glavna zadatka – da se postigne vrhunski rezultat i sačuva sportista (igrač), u što je moguće većoj meri od negativnih uticaja takmičenja i treninga u aktu- elnoj sezoni.

Prvi pristup se oslanja na periodizaciju sportskog treninga u kojoj se harmonično i pravilno ređaju pripre- mni, takmičarski i prelazni period. Podsetimo se najvaž- nijih principa koji važe u ovakvom pristupu planiranja se- zone:

- Pripremni period mora po trajanju biti oko 20% od ukupnog broja dana aktivnog dela sezone (dani pri- premnog i takmičarskog perioda).
- Odnos dana pripreme (treninga i svih procedura oporavka) i dana takmičenja ne treba da bude u srazmeri 4 : 1, a najmanje 3,5 : 1.
- Odnos aktivnih dana i dana odmora treba da bude najviše 7 : 1, što znači da u jednom mikrociklusu mora biti bar jedan dan odmora.
- Sezona je jednociklična (jedan takmičarski period) s kraćom pauzom u sredini ciklusa.
- U principu treba izbegavati niz uzastopnih takmi- čarskih dana koji znatno iscrpljuju igrače.

Drugi pristup polazi od takmičenja kao najvažni- jeg dela i kome sve ostalo mora biti podređeno, pa i pri- preme za takmičenje i periodi odmora igrača. Osnovne postavke se svode na sledeće:

- U najvećem takmičenju Evroligi učestvuju najbolji (i najbogatiji) klubovi koji svojim učešćem garantuju visok kvalitet košarke.
- U takmičarskoj sezoni veliki je broj ekipa i broj odi- granih utakmica, s tendencijom njihovog porasta. U sezoni 2024/25. u Evroligi ekipe (18) odigrale su u takmičarskom periodu 34 utakmice. Najbolje ekipe su posle toga imale još nekoliko utakmica u doigra- vanju i na završnom turniru.
- Pripremni period je skraćen na račun takmičenja i obuhvata oko 10% aktivnih dana sezone.
- Nacionalna takmičenja, prvenstva i kupovi, potpu- no su podređena takmičenju u Evroligi.

Veoma je lako videti da je u vrhunskoj košarci Evro- pe prihvaćen drugi pristup i da prvi pripada (za sada) prošlosti. U čitavu konstrukciju ovog sistema pripreme i takmičenja uključila se Unija igrača Evrolige (ELPA) sa svojim zahtevima. Osnovni cilj te organizacije je da se igrači sačuvaju od prevelikih opterećenja koja ih ugrožava- ju i da se poštuju njihova prava. Drugi pristup i zah-

tevi igrača su usklađeni, pa smo dobili sistem koji sada funkcioniše, a čije su osnovne posledice (dobre i loše) sledeće:

- Evroligaško takmičenje je postalo apsolutno domi- nantno takmičenje u Evropi. Sva ostala takmičenja sve više padaju u njegovu senku.
- Veliko je interesovanje za utakmice u Evroligi, sve je veći broj gledalaca u sportskim halama i uz televizore.
- Budući da utakmice donose profit, da sport proi- zводи potrošačku publiku, povećali su se prihodi od ovog takmičenja. Svi koji ulažu novac u košarku čine sve da im se on vrati i uveća. To je najjednostavnije povećanjem broja utakmica, reklamama, TV preno- sima, prodajom obeležja kluba i drugim.
- U ovakvom, sve glomaznijem i zahtevnijem takmi- čenju, mogu učestvovati samo klubovi s velikim budžetom, s velikim odgovarajućim sportskim ha- lama i drugo, što je veoma teško manjim i siromaš- nijim zemljama, pa je sasvim jasno da je Evroliga ta- kmičenje bogatih. Jedini timovi iz zemalja koje se ne mogu pohvaliti bogatstvom su timovi iz Srbije i Li- tvanije. Njihov kapital leži u velikoj košarkaškoj tradi- ciji i fanatičnoj ljubavi za košarku koju neguje publika u ovim zemljama.
- Izuzetno su narasli, u odnosu na prethodni period, zahtevi koji se postavljaju pred igrače. Veoma za- brinjavajuće podatke izneo je krajem prošle godine prof. dr Vladan Radonjić, kondicioni trener KK Cr- vena zvezda, na nacionalnom seminaru za trenere. Neke od tih činjenica su sledeće: igrači KK Barselona su u sezoni 2023/24. odigrali čak 96 utakmica, pu- tovali 84.400 kilometara i samo u prevozu avionom proveli 195 sati (više od osam dana); u prva dva me- seca u Evroligi 2008/09. timovi su u proseku puto- vali oko 5.000 kilometara, a u sezoni 2024/25. oko 28.000, što je 5,5 puta veća razdaljina; u ovoj sezoni u periodu od 11 dana KK Crvena zvezda je odigra- la čak šest utakmica; u aktu- elnoj sezoni je odigrano sedam duplih kola u kojima se igraju dve utakmice u tri dana; veliki je broj povređenih igrača...

Posebnu pažnju zavređuju povrede i bolesti igrača. Prema zvaničnim i lako dostupnim podacima, u klubovi- ma Evrolige broj bolesti i povreda varira od šest do čak 30. Kada se pogledaju i uporede sezone, vidi se znač- jan trend porasta. Broj prosečnih medicinskih usluga od oko 200 u sezoni 2018/19. porastao je za 50% do se- zone 2022/23. To potvrđuje i broj prijavljenih povreda i bolesti po klubovima koji je u većini klubova rastao iz se- zone u sezonu. U sezoni koja traje oko devet meseci naj- veći broj povreda u periodu od 2019/20. do 2022/23. (četiri sezone) desio se u decembru i januaru. Poslednjih sezona se njihov broj naglo povećao u martu i postao je po tome najgori mesec u sezoni. Povrede se najčešće

dešavaju u drugoj polovini treninga ili utakmice, najviše u četvrtj četvrtini, na kraju utakmice. Dominiraju povrede donjih ekstremiteta, i to ovim redosledom: koleno, skočni zglob, mišići butine, pa potkolenice. Tek posle toga slede povrede lumbalnog dela tela. Pokazalo se da su ove povrede tražile najviše dana za oporavak. Najčešće se povređuju bekovi, pa krila i centri, što je srazmerno obimu i intenzitetu njihovog kretanja na treningu i utakmici. Zabrinjava podatak i da je broj težih povreda iz sezone u sezonu sve veći. Nameće se nesporn zaključak da je evroligaško takmičenje sve napornije i sa sve težim posledicama za igrače.

Umesto da se smanji broj ekipa koje učestvuju u ovom takmičenju, da se makar primeni sistem koji će smanjiti broj takmičenja i utakmica, krenulo se drugim, skoro je sigurno, pogrešnim putem. Ali taj put nije pogrešan za one koji od ovog takmičenja imaju koristi, već za igrače i stručne štabove, koji imaju ozbiljne probleme da izdrže teret ovako glomaznih takmičenja, na koja se dodaju nacionalna prvenstva i kupovi, a nekada i regionalna (npr. ABA liga). Da li su zahtevi igrača ublažili negativne posledice ovakvog takmičenja? Nisu! Umesto da se pobune protiv velikog broja utakmica, oni su se u svojim zahtevima orijentisali ka smanjenju dana pripremnog perioda, smanjenju broja treninga u takmičarskim mikrociklusima i poboljšanju uslova medicinske zaštite i komfora prilikom putovanja i smeštaja. Time nije otklonjen osnovni uzrok većine problema i negativnih posledica, jer su na minimum doveli sve ono što ih košarkaški unapređuje i čuva od povreda. U prvom duplom kolu Evrolige ove godine povredilo se čak 18 igrača. A u planu za sledeću godinu je povećanje broja klubova na 20 i predviđeno je čak 10 duplih kola!

Prvi zahtev ELPA, da trenažni proces može početi najranije 35 dana pre prve utakmice, postao je problem i za igrače i za stručni štab. Na igračima je ostao odgovorni zadatak da se stručno vođeni dobrovoljno i samostalno pripreme za početak zajedničkog rada. Ako to ne urade u valjanj meri ili nisu dobro stručno vođeni, nastaje veliki problem koji teško može da se reši u kratkom trajanju zajedničkih priprema. Postavlja se još jedno pitanje: da li se primenjene vežbe, metodi i opterećenja u periodu samostalnih priprema podudaraju sa individualnim ciljevima za igrače koje je definisao stručni štab? U zahtevima igrača stoji da u ovom periodu klubovi ne smeju vršiti pritisak ili prisilu da igrači učestvuju u individualnim ili timskim aktivnostima pre zvaničnog početka priprema. Sloboda izbora svog puta i načina rada velika je odgovornost za igrače. Da li će se svi oni ponašati odgovorno u tom periodu, ostaje otvoreno pitanje.

Veliki problem za stručne štabove su promene sastava tima, jer za 35 dana priprema nije moguće testirati igrače, podići nivo specifične fizičke pripreme (ako to nisu valjano uradili pre zajedničkih priprema), uvesti igrače u za njih novu taktiku, uskladiti njihove tehničko-taktičke profile u skladan tim i, povrh svega toga, uvesti tim u sportsku formu kada je broj pripremnih utakmica, neophodnih za ulazak u sportsku formu, sveden na minimum. Za duže trajanje sportske forme potreban je duži pripremi period. Dobro odrađen pripremi period je temelj uspešne sezone i najbolja preventiva za povrede igrača. Dakle, igrači traže da se smanji ono što ih vodi ka većjoj stabilnosti tokom takmičarske sezone, a što je najbolja zaštita od teških povreda.

Kad počne takmičarski period, po zahtevu igrača može se trenirati samo jednom dnevno. Reklo bi se da je to odlično. I jeste za sve one koji se školuju ili su porodični ljudi, pa imaju više vremena za svoje najbliže i žive sportski. Manje se gubi vremena za odlazak na trening i ostalo. Osim toga, više je vremena za oporavak posle treninga. Ali takav način rada rađa jedan veliki problem, a to je rad na sili i snazi. U 35 dana pripreme moguće je raditi tri puta nedeljno dva treninga koji ne smeju preći ukupno pet sati. Dakle, u ta tri dana u trenažnom mikrociklusu može se raditi u teretani. Bilo bi idealno da igrači na početak priprema dođu s nivoom sposobnosti koji zadovoljava kriterijum optimalne spremnosti u pogledu sile i snage. U tom slučaju rad bi mogao da odmah pređe na održavajući režim i da na taj način bude stabilna osnova za tehničko-taktički rad. Kontrolne utakmice ne bi značajnije uticale na sistem rada kojim se održava sila i snaga. Ali ako je potrebno primeniti razvojne programe za igrače (naročito mlade), a to je najčešći slučaj, stalno variranje stanja igrača zbog perioda adaptacije na primenjena opterećenja može u pojedinim periodima negativno uticati na specifični rad s loptom. Razvojni program podrazumeva veća opterećenja i veći zamor igrača, pa to može biti veoma opasno kada se igraju utakmice sa igračima koji su nedovoljno pripremljeni i u zamoru. Zbog kratkog trajanja pripremnog perioda i potrebe da se u njemu što pre odigra oko sedam utakmica (jedna na svakih pet dana pripreme) sve postaje ozbiljan problem. On se delimično može ublažiti sastavljanjem programa koji igrači treba samostalno da realizuju u predsezoni. To je moguće samo ako je na vreme poznat igrački sastav, što najčešće nije slučaj.

Za duže trajanje sportske forme potreban je duži pripremi period. Dobro odrađen pripremi period je temelj uspešne sezone i najbolja preventiva za povrede igrača. Dakle, igrači traže da se smanji ono što ih vodi ka većjoj stabilnosti tokom takmičarske sezone, a što je najbolja zaštita od teških povreda.

Primena treninga sile ili snage na kraju treninga nije dobra ako je prethodni rad u tom treningu bio duži ili intenzivniji, jer je već došlo do određenog zamora centralnog i perifernog nervnog sistema, koji mora biti optimalno uzbuđen i nezamoren za dobar rad u teretani i postizanje očekivanih efekata.

Nedostatak potrebnog nivoa sile i snage, optimalnog obima izometrijskog rada u kome se mišić trenira da bude jak u oba pripoja, nesrazmera agonista i antagonista u sili i snazi, jedan su od osnovnih uzroka povređivanja igrača! Jak i snažan mišić i harmoničan razvoj osnovnih mišićnih grupa čuva igrača. Svojim zahtevima igrači (ELPA) eliminisali su svog čuvara! Ako je trening samo jednom dnevno, to znači da se programi sile i snage moraju raditi zajedno s košarkaškim delom – radu s loptom. Kako to izvesti, a imati željeni efekat? Ako se sila ili snaga rade na početku treninga, to će dobrim delom loše uticati na nastavak treninga s loptom, izuzev ako je u pitanju lagano i kratkotrajno šutiranje na koš, donekle i taktički rad u kome se „prolaze akcije“, u kome je manje kretanja. Ako se s loptom radi duže ili intenzivnije, a posebno duže intenzivno, takav rad će u velikoj meri poništiti efekte rada u teretani. Primena treninga sile ili snage na kraju treninga nije dobra ako je prethodni rad u tom treningu bio duži ili intenzivniji, jer je već došlo do određenog zamora centralnog i perifernog nervnog sistema, koji mora biti optimalno uzbuđen i nezamoren za dobar rad u teretani i postizanje očekivanih efekata. Neki su počeli da traže rešenje u svakodnevnom radu malog obima na održavanju sile i snage. Takav rad već po opterećenju ne utiče značajno na košarkaše; ne može dati dobar efekat čak ni u održavanju nivoa treniranosti (to je rekreativni program), već može samo delimično poboljšati stanje igrača.

Da li je moguće rešiti ovaj problem? Verovatno jeste ukoliko bi igrači preformulisali svoj zahtev u takmičarskom mikrociklusu. On bi mogao da umesto tri sata jednog treninga bude pretvoren u dva treninga od po jedan i po sat dva puta nedeljno. Zašto je to bolje i zašto to nije isto kao jedan trening od tri sata? Moglo bi da se radi u teretani jedan i po sat, a isto toliko na košarci u drugom delu dana. Dva takva treninga su lakša od jednokratnog treninga od tri sata ukoliko im je isto ukupno opterećenje. Naime, između dva treninga je, recimo, osam sati odmora. U tom periodu počinje oporavak. Poznato je da oporavak ne teče ravnomerno i da je najbrži u početku. Istraživanja su pokazala da se u prvoj trećini vremena za oporavak igrača odmori čak 60%. Ako su posle jednog treninga održavanja sile potrebna 24 sata za potpuni oporavak, igrač se posle osam sati u velikoj meri oporavio da ponovi isti rad. Međutim, ako je rad drugačijeg zahteva, a u našem primeru jeste (rad s loptom), onda je to još bolja situacija, jer se uglavnom koriste drugi izvori energije. Dakle, za igrače je lakše da se jedan obiman trening podele na dva različite usmerenosti. Sa stanovišta struke, oba zadatka se mogu izvršiti bez međusobnog negativnog uticaja. Istina, opterećenje je više puta putovati na trening i vraćati se (može se ublažiti izborom mesta stanovanja), ali je to znatno manje zlo nego postojeći način rada koji dovodi do sve češćih i težih povreda.

Jednokratni trening od tri sata neminovno utiče na potrošnju energije, pa se organizam s povećanjem zamora postepeno prebacuje na aerobni režim rada koji se po intenzitetu znatno razlikuje od intenziteta utakmica. Tako smanjeni intenzitet rada ne odgovara intenzitetu na utakmici, ali se to kompenzuje s bar dve utakmice u toku mikrociklusa. Međutim, ako trener insistira na velikom, takmičarskom intenzitetu u kompenzovanom ili vidljivom zamoru, naglo se povećavaju šanse da se igrači povrede. Osim toga, u jednokratnom treningu koji duže traje nije moguće raditi na brzini, jer košarkaši ili to nije u stanju da radi zbog zamora, ili se takvi efekti gube produženjem treninga sa istim ili drugačijim sadržajem.

Problem jednokratnog treninga se povećava ako se ne trenira u vreme održavanja utakmica. Mnogi treniraju sredinom dana, oko podne. Odavno je utvrđeno da fizička radna sposobnost oscilira u toku dana i da je najveća u ono vreme kada se trenira. Dakle, oni koji treniraju oko podne, tada će imati i najveću sposobnost, ko trenira uveče, imaće je tada. Neophodno je trenirati u vreme održavanja utakmica ili bar blizu tom vremenu. Što se duže trenira u istom dnevnom terminu, fizička radna sposobnost postaje stabilnija u tim satima dana, a to remete utakmice koje se igraju uveče, pa nastaje haos u organizmu zbog stalnih promena. Ako se trenira samo sredinom dana, igrači su uveče slobodni, a to oni ponekad zloupotrebljavaju kasnim večernjim izlascima i ruše čitav sistem pripreme i ekipni rezultat.

Sastavi timova Evrolige su kombinacija domaćih i stranih igrača, iskusnijih i mladih. Utisak je da se iz godine u godinu u Evroligi smanjuje broj domaćih i broj mladih igrača. Tanji roster ne može dati rezultat, pa će se sve više tražiti iskusniji, obučeniji i sposobniji igrači koji mogu odgovoriti zahtevima takmičenja. Izvesno je da će to biti moćni igrači koji nisu mogli da budu u NBA ili su na zaslasku karijere u tom takmičenju. Mladi igrači u postojećem sistemu ne mogu da napreduju, jer imaju manje in-

dividualnog rada, nemaju dodatni rad na obučavanju, a imaju i manju minutažu na utakmicama. Individualni rad, neophodan za napredak, nije moguće imati na početku treninga zbog rešavanja timskih zadataka. Ako se prime ni u poslednjem delu treninga, to je već u uslovima zamora kada je rad na tehnici i taktici mnogo manje rezultativan. U aktuelnoj sezoni Evrolige nije se afirmisao neki mlađi igrač. Baš zbog toga mlađi se radije opredeljuju da karijeru nastave u SAD i za to odmah dobijaju iznenađujuće velike novce kojima je teško odoleti. Tako Evroliga sve više postaje druga liga NBA nedostupna domaćim igračima, posebno mladima.

Treba donekle razumeti i trenere. Ako žele da postignu rezultat, ne mogu davati mnogo šanse mladim igračima. Treneri sve više moraju da prihvataju iznuđena rešenja i sve im je manja moć u sistemu upravljanja takmičenjima i pripremom košarkaša. Na završni turnir plasiraju se ekipe koje imaju sastav pun spremnih, iskusnih i uigranih igrača. Ko to nema, već ima mlađe igrače ili igrače slabijeg kvaliteta, osuđen je na neuspeh, odnosno niži plasman od plasmata na završni turnir. Treneri pribegavaju, reklo bi se, manje riskantnim rešenjima, pa najboljim igračima daju veću minutažu, manje ih rotiraju tokom utakmice. Zbog kumulativnog zamora takvi igrači se češće povređuju i slabije igraju kada su u vidljivom zamoru, kada njihovo vreme u utakmici znatno pređe 30 minuta. Osim toga, ako je igrač duže u igri, ako u kontinuitetu igra 10, 15, nekad i 20 minuta, on ulazi u ozbi-

ljan fiziološki problem zbog gomilanja laktata. Najnovija istraživanja pokazuju da visko-intenzivnu igru s manje pauza igrač može da izdrži do šest minuta bez pomenutih negativnih posledica. Zbog toga nije iznenađenje što se ekipa Pariza visoko plasirala u svojoj prvoj evroligaškoj sezoni, jer rotira (istina češće nego što treba) veliki broj igrača, održava visok intenzitet igre i ima manje povređenih igrača.

Sačinjavanje takmičarskog mikrociklusa zavisi od brojnih faktora. U sadašnjoj situaciji brojnih putovanja i velikih sumarnih opterećenja moraju da dominiraju treninzi jednom dnevno. Ipak, treba planirati, kada god je to moguće, i ako bi ELPA korigovala svoje zahteve, dva treninga dnevno, manjeg obima i obavezno različitih zadataka.

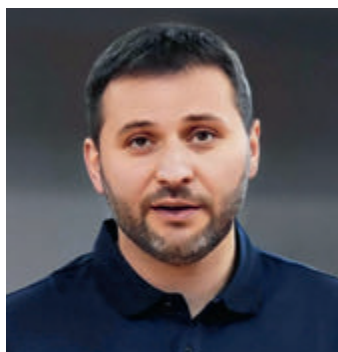
Svako vreme ima svoje heroje, pa i kriterijume lepote. Stariji ljubitelji košarke ostali su bez igre koju su voleli, u kojoj se lepota tražila u sveopštoj saradnji igrača tima, u kojoj se protivnik nadigravao, a treneri mogli da ostave svoj vidljiv pečat na igru i igrače. Nove generacije igrača i gledalaca voleće košarku kakva se sada igra. Da li će se ona razvijati u pravcu kojim je krenula i da li će na kraju tog puta doći do neverovatnih visina ili do sunovrata u kome će kapital dominantno sve određivati i u kome će košarkaš biti skupa potrošna roba sa težim zdravstvenim posledicama nakon završetka karijere, ostaje da se vidi u vremenu koje sledi. ●

Autor je predsednik Izdavačkog saveta časopisa TRENER

Treba donekle razumeti i trenere. Ako žele da postignu rezultat, ne mogu davati mnogo šanse mladim igračima. Treneri sve više moraju da prihvataju iznuđena rešenja i sve im je manja moć u sistemu upravljanja takmičenjima i pripremom košarkaša.

Dribble Drive – Moderna napadačka strategija

Dribble Drive je napadački koncept koji se bazira na agresivnim prodorima s loptom (dribble), kreiranju prostora razumevanjem spejsinga i brzu reakciju igrača bez lopte. Osnovni cilj ovog sistema je konstantan pritisak na odbranu prodorima, primoravanjem defanzivaca na pomoć i kreiranjem otvorenih šuteva ili prostora za nastavak napada.

U savremenoj košarci jedan od najdominantnijih segmenata napada je Pick and Roll (PnR) igra, koja se koristi na svim nivoima, uključujući i mlađe kategorije. Iako je PnR neizostavan deo košarke, postoji još jedna ofanzivna strategija koja je često zapostavljena, a izuzetno je efikasna – Dribble Drive napad.

Dribble Drive je napadački koncept koji se bazira na agresivnim prodorima s loptom (dribble), kreiranju prostora razumevanjem spejsinga i brzu reakciju igrača bez lopte. Osnovni cilj ovog sistema je konstantan pritisak na odbranu prodorima, primoravanjem defanzivaca na pomoć i kreiranjem otvorenih šuteva ili prostora za nastavak napada.

Ovaj sistem igre je posebno značajan u mlađim kategorijama, jer razvija individualne veštine, što je ključno za igrače u ranoj fazi razvoja. Kroz Dribble Drive igrači se uče kako da kreiraju prednost iz igre 1 na 1, donose ispravne odluke i koriste odgovarajući spejsing.

● Osnovni principi Dribble Drive napada

Dribble Drive je napad koji ne zavisi od fiksnih akcija i striktnih formacija, već od reakcija igrača na situacije u igri. Evo ključnih principa:

1. Napad iz prodora (igra 1 na 1) – Igrači su podstaknuti da koriste dribling kako bi napali reket. Ovo uključuje i napad na close out, koji dolazi nakon kreirane prednosti u PnR-u ili pas igre.
2. Čitanje odbrane – Svaki igrač mora donositi brze odluke:

- Ako je defanzivac ostao iza – završiti napad polaganjem.
 - Ako je pomoć stigla – dodati otvorenom saigraču.
 - Ako je šut slobodan – iskoristiti priliku.
3. Osvajanje reketa i kreiranje šuta – Prodor u reket primorava odbranu da rotira, otvarajući prostor za šute.
 4. Spejsing i konstantna kretanja – Igrači moraju pravilno zauzimati pozicije na terenu, omogućavajući nesmetane prodore i pasove.

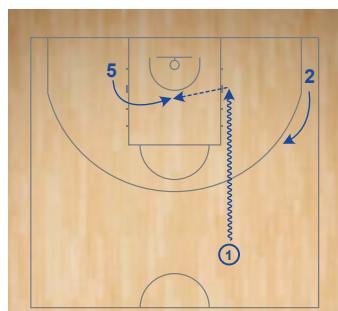
● Zašto je Dribble Drive efikasan?

Dribble Drive napad ima brojne prednosti koje ga čine jednim od najsavremenijih sistema u košarci:

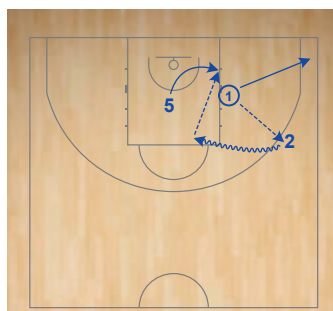
1. Teško ga je braniti – Odbrana se teško priprema jer se igra bazira na reakcijama igrača, a ne na unapred postavljenim šemama.
2. Idealan za brzu košarku – Omogućava brz protok lopte, tranzicionu igru i efikasne napade u ranoj fazi napada.
3. Razvija individualne veštine – Igrači imaju slobodu da koriste svoje atletske sposobnosti i tehničke veštine u situacijama 1 na 1.
4. Napad koji uvek kreira prednost – Svaki uspešan prodor primorava odbranu na rotaciju, što stvara prostor za otvorene šuteve.

● Vežbe za treniranje Dribble Drive napada

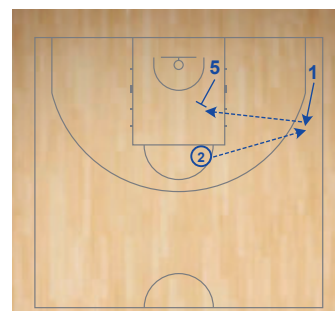
Trening metodologija je ključna za implementaciju ovog sistema u igru. Treneri moraju raditi na poboljšanju

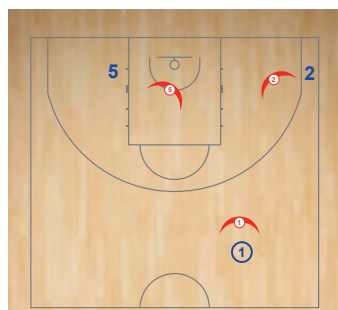
DIJAGRAM 01

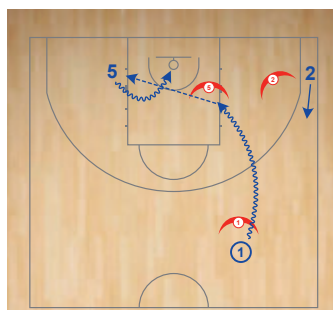
DIJAGRAM 02

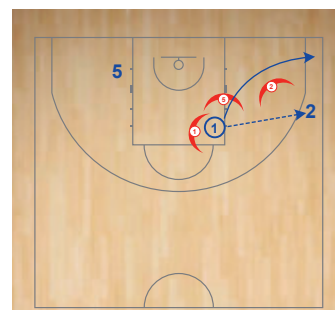
DIJAGRAM 03

DIJAGRAM 04

DIJAGRAM 05

DIJAGRAM 06

driblinga, razumevanja spejsinga, kretnje bez lopte i donošenja odluka pod pritiskom.

Faza 1: Osnovne vežbe 1 na 0 i 1 na 1

- **Cilj:** Razviti agresivnost u prodoru i donošenje odluka.
- **Opis vežbe:** Igrači napadaju iz driblinga koristeći različite tehnike (hezitacija, promene pravca, eksplozivni prvi korak).
- **Varijacije:**
 - Napad s perimetra direktno na obruč.
 - Završavanje iz različitih uglova (levom i desnom rukom).
 - Napad na close out – reakcija na odbrambeni položaj.

Faza 2: Vežbe 2 na 0 i 2 na 2 (reakcija na pomoć odbrane)

- **Cilj:** Naučiti igrače kada da napadnu, a kada da dodaju loptu.
- **Opis vežbe:**
 - Prvi igrač probija reket.
 - Drugi igrač se kreće u zavisnosti od prodora.
 - Odluka: završiti napad ili asistirati.

Faza 3: Vežbe 3 na 0 i 3 na 3 (spacing i donošenje odluka) (Dijagrami 1 - 8)

- **Cilj:** Razumevanje spacinga i pravilnog kretanja u odnosu na prodor.
- **Opis vežbe:**
 - Igrači napadaju reket driblingom, dok ostali zauzimaju optimalne pozicije za šut.
 - Fokus na ekstra pas principu – dodati loptu boljem šuteru.

Faza 4: Vežbe 5 na 0 i 5 na 5 (simulacija igre) (dijagrami 9-13)

- **Cilj:** Integrisanje Dribble Drive sistema u stvarnu utakmicu.
- **Opis vežbe:**
 - Napad bez fiksnih akcija – igrači kreiraju igru kroz prodore i pasove.

- **Pravilo:** Svaki igrač mora napasti barem jednom po posedu.

• Taktička analiza Dribble Drive napada

Primer iz prakse: KK Partizan (sezona 2022/23)

Jedan od najboljih primera Dribble Drive igre na našim prostorima bio je KK Partizan u sezoni 2022/23. Tim je ostvario najbolji procenat šuta za tri poena u ABA ligi i Evroligi upravo zahvaljujući ovoj strategiji.

Ključni elementi njihove igre:

1. Kombinacija PnR i Dribble Drive igre – Posle PnR-a često su koristili napad na close out kako bi razvili dalji prodor i otvorili šut.
2. Strpljenje u napadu – Nije bilo ishitrenih šuteva, već se pronalazio igrač u najboljoj poziciji.
3. Kontinuirani prodori – Umesto da napad stane nakon jednog dodavanja, kreirana prednost se nastavljala dodatnim prodorima i ekstra pasovima.

Trening proces i fokus na detalje bili su ključni u stvaranju ovog stila igre. Zbog toga se Dribble Drive smatra temeljem moderne košarke i nezaobilaznim elementom u svakom efikasnom napadu.

• Zaključak

Dribble Drive nije samo ofanzivna šema – to je princip igre koji razvija individualne i timske veštine. Timovi koji savladaju ovu tehniku mogu ostvariti prednost dobrim protokom lopte i visokim procenat šuta.

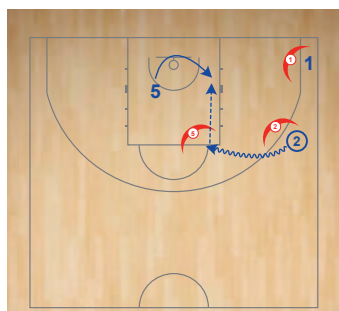
Trenerima se preporučuje da u mlađim kategorijama posvete više pažnje ovom segmentu, jer se kroz Dribble Drive igrači uče 1 na 1 igri, donošenju odluka i pravilnom postavljanju u napadu.

Ko ovlada Dribble Drive napadom, taj uvek ima rešenje u napadu!

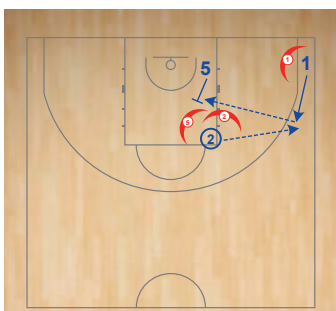
Dribble Drive je temelj moderne košarke i nezaobilazan element u svakom efikasnom napadu.

Jedan od najboljih primera Dribble Drive igre na našim prostorima bio je KK Partizan u sezoni 2022/23. Tim je ostvario najbolji procenat šuta za tri poena u ABA ligi i Evroligi upravo zahvaljujući ovoj strategiji.

Dribble Drive nije samo ofanzivna šema - to je princip igre koji razvija individualne i timske veštine. Timovi koji savladaju ovu tehniku mogu ostvariti prednost dobrim protokom lopte i visokim procentom šuta. Dribble Drive je temelj moderne košarke i nezaobilazan element u svakom efikasnom napadu.

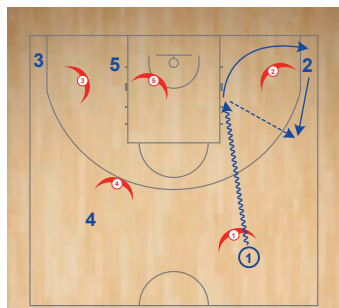
DIJAGRAM 07

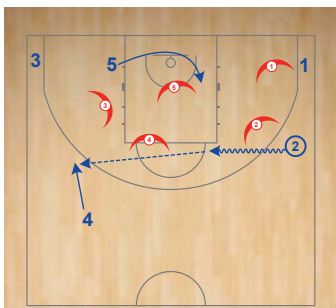
DIJAGRAM 08

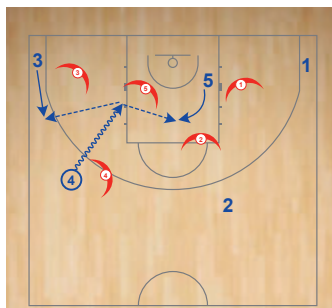
DIJAGRAM 09

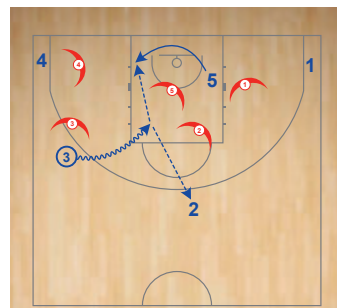
DIJAGRAM 10

DIJAGRAM 11

DIJAGRAM 12

DIJAGRAM 13

● Vežba 1

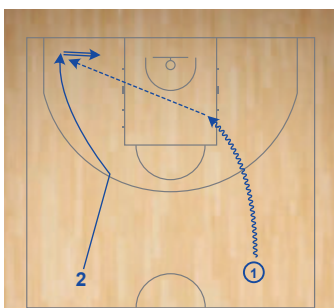
Saradnja dva igrača u napadu (dijagram 14)

Opis:

Igrač s loptom koristi određenu tehniku driblinga kako bi pobedio u igri 1 na 1. Nakon prodora, dodaje loptu igraču koji se kreće u skladu s prodorom i po prijemu lopte je spreman za šut (catch and shoot).

Ključni elementi:

- Raznovrsnost dodavanja (direktno, bočno, iza leđa, iz driglinga).
- Korišćenje tehnika zaustavljanja pre šuta.
- Pravilan tajming i kretanje igrača bez lopte.
- Postavljanje tela u odnosu na odbrambenog igrača.

DIJAGRAM 14

● Vežba 1a i 1b

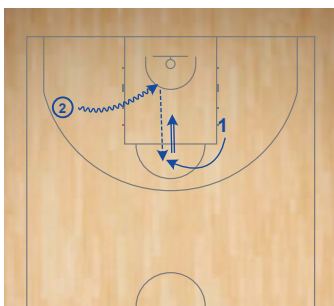
Dodavanje dodatnog prodora (dijagrami 15 i 16)

Opis:

Nakon prijema lopte igrač ne šutira odmah, već koristi dodatni prodor. Time stvara novu situaciju za dodavanje i otvara šut za igrača 1, koji se prilagođava novom prodoru.

Ključni elementi:

- Razumevanje igre bez lopte i kretnji u odnosu na dribling saigrača.
- Korišćenje finti (finta šuta, finta polaska u dribling).
- Održavanje dobrog spejsinga da bi se omogućio nesmetan šut.

DIJAGRAM 15

● Vežba 2

Saradnja dva igrača + trener (dijagram 17)

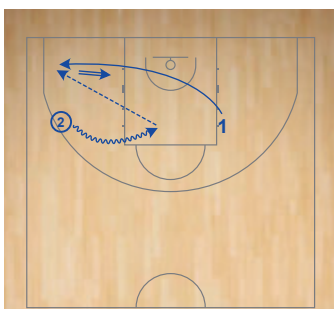
Opis:

Igrač 1 kreće u igru 1 na 1 i prodire u reket, zatim dodaje loptu igraču 2 koji dolazi iz kornera. Igrač 2 koristi close out attack, tj. napada branioca koji mu prilazi, završavajući akciju polaganjem ili šutom iz driblinga.

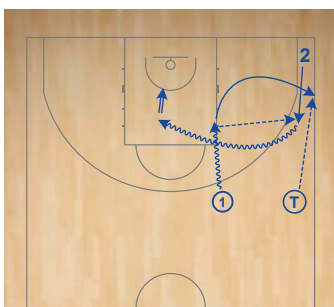
Nakon dodavanja, igrač 1 se pomera na mesto igrača 2 i dobija loptu od trenera za catch and shoot šut.

Ključni elementi:

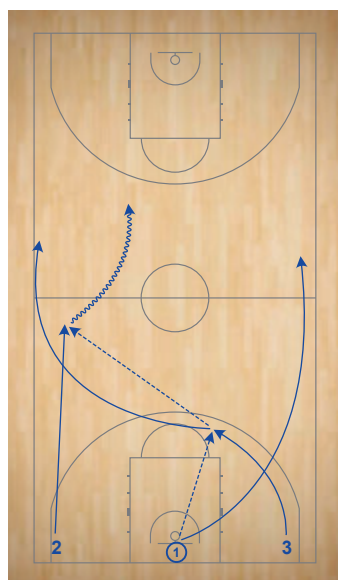
- Brza reakcija nakon prodora i pravovremeno kretanje bez lopte.

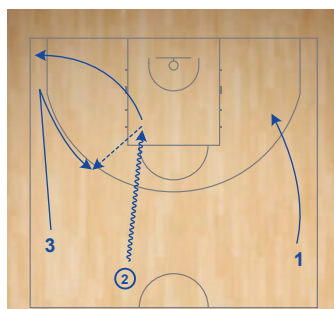
DIJAGRAM 16

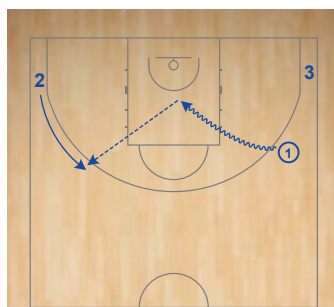
DIJAGRAM 17

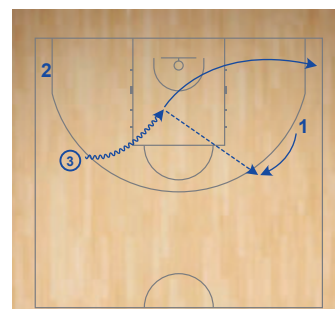
DIJAGRAM 18

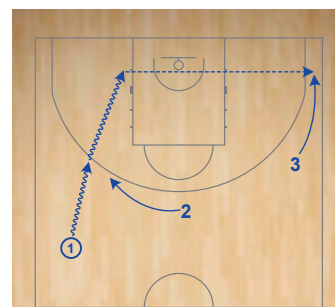
DIJAGRAM 19

DIJAGRAM 21

DIJAGRAM 20

DIJAGRAM 22

- Razumevanje kada napasti close out – da li šutom ili prodorom.
- Uključivanje trećeg elementa (trener) za dodatnu dinamiku.

● Vežba 3

Saradnja tri igrača, kris-kros + napad

(dijagrami 18, 19, 20 i 21)

Opis:

Vežba počinje na osnovnoj liniji, gde tri igrača rade križna kretanja (kris-kros) do centra koristeći dva dodavanja.

Igrač s loptom napada igrom 1 na 1 i dodaje loptu igraču koji prati njegov dribling.

Nakon dodavanja, igrač zauzima novu poziciju dok igrač s loptom ponavlja princip prodora i dodavanja ka sledećem igraču.

Ključni elementi:

- Precizna dodavanja tokom kretanja (u punoj brzini).
- Razumevanje spejsinga i pravovremeno pozicioniranje igrača.
- Brze promene uloga između napada i podrške.

● Vežba 4

Saradnja tri igrača, kris-kros + napad

osnovnom linijom (dijagrami 22 i 23)

Opis:

Tri igrača rade križna dodavanja do centra, a zatim igrač s loptom napada osnovnu liniju. U isto vreme drugi igrač popunjava korner, dok treći dolazi kao „osigurač“ za eventualni povratni pas.

Lopta se dodaje u korner, odakle igrač napada još jednim prodorom i kreira šut za osigurača.

Ključni elementi:

- Pravilno postavljanje u napadu u odnosu na dribling saigrača.
- Razumevanje uloga – ko je u korneru, ko je osigurač.
- Fokus na brzim promenama pozicija i donošenju odluka.

● **Vežba 4a**
Produženi napad s više prodora
 (dijagrami 24 i 25)

Opis:

Prvi deo vežbe je isti, ali sada igrač s loptom napada sredinu. Ostali igrači se pomeraju u odnosu na dribling. Nakon jednog dodavanja sledi još jedan ekstra pas i prodor ka osnovnoj liniji pre kreiranja šuta.

Moguće je zadati 3, 4 ili 5 prodora pre nego što se akcija završi šutom.

Ključni elementi:

- Dodatni naglasak na kontinuitetu prodora i kretanja.
- Učenje igrača kako da brzo čitaju igru i reaguju u zavisnosti od odbrane.
- Pобољшanje veštine donošenja odluka pod pritiskom.

● **Vežba 5**
Tranzicija iz saradnje u igru 2 na 2
 (dijagrami 26 i 27)

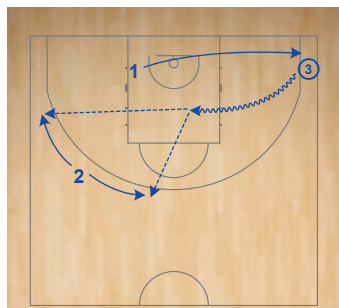
Opis:

Tri igrača započinju saradnju, nakon čega brzo izvođe loptu i kreću u tranziciju, gde igraju 2 na 2 protiv unapred postavljenih odbrambenih igrača.

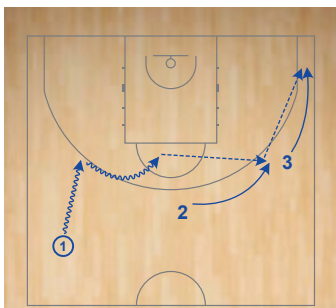
Odbrana može biti organizovana tako da ograniči prostor ili može biti potpuno takmičarska.

Ključni elementi:

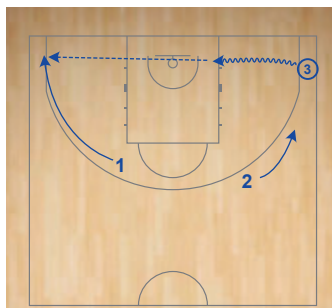
- Brza tranzicija iz napada u novu igru.
- Reakcija na različite odbrambene postavke.
- Vežbanje donošenja odluka u situacijama manjka ili viška igrača.

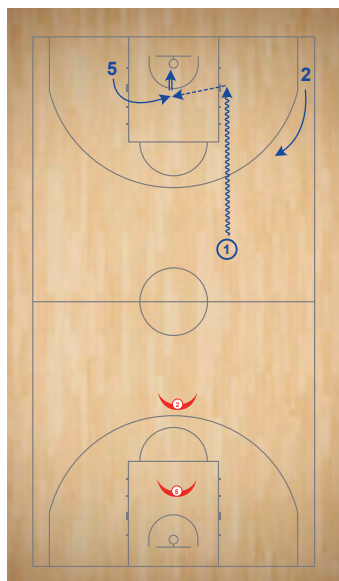
DIJAGRAM 23

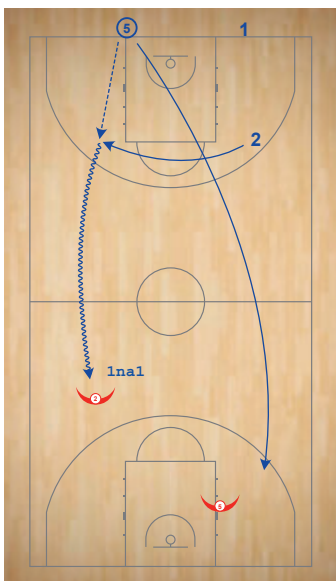
DIJAGRAM 24

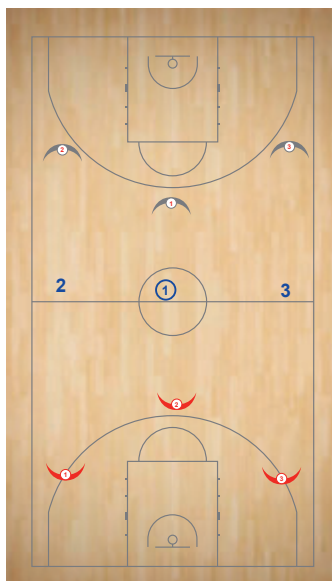
DIJAGRAM 25

DIJAGRAM 26

DIJAGRAM 27

DIJAGRAM 28

● **Vežba 6**
3 na 3 na 3 preko celog terena
 (dijagram 28)

Opis:

Tri ekipe igraju 3 na 3 na celom terenu. Pravilo je da nema blokada, što znači da je akcenat na igri 1 na 1, kretanju bez lopte, spejsingu i tajmingu.

Cilj je da se igrači uče kako da napadaju bez pomoći blokada i koriste čiste prodore i dodavanja kako bi kreirali šut.

Ključni elementi:

- Akcenat na igri 1 na 1 i kreiranju napada bez pomoći blokada.
- Pravovremeno otvaranje i kretanje bez lopte.
- Fokus na donošenju odluka u dinamičnom okruženju.

Izbor evroligaških napadačkih akcija

Nekada utakmice Evrolige izgledaju kao pravo taktičko bojno polje, gde svaka akcija ima svoju svrhu, ideju. U zavisnosti od tima do tima postoji ogroman napadački repertoar, ali osnovni zaključak je da većina timova u Evroligi igra veoma slično, ali da postoje i timovi koji nameću potpuno drugačiji stil košarke, a to se odnosi pre svega na ekipe Pariza, Albe i donekle Makabija.

Poslednjih nekoliko sezona evroligaško takmičenje je postalo veoma zanimljivo, donoseći po pravilu mnogo neizvesnosti praktično do samog kraja regularnog dela, a posebno od momenta uvođenja Play in-a (od sezone 2023/2024) i uključenja većeg broja timova u samu završnicu i borbu za što bolju poziciju i za trofeje.

Nekoliko sezona imao sam priliku da radim u evroligi, da posmatram, analiziram, pripremam utakmice, pratim trendove koje nameću u ovom trenutku najbolji treneri koji rade u Evropi i koji u manjoj ili većoj meri prate i ostali timovi u praktično svim ostalim evropskim ligama. Nekada utakmice evrolige izgledaju kao pravo taktičko bojno polje, gde svaka akcija ima svoju svrhu, ideju. Naravno da u zavisnosti od tima do tima postoji ogroman napadački repertoar ali osnovni zaključak je da većina timova u evroligi igra veoma slično, ali da naravno postoje i timovi koji nameću potpuno drugačiji stil košarke a to se odnosi pre svega na ekipe Pariza i Albe pa i donekle Makabija. Naravno kad kažem slično, odnosi se na čitav set napadačkih sistema koji su veoma slični ili isti, pre svega načinom ulaska u akcije, rasporedima na terenu (spacing), opcijama koje imaju, realizacije u zavisnosti pre svega od kvaliteta igrača po pozicijama, detalja koji se nekad menjaju od utakmice do utakmice i naravno brojem izvođenja istih tokom utakmica. Način igre u napadu naravno stvara i određene automatizme u odbrani (naravno sa raznim opcijama) za koje takođe mogu da kažem da su kod većine timova (trenera) veoma slični, od potenciranja agresivnosti, pritiska po celom terenu, opcijama pick & roll odbrane, opcijama kad su odbrane u miss-match situacijama, odbrane na niskom postu i tako dalje.

Vrlo dobro se zna kako će se braniti dominantni igrači što sam imao priliku da se uverim na primeru Majk Džejmisa, protiv koga uvek očekujete najboljeg odbrambenog igrača, očekujete agresivna iskakanja ili udvajanja ili na primer odbrana od „španskog pika“ su manje više slični kod većine timova. Tako se dešavalo da jedan od timova u sezoni počne veoma uspešno da igra zonski presing na celom terenu posle svakog prekida (početak četvrtina, posle slobodnih bacanja, posle tajm-auta) a zatim prelazi u odbranu čovek na čoveka sa preuzimanjem, a zatim vrlo brzo se taj trend proširi i na ostale ekipe, naravno sa različitim načinima, idejama i formacijama.

Koristeći svoje iskustvo u poslednjih par sezona pokušaću da predstavim određen set napadačkih akcija koje su po mom izboru a vama mogu biti interesante da ih implementirate u svoj napadački sistem.

● Sekundarna tranzicija - „MAKABI napad“

Gotovo da svi timovi u evroligi imaju nekoliko opcija u tranzicionom napadu, i skoro da svi odigraju nekoliko puta tkz. „Makabi“ napad. Ovaj sistem omogućava neka brza rešenja, ali isto tako i mogućnost da se napad produži i da praktično u jednoj akciji svaki igrač ima kontakt sa loptom, mogućnost da udje u realizaciju u zavisnosti šta ti odbrana nudi. Osnovna opcija podrazumeva da tim u tranziciji u situaciji kad se odbrana već postavila odigra tranzicioni pik na praznoj strani (ukoliko se igrač nalazi na strani lopte on odlazi na suprotnu stranu), i da već u toj situaciji se traži brzo rešenje u igri dva na dva (**Dijagram 1.0**).

Sam nastavak akcije nudi opciju izolacije (na **Dijagramu 1.0** - kada igrač 4 primi loptu) ili nastavka akcije na su-

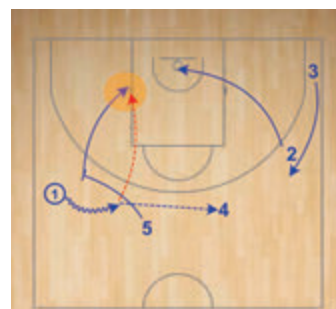
DIJAGRAM 1-0

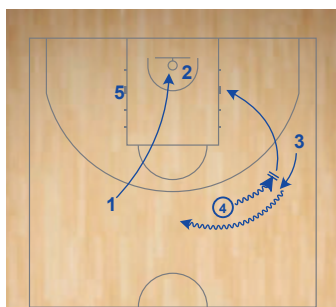
DIJAGRAM 1-1

DIJAGRAM 1-2

DIJAGRAM 2-0

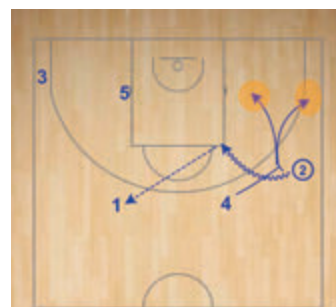
DIJAGRAM 2-1

DIJAGRAM 2-2

DIJAGRAM 3-0

DIJAGRAM 3-1

protog strani (**Dijagrami 1-1 i 1-2**). Ono što svi treneri vole, a to je da najbolji „ballhandler“ igra pick & roll a to se upravo dešava u ovom napadu. Iz ovog rasporeda naravno da postoje razne opcije, ja preferiram onu koja se završava sa tkz. „double exit“ izlazom (ako imate dobrog šutera iz dijamant izlaska) i to može da bude dobra druga varijanta iz istog rasporeda (**Dijagrami 2-0, 2-1 i 2.2**).

Ukoliko u tranziciji imate igrača u uglu koji se nalazi na istoj strani gde i lopta, i ne želite da pravite automatizme praznjenja strane, uvek postoji opcija koju je koristila Crvena Zvezda prošle sezone, a koju možete videti u **Dijagramima 3-0, 3-1 i 3-2**. Naravno na dijagramima vidite obeležene igrače 5 i 4 na svojim pozicijama, a one mogu biti naravno obrnute tj. prvi blok u tranziciji može da se izvede i sa 4, a zatim drugi na drugoj strani sa 5. Takođe jako je bitno razviti automatizme ukoliko dođe do zatvaranja paseva samim tim i prenosa lopte, sa opcijama koje se uvežbavaju kao npr. „back door“ utrčavanja, opcija uručjenja ili nešto slično tome.

● OLYMPIACOS napad

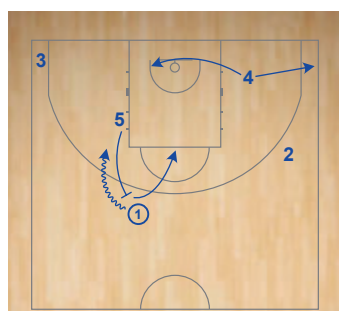
Svakako jedan od najboljih timova u poslednjih nekoliko sezona je ekipa Olimpijakosa koju predvodi trener Georgios Bartzokas. To je tim koji igra odlično već nekoliko sezona koristi jednu akciju svake godine koja se ne menja i kojom obično otvara utakmicu i koju veoma često igra pogotovo u kriznim mometima utakmice. Prva kretnja obično kreće „lažnim“ izlaskom na vrh igrača 3 (ostvaruje utrčavanje pre košu), a to često može da bude i dobra blokada za igrača Kosatasa Papanikolaoua koji ume sjajno da utrčava, na ovaj jednostavan način je dao mnogo lakih poena (**Dijagram 4.0**). Prvi pas se obično otvara na 4 posle čega sledi back door utrčavanje (**Dijagram 4.1**). Akcija je dizajnirana pre svega za igrača 2, i njegovu desnu ruku (**Dijagrami 4.2 i 4.3**). Ovu istu akciju trener Bartzokas koristi i za aut sa strane.

● POST UP opcije

Ono što je vidljivo poslednjih par sezona da se sve manje koristi igra na niskom postu. Jednostavno domini-

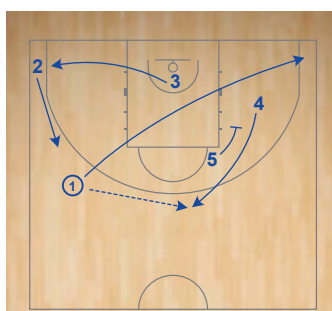
ra igra na spoljnim pozicijama, sve manje se lopta „gura“ bliže košu, sve se uglavnom svodi na pick & roll igru, gde se visoki igrači koriste na drugi način, dominiraju igrači koji imaju dobru kretnju i sposobnost da hvataju tkz. „alley-oop“ dodavanja, ili što je posebno dominantno poslednjih 2-3 sezone, igrači na poziciji 5 koji mogu da šutiraju posle kratkih kretnji (short roll pass) ili čak i oni koji mogu da u visokim procentima šutiraju za 3 poena (Sertac Sanli, Tibor Pleiss, Daniel Theis, Chimezie Metu, Serge Ibaka, Johannes Voigtmann, Devin Booker, Filip Petrushev, Brandon Davies, Joffrey Lauvergne...). Ipak izdvojio sam tri situacije za igrače na različitim pozicijama iz kojih možete da iskreirate izolaciju na poziciji niskog posta.

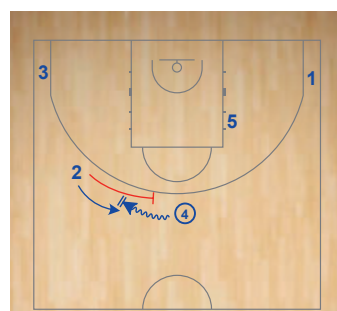
DIJAGRAM 3-2

DIJAGRAM 4-0

DIJAGRAM 4-1

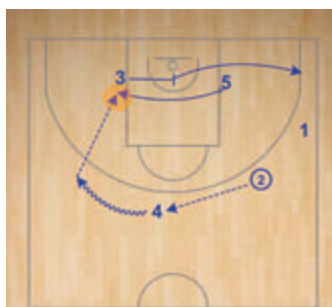
DIJAGRAM 4-2

DIJAGRAM 4-3

DIJAGRAM 5-0

DIJAGRAM 5-1

DIJAGRAM 5-2

Sledeća situacija se za igrača na poziciji 3, a koja se igra za Marija Hezonju (Real Madrid), koji je odličan post up igrač. Ovde se posle uvodne kretnje i prebacivanja lopte na suprotnu stranu kreira tkz. „shuffle screen” (dijagonalna blokada) za igrača 3 (**Dijagrami 6-0, 6-1 i 6-2**) i koji postavlja obično plejmejker sa idejom da ukoliko dođe do preuzimanja se stvori još veći miss-match.

Neki timovi takođe koriste visinsku prednost pre svega nekog iz bekovske linije i pokušavaju naravno da po spuštanju lopte na poziciju niskog posta iskoriste njegove sposobnosti pre svega lakog poentiranja blizu koša ili dobrog dodavanja u nastavku akcije. Ovaj set koristio je Fenerbahce, pre svega sa prvom idejom postizanja lakih poena posle prijema lopte na niskom postu, i kvalitetnih blokada koje se dešavaju praktično u dve situacije (**Dijagrami 7-0, 7-1 i 7-2**). Ovde je jako bitno podesiti pravi tajming tih blokada koje između ostalog treba da povuku pozornost odbrane i pomoć na izolaciji koja se stvara na niskom postu.

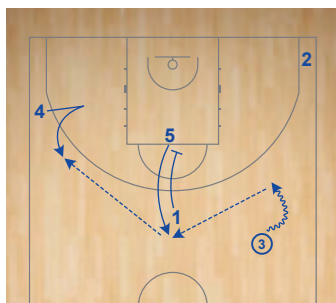
● OFF SCREEN napadi

Sledeći segment koji ću dodati ovde odnosi se na off-screen akcije, jer gotovo da svaka ekipa u evroligi ima u timu dobrog šutera. Za takve igrače svaki trener traži način kako da napravi najbolju moguću situaciju za otvoreni šut. Nekad je najlakše igrati jednostavno, odigraš pick & roll akciju a dobrog šutera postaviš iza lopte, odbrana mora da odluči koga će da brani. Naravno, postoje razni načini kroz koje treneri pokušavaju da „otvore” šutere, počevši od tkz. pin down opcija, kroz razne uzastopne blokade (stagger screen), floppy akcije (dijamant set) i tako dalje. Na **dijagramima 8-0, 8-1 i 8-2** može se videti jedan „screen” play koji trener Crvene Zvezde Janis Sferopoulos igra za Ajzeu Kenana, i koji ima uvodnu kretnju tkz. „ghost” screen, koji se završava sa „double exitom” za najboljeg putera u timu.

Takođe, još jednu vrlo sličnu akciju igra i Asvel, koji ima sličnu početnu kretnju gde igrač šuter postavlja blokadu igraču sa loptom (često samo protrčava pored njega bez bloka tkz. „ghost”), a zatim se istovremeno dešavaju dve blokade i dva izlaza za šutere. Jednostavna akcija i ve-

Ako imate dominantnog centra, postoje razni načini kako da ga stavite u dobru situaciju da primi loptu što bliže košu. Ono što je posebno potrebno da se isplanira nastavak akcije, s obzirom na činjenicu da većinu ovakvih situacija odbrana lako prepoznaje, može brzo da se organizuje, i najčešće se brani timskom odbranom (udvajanjem ili usmeravanjem, ili određenom pomoći sa drugih igrača).

Na **dijagramima 5-0, 5-1 i 5-2** se vidi jedna klasična konta blokada (cross-screen) za igrača na poziciji 5 (Olimpijakos koristi za Mustafu Fala i Nikolu Milutinova), sa jasnom opcijom kretnje pre svega spoljnih igrača posle spuštanja lopte na niski post. Naravno kod svih situacija koje sam i prethodno opisivao uvek treba voditi računa da igrači primaju loptu na dobroj strani, konkretno u ovoj situaciji uvek se forsira prijem lopte na levom bloku.

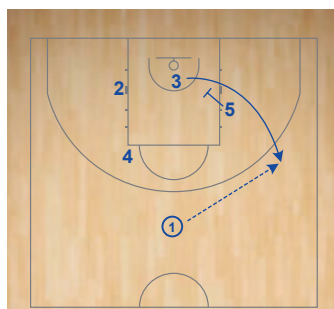
DIJAGRAM 6-0

DIJAGRAM 6-1

DIJAGRAM 6-2

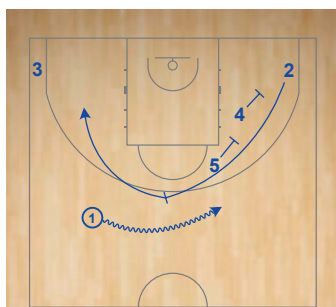
DIJAGRAM 7-0

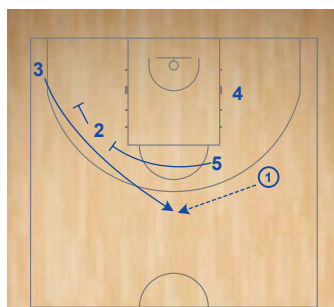
DIJAGRAM 7-1

DIJAGRAM 7-2

DIJAGRAM 8-0

DIJAGRAM 8-1

DIJAGRAM 8-2

ma produktivna, u kojoj vrlo često dolazi i do preuzimanja prilikom korišćenja blokada pa treba pripremiti i nastavak u slučaju da se to desi (**Dijagrami 9-0 i 9-1**).

● SPAIN pick (španska blokada)

Gotovo da svaki tim u svom napadačkom sistemu ima opciju igranja španskog pika. Vrlo često je to jednostavna akcija gde se igrač koji postavlja leđnu blokadu postavlja ispod koša, i u momentu akcije on ide u određenu kretnju. Španski pik se baš često igra u evroligi, i razne su varijacije, počevši od toga da igrač (screener) postavlja ili ne postavlja blok, da se u zavisnosti kako odbrana brani pick & roll situaciju ide iza ili opet ispred lopte, do toga da nekad prosto odluči da ode u jedan od kornera. Ja volim situacije u kojima pre samog odigravanja imate uvodnu kretnju, dakle na neki način skriveni „španski pik“ i u naredna dva dijagrama upravo možete videti te primere.

Dakle u **dijagramima 10-0 i 10-1** možete videti početak akcije iz sistema rogova (horns), koji se nastavlja sa uručenjem igrača 1 i 2, istovremeno igrač 3 priprema poziciju da postavi leđnu blokadu. Obično igrač koji ide u leđnu blokadu (a može i bez nje) je dobar šuter ili napadač za tkz. „close out“ napad.

Još jedna vrlo slična ideja može se videti i na **dijagramima 11-0 i 11-1** gde si vidi prijem lopte igrača 4, nastavak sa uručenjem, i opet opcija igrača 3 koji ide u leđni blok. U ovoj akciji često se za postavljanje „španskog bloka“ koristi igrač 1 dok 3 ostaje u korneru.

● CENTRALNI PICK & ROLL

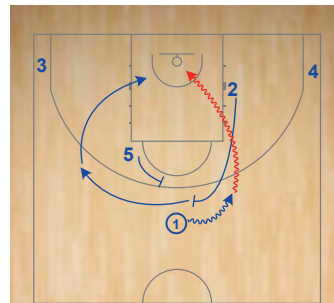
U današnjoj košarci pick & roll je dominantna akcija u praktično svim utakmicama, usudio bih se reći od svih poseda tokom utakmice 60-70% počinju ili se završavaju upravo na ovaj način. Naravno, razne su opcije igranja, počevši sa kojim igračima se igra (da li bekovi ili krilni centri ili centri postavljaju blokade), gde se igra (da li je „step up“ blokada – uglavnom dosta visoko u odnosu na zonu šuta, na sredini, na strani), da li se menja ugao blokade, da li je tkz. in-pick ili out-pick, da li je tkz. „ghost“

blokada...). Moj prvi primer je iz napadačkog sistema ekipe Pariza, koji je postavio još pre nekoliko godina prethodni trener Tuomas Iisalo, a preuzeo i praktično ništa promenio, sadašnji trener Tiago Splitter. Pretpostavljam da svi koji ste gledali i divili se igri Pariza u njihovoj prvoj godini evrolige, ne možete da pretpostavite da ovaj tim u stvari igra veoma jednostavno i brzo. Imaju svega nekoliko akcija koje se vrte tokom cele utakmice, vrlo jasno su podeljene uloge, zna se šta se igra dok je T.J. Shorts na terenu, zna se šta se igra kad je Nadir Hifi na terenu a šta kad je Maodo Lo. Jedina razlika je u brzini izvođenja i preciznosti koja je fascinantna. Prosto, u **Dijagramu 12-0** vidi se početak akcije, u kome posle donje blokade za igrača 2/3 upravo taj igrač nastavlja u blok igraču sa loptom a to je najčešće T.J. Shorts. Razlika je upravo u tome da se to radi u maksimalnoj brzini, da ta prva blokada igrača na lopti namešta za njegovu levu ruku, da je to uglavnom protrčavanje koje ima zadatak da poremeti reakciju odbrambenog igrača, i vrlo često se dešava da već tada omaleni plej ode na polaganje na samom obruču. Nastavak akcije je pik sa igračem 5 (**Dijagram 12-1**) a naravno u trećem **Dijagramu 12-2**, vidi se opcija ukoliko se pas otvori na igrača posle prve blokade.

U svakom slučaju ekipa Pariza je pravi primer koliko košarka može da bude jednostavna a efikasna. Agresivna, brza, sa tendencijom da i posle svakog primljenog koša krenete što brže u napad ili čak kaznite odbranu u prvim sekundama. Fascinantna je brzina izvođenja svih kretnji, i igrača bez lopte i onih sa loptom. Način na koji igrač sa loptom (čitaj T.J. Shorts) priprema situaciju pre same igre pick & roll (navođenje od bloka „miss-direction“), brzina izvođenja, odlučnost i čitanje, segment je igre na kome treba insistirati i učiti igrače.

Igra non stop evoluirala, menja se, tendencije treba da se prate ali treba ostati i dosledan nekom svom stilu, svojim idejama. Ne treba preterivati u broju i šarenolikosti napadačkih akcija koliko treba insistirati na načinu izvođenja akcija, brzini, tajmingu, razumevanju i čitanju igre jer upravo to čini razliku između proseka i vrhunskog nivoa. ●

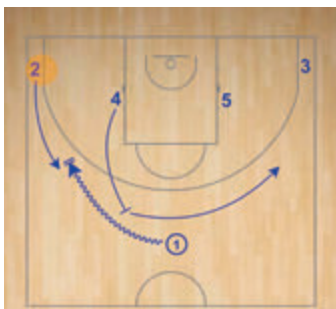
Igra non stop evoluirala, menja se, tendencije treba da se prate ali treba ostati i dosledan nekom svom stilu, svojim idejama. Ne treba preterivati u broju i šarenolikosti napadačkih akcija koliko treba insistirati na načinu izvođenja akcija, brzini, tajmingu, razumevanju i čitanju igre jer upravo to čini razliku između proseka i vrhunskog nivoa.

DIJAGRAM 9-0

DIJAGRAM 9-1

DIJAGRAM 10-0

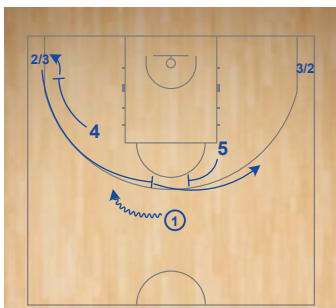
DIJAGRAM 10-1

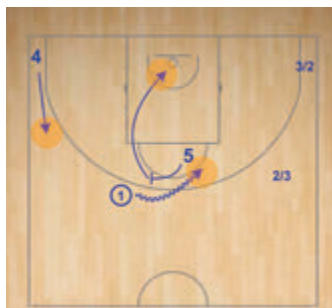
DIJAGRAM 11-0

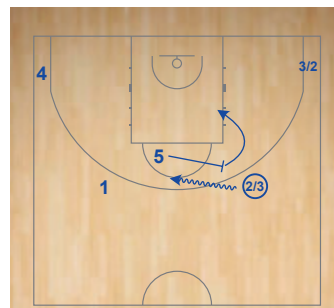
DIJAGRAM 11-1

DIJAGRAM 12-0

DIJAGRAM 12-1

DIJAGRAM 12-2

Slobodni Flow napad

Analiziraćemo deo napada koji može da zadovolji želju i tendenciju ubrzanja igre, a da to opet ne bude na štetu kvaliteta napada i rezultata. Ta tendencija često dovodi neke igrače u uloge i pozicije u kojima se ne osećaju komforno i sposobno da svaki put odgovore na pravi način na izazove brze igre.

Od samog početka pa do današnjih dana košarka živi kroz proces promena pravila, razvoja tehnika i veština, pa naravno i kroz taktičke promene. Njena popularnost je plod te stalne dinamike, nema kraja i nema sigurnosti. Kad god se nešto razvije, kad god neka tehnička ili taktička opcija postane dobra druga strana igre je natera svojim rešenjem da se prilagođava i opet traži novu i bolju opciju. U tom takmičenju napada i odbrane treneri i igrači stalno nalaze nove nacine za pobeđu napada ili odbrane. I opet koliko god smo svesni opcija i rešenja, koliko god znali šta sve protivnik sprema i šta je radio na pripremi utakmice i tima opet imamo veliku neizvesnost u kojoj niko nije siguran ko će pobediti. To je razlog zbog čega je košarka postala jedan od najpopularnijih, najlepših i najbržih sportova sa loptom na svetu.

Kroz ovaj tekst analiziramo deo napada koji može da zadovolji želju i tendenciju ubrzanja igre a da to opet ne bude na štetu kvaliteta napada i naravno rezultata. Ta tendencija često dovodi neke igrače u uloge i pozicije u kojima se ne osećaju komforno i sposobno da svaki put odgovore na pravi način na izazove brze igre. Ali zato trener treba da pokuša da napravi balans između brze igre i igre koja sadrži smisao i formu organizovanog napada gde svi u isto vreme u napadu imaju istu ideju i razumeju šta je zadatak svakog pojedinca u timskoj igri.

Želja da se ovo ostvari, da se brzo uđe iz same tranzicije u organizovanu igru, da se zadrži tok napada, nastavi sa saradnjama koje su najbolje za naš sastav i roster na terenu, da se u svakom momentu pretači ali ne zloupotrebljava sloboda na uštrb kvalitetnih rešenja, da naši glavni igrači i pored sanse svakome i dalje ostanu glavna opcija igre našeg napada. Zaista mnogo toga treba uklopiti u celinu i sigurnog uspostavljanje ovakvog sistema i organizacije igre ne može da prođe bez gresaka i oscilacija. Na treneru je da odluči hoće li pre svega da prihvati ovakvu igru i ako hoće na koji način i sa kojim opcijama njegov tim može najbolje da funkcioniše u ovakvom modelu igre.

Ja ću ovde pisati o najčešćem i najrasprostranjenijem rasporedu u modernoj košarci (mislim prevažno na Evropsku i Americku) sa 4 igrača spolja (3 spoljna i četvorka) koji popunjavaju 2 kornera i 2 slot pozicije (ili korak bliže bočnim linijama) ostavljajući centralni koridor za peticu (**Dijagram 1**). Sam napad se može različito nazivati i definisati ali u ovom momentu i ovom tekstu

smatram da je to manje važno od same ideje i principa (flow, kontinuirani, motion, slobodni, ...su samo neki od naziva).

Pre samih opcija i principa napomenuo bih da za izbor ovog konkretnog sistema u rosteru trebalo imati profil igrača koji to mogu da isprate svojim fizičkim sposobnostima kao i taktičko-tehničkom obučenošću. Najčešće se radi o 2 beka sa dobrom kontrolom lopte, trećeg spoljnog igrača (solidnom u zadacima sa loptom), igrača na poziciji 4 koji je dobar ili odličan šuter i koji igra licem ka košu i za kraj igrača na poziciji 5 (najčešće dobar screener i dobre konstitucije) koji uglavnom igra i otvara se ka košu. Ukoliko neko od igrača na određenoj poziciji ima više sposobnosti da može da radi više stvari to sigurno neće biti problem već samo plus i dodatna opcija u našem napadu (recimo bek koji može da odigra leđima, petica koja širi i šutira za 3pt...).

Počnemo od momenta kada je lopta u zoni šuta. Dakle nas napad počinje kada svih 5 igrača „uđu“ u zonu suta. Želja nam je da se lopta kreće (pasom ili driblingom), da imamo širinu, otvoren reket a utrčavanje, prodor, roll... i da koristimo opcije saradnje koje najbolje odgovaraju profilu i sposobnostima naših igrača (P&R, zoom, chain action, stagger, Pistol...).

Pravila koja postavimo će nam biti olakšanje da ne ulazimo u sve moguće opcije i na taj način „preopterećimo“ naše igrače.

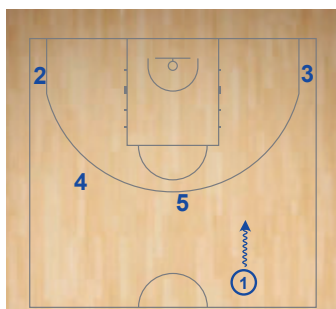
Pravilo spacing-a – prilikom utrčavanja na koš ne želimo da menjamo stranu (da „praznimo stranu“) i da možda u nekom momentu dovedemo napad u disproporciju i raspored sa previše igrača na malom prostoru.

Pick & Roll – izbegavati statične pick-ove, želimo da pick-ove postavljamo iz kretanja, naročito sa opcijom promene uglova/strane (paziti samo na ofanzivni foul) i korišćenje tzv. lažnih pick-ova.

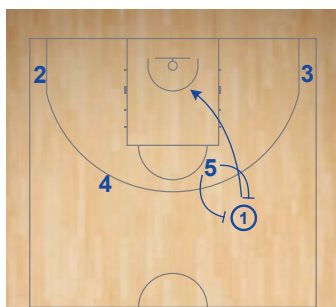
Utrčavanje i otvaranje kod blokada uvek punom brzinom i nekoliko koraka ka kosu (igrači često odustaju posle 1 ili 2 koraka sa pretpostavkom da neće doći do ostvarivanja prednosti).

U primeru našeg napada fokus nam je na 4 česte (ne i jedine) napadacke opcije saradnje na jednoj strani napada:

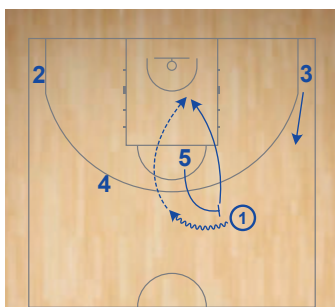
1. Pick & Roll igra na opterećenoj strani (igrač u kornetu, PnR na slotu)
2. Igra preko visokog igrača i 2 beka tzv. Pistol Offense
3. Igra sa 2 visoka i bekom tzv. Zoom Offense
4. Igra bez lopte i uručenje sa niskog posta tzv. Grenade Hand Off

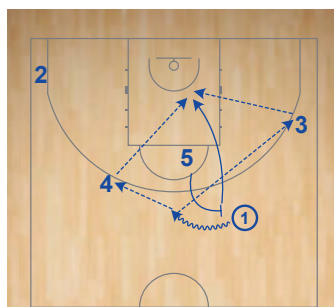
DIJAGRAM 1

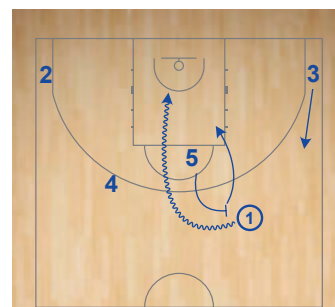
DIJAGRAM 2

DIJAGRAM 3

DIJAGRAM 4

DIJAGRAM 5

Ovo su 4 tačke našeg napada a u zavisnosti od procene trenera broj i izbor opcija koje će igrati su stvar procene šta tim i igrači mogu da pruže kao i opšte košarkaške filozofije trenera.

Pick & Roll saradnja na opterećenoj strani (**Dijagram 2**). Izabrao sam PnR na slot poziciji a zbog balansa u napadu potrebno je da imamo igrača u korneru. U delu koji sledi zbog kompleksnosti same igre PnR-a ja ću se samo na kratko osvrnuti na nekoliko rešenja. Ako znamo da postoji puno defanzivnih rešenja za PnR odbranu opisati sve to bi bila tema za ceo tekst.

Prilikom postavljanja pick-a već sam napomenuo da sam za pick-ove koji su iz kretanja pre nego za statične gde odbrana treba da navede defanzivca na pick. Druga varijanta su lažne/slip situacije gde se igrač koji postavlja pick brzo i pre eventualnog kontakta sa odbranom otvara i stvara neku vrstu konfuzije odbrani i poslednja stvar je otvaranje što dublje zbog testiranja odbrane (da li su stvarno rotirali ili samo fintirali) ili u posebnim situacijama kada je jak pritisak oba defanzivna igrača na driblera da se otvaramo u short roll (izuzetak od dubokog roll-a). U zavisnosti od odbrane najčešće situacije koje će se dešavati su:

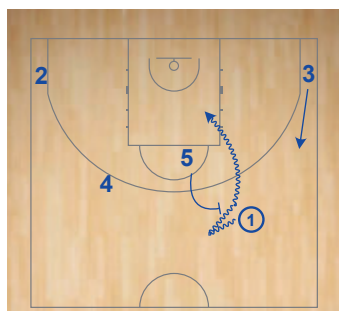
- šut driblera
- čisti roll (pas direktno na visoko – ređi slučaj) (**Dijagram 3**)
- pas preko trećeg igrača (**Dijagram 4**) kada visoki igrač prima loptu oko ili u reketu pasom preko trećeg igrača i ima opciju završnice ili izlaznog pasa zbog rotacije odbrane
- porodori igrača sa loptom na stranu pick-a (**Dijagram 5**) ili od pick-a (tzv. reject) (**Dijagram 6**). Ovo je već samo po sebi zahtevna strana igre u smislu čitanja kako završiti nastavak akcije posle prodora (polaganje, razne opcije floater završnica, izlazni pas ili utrčavanje na back door nekog od igrača).
- short roll (**Dijagram 7**) nakon pritiska na driblera od strane 2 igrača nas centar se kratko otvara (da omogućiti lakše dodavanje) nakon toga opet citanjem odbrane završava akciju.
- Izolacija posle preuzimanja (bilo da se radi o unu-

trašnjoj opciji da se kazni niži igrač protiv našeg visokog ili situaciji gde direktno imamo postavku i spacing za izolaciju 1 na 1 igrača sa slot pozicije (**Dijagrami 8-1 i 8-2**)).

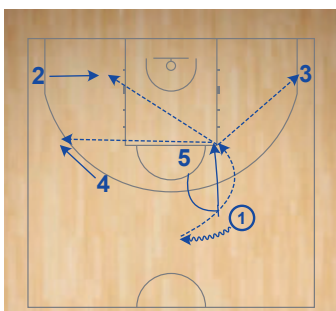
Drugi set opcija je iz igre preko visokog igrača tzv. Pistol Offense (**Dijagram 9**). Posle pasa na visokog igrača na centralnoj poziciji zadržavamo stranu i tražimo rešenje iz nekoliko mogućih ideja.

Utrčavanje na back door igrača koji je dodao (**Dijagram 10**). Čvrsto verujem da je ovo „prsto“ back door utrčavanje jedna od veoma potcenjenih kretnji, za mene neopravdano jer igrači danas postaju pomalo „lenji“ kada je u pitanju igra bez lopte jer naravno da su lopta i tehnike sa loptom mnogo privlačnije i atraktivnije igračima i publici. U slučaju da ne postoji mogućnost pasa na utrčavanje, igrač iz kornera se podiže (naravno koristeći dobro zaštitu i pripremu za kontakt sa odbranom ako to situacija zahteva) bilo da primi pas i nastavi sa PnR igrom koju smo već obradili (**Dijagram 11-1**) ili dođe na uručenje (**Dijagram 11-2**). Od igrača koji je prvi utrčao tražimo da se vrati na istu stranu i bude treći covek na strani lopte ukoliko to saradnja zahteva (pas preko trećeg).

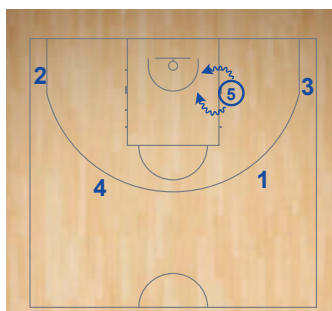
Izabrao sam PnR na slot poziciji, a zbog balansa u napadu potrebno je da imamo igrača u korneru. U delu koji sledi zbog kompleksnosti same igre PnR-a ja ću se samo nakratko osvrnuti na nekoliko rešenja. Ako znamo da postoji puno defanzivnih rešenja za PnR odbranu, opisati sve to bi bila tema za ceo tekst.

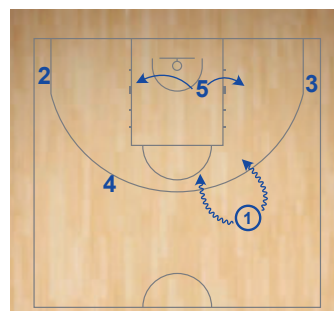
DIJAGRAM 6

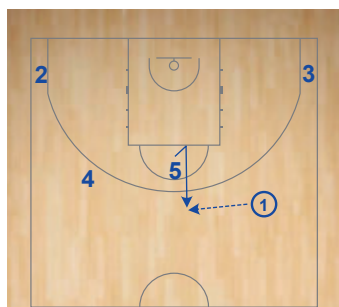
DIJAGRAM 07

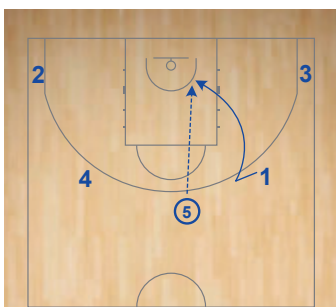
DIJAGRAM 08-1

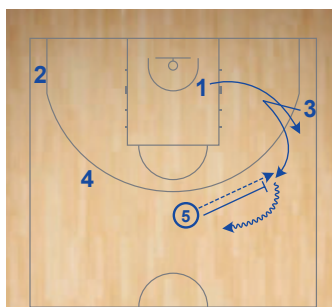
DIJAGRAM 08-2

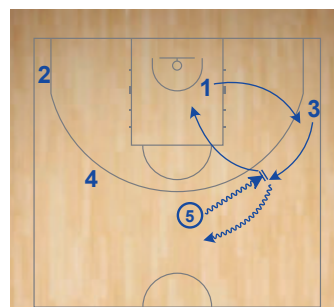
DIJAGRAM 09

DIJAGRAM 10

DIJAGRAM 11-1

DIJAGRAM 11-2

prodora) i ne pravi cesto bespotrebne driblinge. Dok mu je lopta u rukama on brže i lakše može da doda ili fintira i praktično bez driblinga pobeđuje odbranu (šut, pas u dubinu, pas preko trećeg, reject ili povratak visokog igrača na PnR saradnju.)

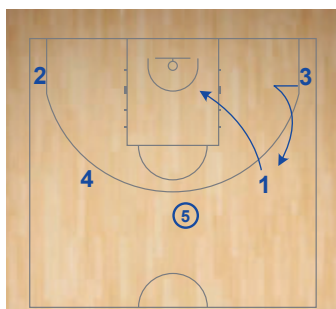
Recimo da je u momentu kada smo se odlučili za Pistol saradnju a došlo je do rasporeda gde je u korneru naš izuzetno loš napadač, koga ne želimo da imamo kao kreatora sa malim izmenama dođićemo vrlo brzo i prosto u bolju situaciju za nastavak napada. Naime, umesto da igrač iz kornera traži loptu spolja odlučujemo se za još jedno utrčavanje (back door, front door) **(Dijagram 12-1 i 12-2)**. Na prvi pogled izgleda da je sve isto kao i na početku ali treba napomenuti da smo sa agresivnim utrčavanjem i uručenjem testirali odbranu i nastavili normalan tok napada sa rasporedom lopte kod igrača koji je dobar kod donošenja odluka sa loptom.

Još jedna super brza opcija je direktno uručene beka posle pasa na visokog (Quick action) i nastavak igre 2 na 2 **(Dijagram 12-3)**.

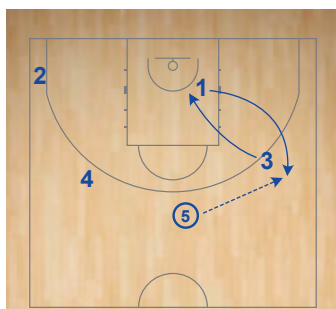
Sledeća mogućnost je izmena blokada između igrača 1 i 3. Na koji način ulazimo u blokade može da bude strogo stvar dogovora (ko za koga) ili čitanjem odbrane. U većini slučajeva ove blokade se preuzimaju pa deluje da se ne dobija ništa, međutim opcije čitanja pre ili posle preuzimanja su još uvek potencijalna opcija za napad. Dobra blokada, finta blokade sa brzim cut-om, blokada sa zalamanjem, ledna blokada, ciljno spuštanje dobrog low post igrača kroz preuzimanje protiv slabijeg ili nižeg su daleko od bezopasnog za odbranu **(Dijagram 11-4)**.

Osvrnuo bih se ukratko na situaciju uručenja tzv. Hand off. Naime, dešava se često da u slobodnim i kontinuiranim napadima igrač koji nije sjajan PnR igrač ulazi po inerciji u PnR saradnju. Uručenje je izvanredna i savršena opcija za takve igrače da prikriju svoje nedostatke a ostanu dovoljno agresivni i opasni po odbranu. Visoki igrač se posle uručenja otvaranjem u dubinu nudi za pas dok od beka trazimo da posle urucenja pokusa da zadrži loptu u rukama (osim naravno čistog šuta ili otvorenog

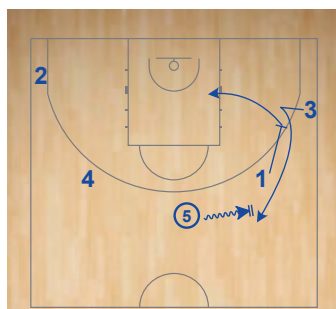
Prenos lopte na suprotnu stranu i ulazak u Zoom opcije. Igrač sa pozicije 5 se posle prijema okreće/pivota ili gleda tako da fokus saradnje bude na suprotnoj strani. Stvar koja se često dešava da visoki igrač odmah po prijemu kreće u pasivni dribling po širini, na taj način bespotrebno dozvoljava odbrani da bude vrlo agresivna na loptu a da istovremeno sebe dovodi u neprijatnu i nekomfornu zonu gde kao odgovor na agresivnost ide ili hvatanje lopte i prelazak u još pasivniju poziciju

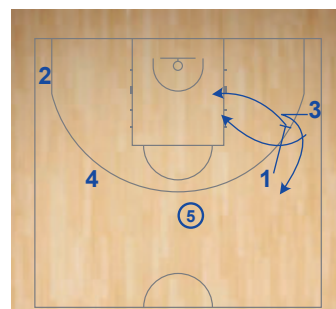
DIJAGRAM 12-1

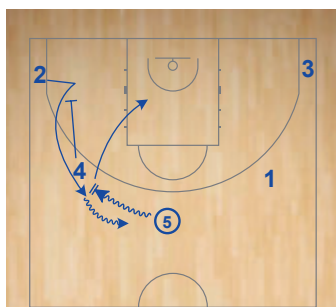
DIJAGRAM 12-2

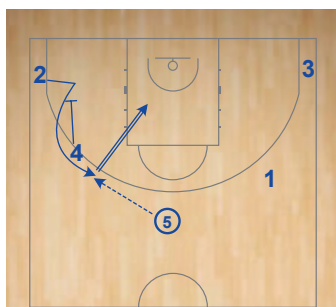
DIJAGRAM 12-3

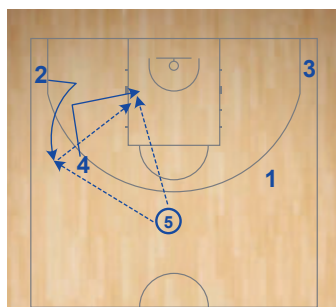
DIJAGRAM 12-4

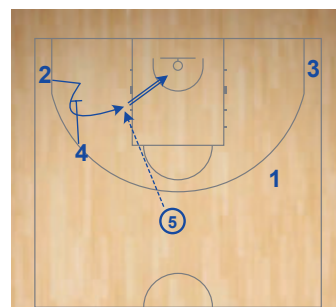
DIJAGRAM 13

DIJAGRAM 14-1

DIJAGRAM 14-2

DIJAGRAM 14-3

ili „bežanje“ driblinzima van bilo kakve zone ozbiljne pretnje a često kao rezultat imamo i izgubljenu loptu kao najbolju soluciju. Insistiranjem na čuvanju lopte i pravovremenom nastavku saradnje naš centar biće u mnogo boljoj poziciji čak i da direktno napadne ukoliko je odbrana agresivnija i fokusirana previše na opstrukciju saradnje napadača.

Opcije sa kojima se srećemo pre svega zavise od pozicije četvorke tj. da li se 4 nalazi na prvom pasu ili u kornoru. Ako je četvorka na prvom pasu a bek u kornoru jedna od najčešće korišćenih i veoma popularna Zom saradnja je blokada 4 za 2 i uručenje centra za beka (**Dijagram 13**). Sama saradnja, iako na prvi pogled vrlo jednostavna ustvari je skup podopcija u zavisnosti kako se odbrana postavlja. Samo nekoliko čestih primera koje navodimo...

Prilikom blokade 4 za 2 odbrana se „zaglavila“ u blokadi i tražimo pasom opciju za šut ili prodor (**Dijagram 14-1**). Prilikom blokade odbrana preuzima ili odbrambena četvorka preagresivno pomaže pa tražimo brzo otvaranje (flash) četvorke unutra (**Dijagram 14-2**). Bek nije u poziciji da primi loptu spolja ali visoki igrač odbrane (četvorka) nije dobro pozicioniran za pomoc pa se otvara mogućnost zalamanja, utrčavanja na koš (**Dijagram 14-3**). U svim ovim situacijama petica mora kvalitetno i pravovremeno da doda loptu a to je sigurno mnogo lakše ako se lopta drži sa obe ruke u posedu (deo analize iz prethodnog dela). U dribling treba kre-

nuti kad je očigledno da ni jedna od prethodnih solucija ne prolazi.

Vrlo slična opcija je gde 2 i 4 zamene uloge kod blokade i kad 2 postavi flare blokadu za 4 (**Dijagram 15**) sa identičnim nastavcima.

Druga situacija sa četvorkom na prvom pasu je pas direktno na 4 koji nastavlja sa uručenjem (naravno pre toga eventualno utrčavanje na back door beka na deny odbranu) i jos jednim PnR-om (**Dijagrami 16-1 i 16-2**).

Sledeća grupa opcija dolazi sa bekom na prvom pasu a četvorkom u uglu. Najbrža i najjednostavnija je pas na 2 i ulazak u PnR ili dribling i uručenje (**Dijagrami 17-1 i 17-2**).

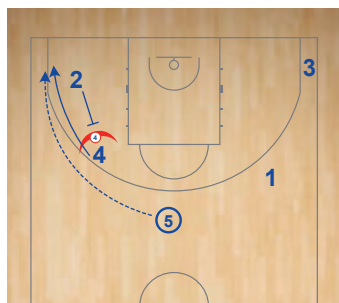
Ukoliko želimo da „testiramo“ odbranu (naravno i u odnosu na vreme do kraja poseda) možemo da pokušamo sa flare blokadom 4 za 2 pa slično u nastavak kao što smo imali (**Dijagram 18**) ili pak da 2 postavi blokadu za četvorku koja je možda vrlo dobar šuter (**Dijagram 19**).

Eventualno još obično utrčavanje beka gde 4 popunjava poziciju uz nastavke pod malo promenjenijim uglom ili ako ni tada nema pasa nastavljamo blokadom (**Dijagrami 20-1 i 20.2**).

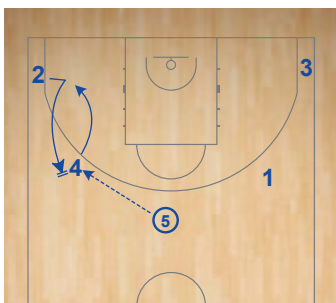
Pre nego pređemo na poslednji set saradnje gde je lopta na niskom postu iskoristiću situacije koje smo upravo opisali.

Hajde da zamislimo da prilikom trčanja i ulaska u

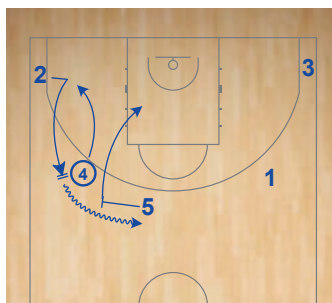
Poslednja grupa opcija dolazi sa posedom na niskom postu gde je igrač sa loptom praktično van reketa iz razloga da utrčavanja, roll-ovi i sve saradnje koje smo pravili zbog solidne odbrane nisu dozvolili prijem u reketu u zoni laganog završetka već van reketa pa sada treba nastaviti akcijom gde je lopta na niskom postu

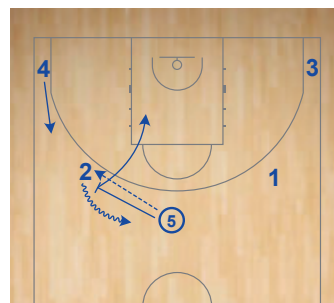
DIJAGRAM 15

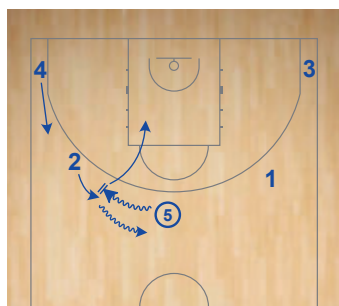
DIJAGRAM 16-1

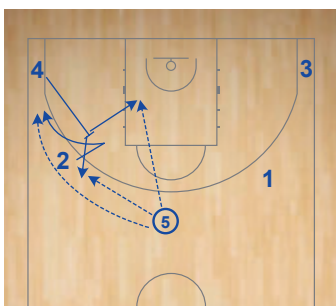
DIJAGRAM 16-2

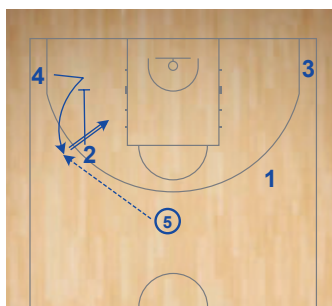
DIJAGRAM 17-1

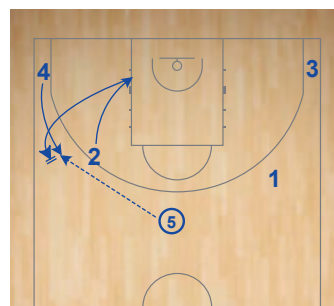
DIJAGRAM 17-2

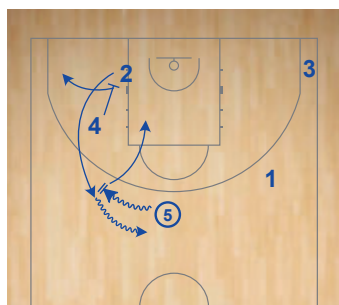
DIJAGRAM 18

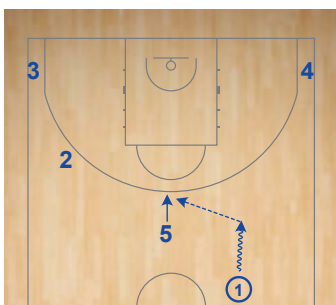
DIJAGRAM 19

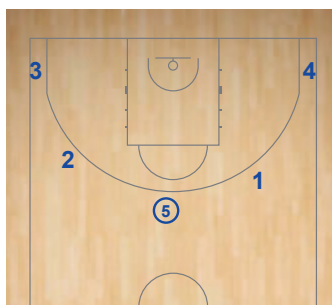
DIJAGRAM 20-1

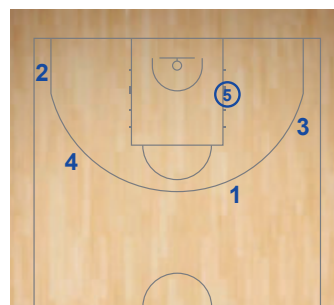
DIJAGRAM 20-2

DIJAGRAM 21-1

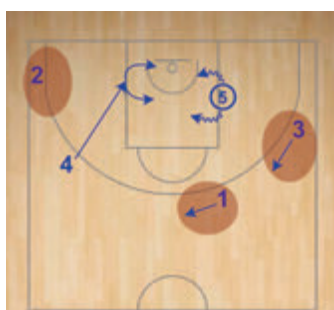

DIJAGRAM 21-2

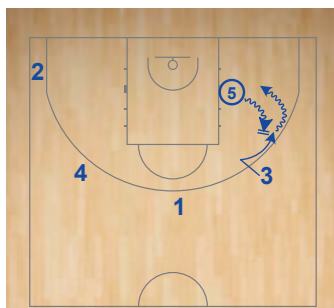

DIJAGRAM 22

S vremenom kako se tim uigrava možemo dodavati više opcija u odnosu na već pomenute, a kompatibilne s karakteristikama i sposobnostima naših igrača (visoki da šutira, neko ko dobro igra leđima...)

DIJAGRAM 23-1

DIJAGRAM 23-2

igru 5 na 5 u zoni šuta imamo raspored sa četvorkom na strani lopte (Dijagram 21-1). Sada praktično ukoliko ne ulazimo direktno u PnR nego delimo loptu pasom na 5 dolazimo u mogućnost saradnje jedan bek i dva visoka na strani lopte (Dijagram 21-2), koje smo upravo prošli ili prenosom lopte na suprotnu stranu ulazak u Pistol opcije (1 visoki i 2 spoljna).

Poslednja grupa opcija dolazi sa posedom na niskom postu gde je igrač sa loptom praktično van reketa iz razloga da utrčavanja, roll-ovi i sve saradnje koje smo pravili zbog solidne odbrane nisu dozvolili prijem u reketu u zoni laganog završetka već van reketa pa sada treba nastaviti akcijom gde je lopta na niskom postu (Dijagram 22).

Savršena i najbolja opcija za nas bi bila da petica ima kvalitet i sposobnost kažnjavanja 1 na 1 na niskom postu. Prostim držanjem širine ili spuštanjem jednog igrača na suprotnu stranu reketa i spacing-a lako bi ostavili našoj petici da sam kreira i čita odbranu (Dijagram 23-1). Međutim bojim se da danas čak i na najvišem nivou sve manji broj igrača ima ove sposobnosti. Možda realnija situacija je da se od njega traži izbacivanje lopte van bilo direktnim dodavanjem (Dijagram 23-2) ili uručenjem driblingom ka spolja (Dijagram 23-3).

Mi kao treneri ne moramo da tražimo uvek isti način ali lično mislim da uručenje treba raditi na praznoj strani (naravno sa bekovima) i da u skladu sa tim treba definisati kako praznimo stranu. Obzirom da uručenje vršimo u saradnji sa bekovima, vrlo je važno gde nam se nalazi četvorka pre uručjenja. Opcije su da se četvorka nalazi na strani pomoći ili na strani lopte.

Ukoliko je četvorka na strani pomoći, to znači da su 2 spoljna igrača na strani lopte (sve vreme poštujemo naš prvobitni spacing). Od igrača koji je ispod nivoa (ili u visini) slobodnih bacanja tražimo aktivno utrčavanje i promenu strane (Dijagram 24-1). Igrač koji je na slot poziciji posle pripreme/finte se kreće na uručenje iz driblinga tzv. Grenade Hand Off (Dijagram 24-2). Ostali igrači se rotiraju za po jedno mesto ka lopti.

Ono što možemo da odlučimo ili dogovorimo je da li će četvorka praviti kontra blokadu/leđno na strani pomoći ili će se samo kretati ka lopti držeći spacing (Dijagrami 25-1 i 25-2).

Za kraj situacija sa četvorkom na strani lopte – u korneru ili na slot poziciji. Ukoliko je 4 u korneru, tražimo utrčavanje ili blokadu (Dijagram 26-1 i 26-2) a ako je na slot poziciji uvek posle utrčavanja beka četvorka ide u kontu blokadu (Dijagrami 27-1 i 27-2).

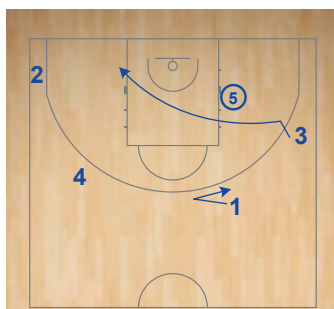
Ovim bih zaokružio ovakav slobodan napad iz tranzicionog trčanja bez prozivanja napada a opet sa fokusom na opcije saradnje koje smo izabrali kao najefikasnije i najbolje za nas.

Vremenom kako se tim uigrava možemo dodavati više opcija u odnosu na već spomenute a kompatibilne sa karakteristikama i sposobnostima naših igrača (visoki da šutira, neko ko dobro igra leđima...).

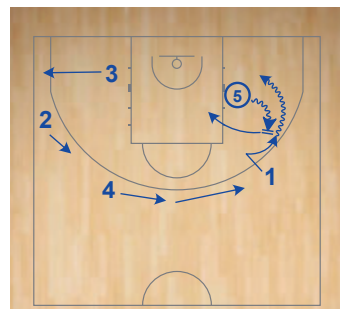
S druge strane jednostavno iz ovako sirokog rasporeda možemo davati i puno izolacija igračima spolja bez najave ili prozivanja a koji to mogu u svakom trenutku napada da procene kao dobro rešenja. Naravno da u početku igranje ovakvog slobodnog napada igra neće biti bez problema i grešaka, ali na nama trenerima je da budemo dosledni, hrabri i da vežbamo konstantnu nadogradnju i usavršavanje istog.

Često kada ostanemo bez time-out-a, kada lopta nije kod željenog igrača, kada želimo da držimo dinamičan tok napada, napadamo konstantno sa 5 igrača, pravimo balans između igre sa loptom i bez nje, kada želimo da imamo čestu promenu strane... sve ove stvari mogu da se ostvare kroz ovakav model napada.

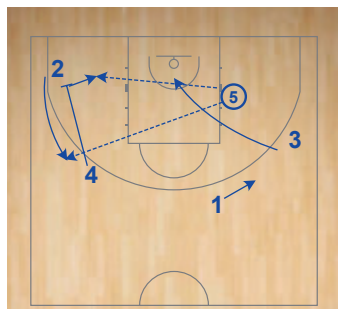
Naravno ovo nije savršeno rešenje za sve probleme u napadu ali vremenom može pomoći kod mnogih situacija i u mnogim momentima utakmice. Isto tako može biti i još jedno oružje u našem napadu kroz dozu dinamičnosti i nepredvidivosti, izbegavanjem direktnog prozivanja napada čime nedvosmisleno organizujemo i pomažemo našim igračima u napadu ali istovremeno i dajemo najavu odbrani šta im to spremamo. ●

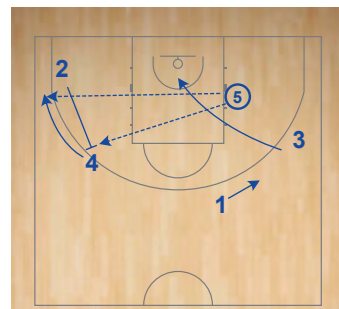
DIJAGRAM 24-1

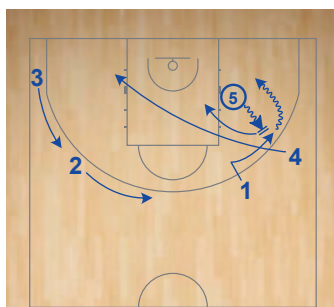
DIJAGRAM 24-2

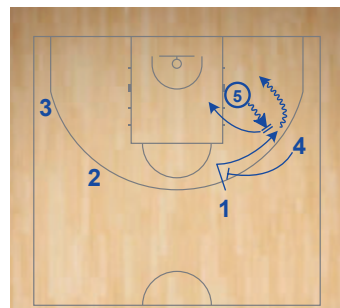
DIJAGRAM 25-1

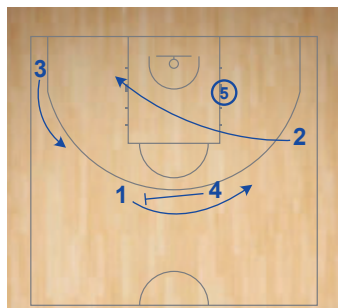
DIJAGRAM 25-2

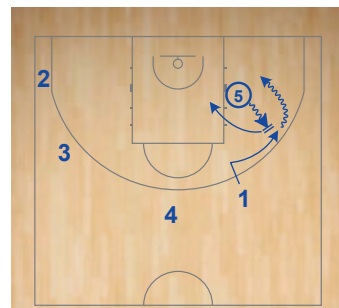
DIJAGRAM 26-1

DIJAGRAM 26-2

DIJAGRAM 27-1

DIJAGRAM 27-2

Kontinuitet znanja, snaga iskustva, inspiracija za budućnost

Udruženje košarkaških trenera Srbije nastavlja da potvrđuje svoj status jednog od najorganizovanijih i najaktivnijih stručnih udruženja u evropskoj košarkaškoj zajednici. U duhu posvećenosti stalnom stručnom usavršavanju, sa ponosom predstavljamo drugu knjigu Zbornika radova „Novi ciklus” – kapitalno izdanje koje obuhvata pažljivo selektovane, analitički obrađene i tematski strukturirane stručne radove vodećih trenera i predavača našeg udruženja.

Ova knjiga je nastavak jedinstvenog projekta započetog izdavanjem prvog Zbornika, u kojem su sabrane najvrednije košarkaške teme sa nacionalnih seminara „Beogradska košarkaška klinika – Dušan Duda Ivković”, „Trenerski dani – Borivoje Cenić”, kao i iz časopisa „Trenner”. Nastavljajući u istom pravcu, drugo izdanje donosi novi korpus znanja – teme koje su savremene, konkretne i neposredno primenljive u svakodnevnoj trenerskoj praksi, od rada sa najmlađim kategorijama do profesionalnog nivoa.

Struktura Zbornika pažljivo je koncipirana i usmerena na različite aspekte trenerskog rada:

- Tehničko-taktička priprema (analiza napadačkih i odbrambenih koncepata, spacing, decision making, pick and roll varijacije)

- Fizička priprema (razvoj snage, brzine, agilnosti i prevencija povreda kod mladih igrača)

- Psihološki aspekti (motivacija, vođenje tima, komunikacija trener-igrač, upravljanje stresom)

- Trenerska filozofija i vođenje ekipe (lični uvidi vrhunskih stručnjaka u vođenje grupe, odgovornost, proces građenja ekipe)

- Razvoj igrača po pozicijama, sa fokusom na specifičnosti rada sa spoljnim i unutrašnjim igračima, kroz prizmu individualizovanog pristupa.

Ova knjiga je posebno namenjena trenerima mladih kategorija, ali zbog širine tema, dubine pristupa i bogatstva primera, predstavlja izuzetno korisno štivo za sve trenere

– od škola košarke do profesionalnih timova. Njena vrednost leži u činjenici da svaki tekst dolazi iz praktičnog iskustva, ali je obogaćen stručnošću, kritičkim razmišljanjem i željom da se doprinese zajedničkom napretku.

Zbornik radova „Novi ciklus” – knjiga druga, nije samo knjiga – to je stručni kompas, inspiracija, alat i svedočanstvo o zrelosti i ambiciji našeg udruženja da iz godine u godinu podiže standarde. U vremenu koje obiluje površnim digitalnim sadržajem, ovakva publikacija svedoči o trajanju, ozbiljnosti i odlučnosti da znanje bude dostupno, strukturirano i preneto na pravi način.

Udruženje košarkaških trenera Srbije izražava duboku zahvalnost svim autorima koji su učestvovali u ovom projektu, kao i Aleksandru Glišiću, čiji je rad primer istinske posvećenosti i profesionalne izvrsnosti. ● **UKTS**

U FUNKCIJI EDUKACIJE

Ogromnu zahvalnost dugujemo višem košarkaškom treneru Aleksandru Glišiću, koji je kao priređivač Zbornika pokazao ne samo organizacione i uredničke sposobnosti, već i duboko razumevanje košarkaške metodologije. Njegova posvećenost, strpljenje i stručno znanje utkali su se u svaku stranicu ove knjige, omogućivši da Zbornik bude jasno strukturisan, tematski uravnotežen i u funkciji edukacije.

Glišićev doprinos ne ogleda se samo u tehničkoj realizaciji izdanja, već i u sposobnosti da kroz dijalog sa autorima, pažljivo biranje tema i doslednu analizu sadržaja, stvori delo koje će trajno obogatiti biblioteku svakog ozbiljnog trenera. Time je još jednom potvrdio svoj značaj, ne samo kao predanog člana UKTS-a, već kao čoveka koji razume duh trenerske struke i njene potrebe.

